

KPMG d.o.o. Beograd
Milutina Milankovića 1J
11070 Beograd
Srbija
+381 (0)11 20 50 500

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Banka”), koji se sastoje od:

- pojedinačnog bilansa stanja na dan 31. decembra 2024. godine;
- i za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine:

- pojedinačnog bilansa uspeha;
- pojedinačnog izveštaja o ostalom rezultatu;
- pojedinačnog izveštaja o promenama na kapitalu;
- pojedinačnog izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja („pojedinačni finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju nekonsolidovani finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2024. godine, kao i nekonsolidovane rezultate njenog poslovanja i nekonsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (MSFI računovodstveni standardi).

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Banci.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li pojedinačni finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Banke.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Banke da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

KPMG d.o.o. Beograd

Nikola Đenić
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 18. februar 2025. godine

UNICREDIT BANK SRBIJA A.D., BEOGRAD
Pojedinačni finansijski izveštaji
31. decembar 2024. godine

SADRŽAJ	Strana
Bilans uspeha	3
Izveštaj o ostalom rezultatu	4
Bilans stanja	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7 - 8
Napomene uz finansijske izveštaje	9 - 118

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

BILANS USPEHA

Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2024.	2023.
Prihodi od kamata	3.d, 7	40.252.995	35.148.810
Rashodi kamata	3.d, 7	(12.980.668)	(10.682.092)
Neto prihod po osnovu kamata		27.272.327	24.466.718
Prihodi od naknada i provizija	3.e, 8	13.579.100	12.027.696
Rashodi naknada i provizija	3.e, 8	(4.115.478)	(3.923.385)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		9.463.622	8.104.311
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	3.f, 9	214.655	112.762
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.g, 10	-	182.916
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3.g, 10	(53.975)	-
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	3.h, 25	(4.481)	(5.044)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 11	171.410	-
Neto rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.c, 11	-	(108.032)
Neto prihod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.k, 12	483.312	-
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	3.k, 12	-	(1.731.631)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3.i, 13	150.618	-
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	3.i, 13	-	(1.999)
Ostali poslovni prihodi	14	205.599	88.260
Ukupan neto poslovni prihod		37.903.087	31.108.261
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	15	(4.234.553)	(3.928.238)
Troškovi amortizacije	3.q, 3.r, 3.t, 16	(1.324.819)	(1.327.778)
Ostali prihodi	17	1.275.258	1.167.032
Ostali rashodi	18	(6.763.036)	(6.076.906)
Dobitak pre oporezivanja		26.855.937	20.942.371
Porez na dobitak	3.j, 19	(3.286.001)	(2.391.472)
Gubitak po osnovu odloženih poreza	3.j, 36.2	(80.995)	(90.811)
Dobitak nakon oporezivanja		23.488.941	18.460.088
Rezultat perioda - dobitak		23.488.941	18.460.088
ZARADA PO AKCIJI			
Osnovna zarada po akciji (u dinarima bez para)	39.2	9.950	7.820
Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji (u dinarima bez para)	39.2	9.950	7.820

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Rastko Nicić
Član Izvršnog odbora
Direktor poslovanja sa stanovništvom
i malim privrednim društvima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog
izveštavanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2024.	2023.
DOBITAK PERIODA		23.488.941	18.460.088
Ostali rezultat perioda			
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava		109.025	7.094
- Aktuarski dobici		34.725	19.269
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
- Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		1.730.072	2.102.414
- Dobici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova		115.488	350.957
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	36.2	(298.397)	(371.960)
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	39.3	1.690.913	2.107.774
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		25.179.854	20.567.862

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić

Predsednik Izvršnog odbora

Rastko Nicić

Član Izvršnog odbora

Direktor poslovanja sa stanovništvom
i malim privrednim društvima

Mirjana Kovačević

Direktor Računovodstva i regulatornog
izveštavanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Napomena	2024.	2023.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.l, 20	191.329.015	130.511.716
Potraživanja po osnovu derivata	3.m, 21	1.667.357	2.055.657
Hartije od vrednosti	3.k, 3.p, 22	102.868.522	104.445.786
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.k, 3.o, 23	73.209.401	65.178.291
Kredit i potraživanja od komitenata	3.k, 3.o, 24	363.949.161	327.094.076
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 25	427.229	636.909
Nematerijalna imovina	3.r, 3.u, 27	2.396.601	2.511.009
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.q, 3.t, 3.u, 28	2.949.010	3.026.923
Investicione nekretnine	3.s, 29	11.701	7.734
Odložena poreska sredstva	3.j, 36	520.932	900.324
Ostala sredstva	30	3.125.031	1.823.750
Ukupna aktiva		742.453.960	638.192.175
Obaveze po osnovu derivata	3.m, 31	1.706.884	2.119.142
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.k, 3.v, 32	150.978.516	132.420.295
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.k, 3.v, 33	463.782.795	389.735.404
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.n, 25	687.148	734.550
Rezervisanja	3.w, 3.y, 35	4.680.239	5.443.811
Tekuće poreske obaveze	3.j, 19.4	1.093.818	1.521.859
Ostale obaveze	3.t, 37	8.329.125	10.050.889
Ukupno obaveze		631.258.525	542.025.950
Aksijski kapital	39.1	24.169.776	24.169.776
Dobitak	39.1	23.492.517	18.462.218
Rezerve	39.1	63.533.142	53.534.231
Ukupan kapital		111.195.435	96.166.225
Ukupna pasiva		742.453.960	638.192.175

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
Predsednik Izvršnog odbora

Rastko Nicić
Član Izvršnog odbora
Direktor poslovanja sa stanovništvom
i malim privrednim društvima

Mirjana Kovačević
Direktor Računovodstva i regulatornog
izveštavanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Pozitivne revalorizacione rezerve	Negativne revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	53.740.761	-	(3.479.556)	8.380.827	82.811.808
Korigovano početno stanje na dan 1. januara prethodne godine	23.607.620	562.156	53.740.761	-	(3.479.556)	8.380.827	82.811.808
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	-	2.107.774	-	2.107.774
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	18.460.088	18.460.088
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	-	2.130	2.130
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	1.165.252	-	-	-	1.165.252
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	-	(1.165.252)	(1.165.252)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(7.215.575)	(7.215.575)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	1.165.252	-	-	(8.380.827)	(7.215.575)
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	23.607.620	562.156	54.906.013	-	(1.371.782)	18.462.218	96.166.225
Početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	54.906.013	-	(1.371.782)	18.462.218	96.166.225
Korigovano početno stanje na dan 1. januara tekuće godine	23.607.620	562.156	54.906.013	-	(1.371.782)	18.462.218	96.166.225
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	319.131	1.371.782	-	1.690.913
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	-	23.488.941	23.488.941
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi - povećanje	-	-	-	-	-	3.576	3.576
Raspodela dobiti - povećanje	-	-	8.307.998	-	-	-	8.307.998
Raspodela dobiti, odnosno pokriće gubitka - smanjenje	-	-	-	-	-	(8.307.998)	(8.307.998)
Isplata dividendi	-	-	-	-	-	(10.154.220)	(10.154.220)
Ukupne transakcije s vlasnicima	-	-	8.307.998	-	-	(18.462.218)	(10.154.220)
Stanje na dan 31. decembra tekuće godine	23.607.620	562.156	63.214.011	319.131	-	23.492.517	111.195.435

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

Rastko Nicić
 Član Izvršnog odbora, Direktor poslovanja sa stanovništvom
 i malim privrednim društvima

Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog izveštavanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

<u>Napomena</u>	2024.	2023.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	48.792.395	41.465.250
Prilivi od kamata	34.190.956	29.357.366
Prilivi od naknada	13.606.906	12.041.847
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	994.533	66.037
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(26.711.248)	(21.665.335)
Odlivi po osnovu kamata	(11.017.084)	(8.481.508)
Odlivi po osnovu naknada	(4.648.244)	(3.926.590)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(4.198.388)	(3.852.134)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(610.645)	(566.189)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(6.236.887)	(4.838.914)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	22.081.147	19.799.915
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	88.016.976	45.962.060
Smanjenje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	1.522.472	5.214.214
Povećanje depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	86.090.417	40.465.281
Povećanje drugih finansijskih obaveza	175.533	129.986
Povećanje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	228.554	152.579
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(96.965.490)	(3.373.865)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(96.965.490)	(3.373.865)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	13.132.633	62.388.110
Plaćeni porez na dobit	(3.714.042)	(1.161.751)
Isplaćene dividende	(10.154.220)	(7.215.575)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	54.010.784
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	(735.629)	-
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	23.092.168	30.655.055
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	23.092.168	30.266.364
Prilivi od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	-	2.196
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	-	386.495
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(17.479.351)	(22.957.551)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(16.709.745)	(21.960.261)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	(769.606)	(997.290)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	5.612.817	7.697.504
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	14.581.775	10.108.960
Prilivi po osnovu uzetih kredita	14.581.775	10.108.960
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(11.034.740)	(10.118.106)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(10.502.594)	(9.614.709)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(532.146)	(503.397)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	3.547.035	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	(9.146)
Svega prilivi gotovine	174.483.314	128.191.325
Svega odlivi gotovine	(166.059.091)	(66.492.183)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE (nastavak)

Za godinu koja se završava 31. decembra 2024. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	<u>2024.</u>	<u>2023.</u>
Neto povećanje gotovine		8.424.223	61.699.142
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	3.I, 40	100.875.615	39.123.223
Pozitivne kursne razlike		58.813	53.250
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	3.I, 40	109.358.651	100.875.615

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

Rastko Nicić
 Član Izvršnog odbora
 Direktor poslovanja sa stanovništvom
 i malim privrednim društvima

Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog
 Izveštavanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

UniCredit Bank Srbija a.d., Rajićeva 27-29, Beograd (u daljem tekstu: „Banka”) je prvobitno osnovana kao HVB Banka Jugoslavija („HVB”) 2001. godine nakon pribavljanja dozvole za rad od Narodne banke Jugoslavije 2. jula 2001. godine. Dana 1. oktobra 2005. godine registrovana je statusna promena spajanja uz pripajanje privrednih subjekata HVB banke Srbija i Crna Gora a.d., Beograd, kao sticaoca i Eksport-Import banke Eksimbanke a.d., Beograd, kao društva koje prestaje pripajanjem. Banka je promenila naziv u UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd 30. marta 2007. godine.

Banka je član UniCredit Grupe. U skladu sa reorganizacijom aktivnosti bankarske grupe u zemljama Centralne Istočne Evrope, a na osnovu Ugovora o odvajanju i preuzimanju, zaključenog 31. avgusta 2016. godine između UniCredit Bank Austria AG i UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i Ugovora o pripajanju, zaključenog 30. septembra 2016. godine između UCG Beteiligungsverwaltung GmbH i UniCredit SpA, UniCredit Bank Austrija AG prenela je 100% vlasništva na austrijsku holding kompaniju UCG Beteiligungsverwaltung GmbH. Pripajanjem UCG Beteiligungsverwaltung GmbH sa UniCredit SpA, UniCredit SpA postaje jedini akcionar UniCredit Bank Srbija a.d., Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, poslova platnih usluga kao i drugih poslova definisanih Zakonom o bankama i Statutom Banke.

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka se sastoji od centrale u Beogradu, sedamdeset i jedne ekspoziture i dva šaltera u različitim gradovima širom Republike Srbije (31. decembra 2023. godine: sedamdeset i dve ekspoziture i tri šaltera).

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka ima 1.354 zaposlenih radnika (31. decembra 2023. godine: 1.336 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Banka, kao veliko pravno lice, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI”) koji, u smislu navedenog zakona, obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir”), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS”), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI”) i sa njima povezana tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC”), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („Odbor”).

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Sl. glasnik RS” br. 93/2020).

Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Banka na dan 31. decembar 2024. godine ima 100% učešće u kapitalu zavisnog pravnog lica UniCredit Leasing d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji su izdati 14. februara 2025. godine.

Saglasno članu 41 Zakona o računovodstvu („Sl. glasnik RS”, br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon) Banka je odlučila da spoji godišnji izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju u jedan izveštaj.

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat;
- finansijskih sredstava i obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha;
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti;
- investicionih nekretnina iskazanih po fer vrednosti;
- nekretnina koje se koriste za obavljanje delatnosti i vode po modelu revalorizacije;
- priznata finansijska sredstva i obaveze po amortizovanoj vrednosti kao stavke hedžinga u hedžingu fer vrednosti po amortizovanoj vrednosti prilagođenoj za dobitak ili gubitak po osnovu hedžinga.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(a) Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (nastavak)

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrdiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja saglasno MSFI 13. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze, Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcije plaćanja akcijama, koje su u delokrugu MSFI 2, transakcije lizinga, koje su u delokrugu MSFI 16 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Saglasno MSFI 13, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena uočljivosti inputa za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih inputa za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – inputi nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – inputi nivoa 2 su inputi koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su uočljivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – inputi nivoa 3 su neuočljivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu obelodanjeni su u napomeni 2(b). Objavljeni standardi/izmene postojećih standarda i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu obelodanjeni su u napomeni 2(c).

(b) *Primena novih standarda i izmena postojećih standarda koji su na snazi u tekućoj godini*

U 2024. godini Banka je primenila sledeće nove standarde kao i izmene postojećih standarda koji su stupili na snagu za izveštajne periode na dan ili nakon 1. januara 2024. godine:

- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ – klasifikacija obaveza na tekuća ili stalna – odlaganje dana primene i tekuće obaveze sa kovenantima;
- Izmene MSFI 16 „Lizing“ – lizing obaveza u transakciji prodaje i ponovne kupovine;
- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine i MSFI 7 „Finansijski instrumenti“ – obelodanjivanje finansijskih aranžmana dobavljača.

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Banke.

(c) *Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni*

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva“ – nedostatak zamenljivosti koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2025. godine;
- Klasifikacija i vrednovanje finansijskih instrumenata – izmene MSFI 9 u MSFI 7 koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2026. godine;
- Godišnja unapređenja standarda koja su primenljiva na periode nakon 1. januara 2026. godine
- Izmene MSFI 18 – prezentacija i obelodanjivanje u finansijskim izveštajima koje su primenljive na periode nakon 1. januara 2027. godine;
- MSFI 19 Zavisna pravna lica bez javne odgovornosti: obelodanjivanja koja su primenljiva na periode nakon 1. januara 2027. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)**(c) Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni (nastavak)**

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

(d) Uticaj neizvesnosti u ekonomskom okruženju

Srbija je uprkos višedimenzionalnoj krizi pokazala veliku otpornost, što se najbolje može videti po rastu BDP-a, koji će zaključno sa 2024. godinom biti 18% veći u odnosu na pretpandemijski nivo. Zaposlenost i zarade u privatnom sektoru nastavljaju da rastu, strane direktne investicije i devizne rezerve se nalaze na rekordnom nivou, dok se inflacija u maju vratila u granice cilja i držala se blizu tog nivoa u toku cele druge polovine godine (što je omogućilo NBS da krene sa popuštanjem monetarne politike kroz postepeno smanjenje referentne kamatne stope).

Obračun očekivanog kreditnog gubitka

Tokom 2024. godine Banka je nastavila sa opreznim pristupom vezano za procene u pogledu potencijalnih negativnih uticaja koje mogu proizvesti neizvesnosti u pogledu ekonomskih aktivnosti proistekle iz geopolitičkih situacija, rasta energetske troškova, inflacije i kamatnih stopa nastale tokom 2022. i 2023. godine. Efekti prelivanja rusko-ukrajinskog i blisko-istočnih konflikata nastavili su da dovode do revizije izgleda za ekonomije u evro zoni, podstičući učestale promene po pitanju revizije inflacije i kamatnih stopa. U svetlu svih tih neizvesnosti i pored revidiranja kamatnih stopa na niže i nešto boljih makroekonomskih očekivanja za Srbiju, Banka je tokom 2024. godine zadržala oprezan pristup u obračunu očekivanog kreditnog gubitka održavajući dodatne zaštitne slojeve po pitanju finansiranja izloženosti sa nekretninama (CREF overlay tj. Commercial Real Estate Finance overlay) i geopolitičke situacije (Geo political overlay).

U ovom kontekstu, dok su modeli MSFI 9, a posebno „delta“ satelitski modeli koji se koriste da se ugrade forward looking informacije i da se uhvati efekat makroekonomskih scenarija na nivou portfolija, ovi faktori deluju na specifične pod-portfolije koji se smatraju posebno ranjivim u slučaju da kontingentna situacija može da preraste u teške stresne uslove.

Prema podacima na dan 31. decembra 2024. godine efekat primene dodatnih faktora ukupno iznosi 1.244.953 hiljada dinara i raščlanjen je prema sledećim komponentama:

- Po osnovu geopolitičkog overlay-a:
 - klijenti privrede – energetske intenzivni industrijski sektori skloniji da budu pogođeni efektima prelivanja povezanih sa rusko-ukrajinskim konfliktom, što posebno utiče na snabdevanje energijom i sa tim u vezi porastom cena
 - klijenti fizička lica – za: 1) hipoteke sa promenljivom kamatnom stopom (bez zaostalih rata), s obzirom na osetljivost u kontekstu povećanja kamatnih stopa/inflacije i 2) najmanje jednu neplaćenu ratu na izloženost što se smatra obuhvatom sa već prisutnim poteškoćama u plaćanju i kao takvi su posebno ranjivi u ovoj specifičnoj nepredvidivoj situaciji.
- Po osnovu CREF overlay-a:
 - klijenti privrede – rejtingovani po IPRE (Income Producing Real Estate) rejting modelu Banke kao i klijenti koji pripadaju delatnosti građevinarstva

Pregled komponenti menadžerskog overlay-a	31. decembar 2023.	Efekat 2024. godine-dodatno/(ukidanje)	31. decembar 2024.
Overlay - Geopolitički	1.143.913	(349.595)	794.318
Overlay - CREF	364.005	86.630	450.635
Ukupno	1.507.918	(262.965)*	1.244.953

* Iznos od -241.593 hiljada dinara je oslobođen zbog priliva u status default-a, iznos od -137.791 hiljada dinara oslobođen u skladu sa izlaznom strategijom, dok je +116.419 alocirano zbog rekalkibracije (promena izloženosti pod obuhvatom CREF/geopolitičkog overlay-a).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(d) Uticaj neizvesnosti u ekonomskom okruženju (nastavak)

Što se tiče obračuna, kreditne izloženosti koje pripadaju navedenim kategorijama su identifikovane prema njihovim specifičnim karakteristikama. Polazeći od navedenog, satelitski model se vodi primenom makroekonomskih uslova - recesivnog scenarija višegodišnjeg plana da bi se odredilo prilagođavanje koje treba primeniti na podrazumevanu stopu neizmirenja obaveza. Tako prilagođena stopa neizmirenja obaveza se zatim primenjuje na relevantne kategorije da bi se procenili očekivani novi prilivi u default, čiji se obračun očekivanog kreditnog gubitka zatim izračunava prema prosečnoj stopi pokrića koja se primenjuje na izloženosti sa malom verovatnoćom izmirenja tzv. UTP.

(e) Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih izveštaja Banke za 2023. godinu.

(f) Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

Za dodatna objašnjenja pogledati napomenu 5.

(g) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje računovodstvene politike u svim periodima prezentovanim u finansijskim izveštajima. Osnovne računovodstvene politike Banke primenjene na tekući i prethodni period detaljno su obrazložene u nastavku.

(a) Konsolidacija

Na dan 31.12.2024. godine Banka ima 100% učešće u kapitalu pravnog lica UniCredit Leasing Srbija d.o.o. Beograd. Tokom 2023. godine pokrenut je i okončan postupak likvidacije zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o., Beograd. U ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica iskazana su po nabavnoj vrednosti. Konsolidovani finansijski izveštaji se posebno pripremaju i objavljuju.

(b) Načelo stalnosti poslovanja

Uzimajući u obzir okolnosti nastale usled rusko-ukrajinskog i blisko-istočnog konflikta, rukovodstvo Banke i dalje procenjuje sa razumnom sigurnošću da će Banka nastaviti da posluje profitabilno u doglednoj budućnosti. Saglasno tome, finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u budućnosti.

(c) Iznosi u stranim valutama

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije aktive i pasive u stranoj valuti, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(c) Iznosi u stranim valutama (nastavak)**

Prihodi i rashodi nastali u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa fizičkim i pravnim licima u toku perioda iskazani su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije "Neto prihod po osnovu naknada i provizija". Kursne razlike koje su rezultat prevođenja jedne valute u drugu valutu po različitim deviznim kursovima uključujući i kursne razlike po osnovu valutne klauzule, iskazane su u bilansu uspeha Banke, u okviru pozicije "Neto (rashod)/prihod od kursnih razlika i efekta ugovorene valutne klauzule".

Nemonetarna imovina i obaveze u stranim valutama koje se iskazuju po fer vrednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema deviznom kursu važećem na datum kada je određena fer vrednost. Nemonetarna imovina i obaveze koje se iskazuju po istorijskom trošku u stranoj valuti preračunavaju se korišćenjem deviznog kursa važećeg na datum transakcije.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane NBS, bili su sledeći:

	31.12.2024.	31.12.2023.
USD	112,4386	105,8671
EUR	117,0149	117,1737
CHF	124,5237	125,5343

(d) Prihodi i rashodi od kamata**(i) Metod efektivne kamatne stope**

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose primenom metode efektivne kamatne stope za sve kamatonosne finansijske instrumente vrednovane po amortizovanoj vrednosti i hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju budući novčani tokovi tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva ili obaveze (ili, gde je to prikladno tokom kraćeg perioda) na njegovu sadašnju vrednost. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove, koji se tiču finansijskog instrumenta, ali ne i buduće gubitke koji mogu nastati. Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove transakcije, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Transakcioni troškovi su troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili obaveze. Oni uključuju naknade i provizije koje se plaćaju agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i dažbine vezano za transfer ako isti postoje. Troškovi transakcije ne uključuju premije ili popuste, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove održavanja. Samo transakcioni troškovi koji su izvesni ili određivi se uključuju u amortizovanu vrednost prilikom početnog priznavanja finansijskog sredstva. Ukoliko Banka prima naknadu od klijenta kojom se prebijaju slični troškovi koji su plaćeni od strane Banke, samo neto iznos se uključuje u amortizovanu vrednost sredstva.

Naknade koje su deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta uključuju:

- "origination fee" - naknada koju Banka naplaćuje u vezi za emitovanjem ili sticanjem finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju naknade procene finansijskog stanja zajmoprimca, procena i evidentiranje garancija, kolaterala i drugih sigurnosnih aranžmana, pregovaranje o uslovima instrumenta, priprema i obrada dokumenata i zatvaranje transakcije;
- "commitment fee" – naknada primljena za izdavanje kredita kada je verovatno da će se kreditni aranžman realizovati;
- "origination fee" – naknade koje se plaćaju po osnovu emitovanja finansijskih obaveza koji su vrednovani po amortizovanoj vrednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(d) Prihodi i rashodi od kamata (nastavak)***(i) Metod efektivne kamatne stope (nastavak)*

Banka obračunava prihod od kamate primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava izuzev onih koji su obezvređeni. Prihodi od redovne kamate na obezvređena finansijska sredstva klijenata obračunavaju se na neto vrednost plasmana primenom metoda efektivne kamatne stope. Obračun prihoda od zatezne kamate na obezvređene plasmane obustavlja se od momenta kada klijent dobije takav status i ista se evidentira u vanbilansnoj evidenciji, osim dela zakonske zatezne kamate na otpisane plasmane bez otpusta duga, koja se evidentira u momentu naplate.

Obezvređenim kreditima i plasmanima smatraju se krediti i plasmani klijentima koji su u statusu neizmirenja obaveza (interni rejting 8-, 9 i 10) odnosno koji su svrstani u Nivo 3 prema MSFI 9. Ukoliko se status finansijskog sredstva poboljša u smislu da više nije obezvređen Banka se vraća na obračun prihoda od kamate na bruto osnovi. Za finansijska sredstva koja se po MSFI 9 svrstavaju u POCI ("purchased and/or originated credit – impaired") Banka obračunava prihod od kamate primenom kreditno usklađene efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost sredstva. Kreditno usklađena efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja, prilikom inicijalnog priznavanja, diskontuje očekivane novčane tokove uključujući i kreditne gubitke na amortizovanu vrednost POCI finansijskog sredstva.

(ii) Prezentacija

Prihodi i rashodi od kamata iskazani u okviru bilansa uspeha uključuju:

- kamate obračunate za finansijska sredstva i finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope;
- kamate za hartije od vrednosti po fer vrednosti kroz ostali rezultat obračunate primenom efektivne kamatne stope;
- kamate po osnovu kupona kod kuponskih hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha; i
- kamate po osnovu derivativnih finansijskih instrumenata.

(e) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze, uključeni su u obračun efektivne kamatne stope i prema tome iskazani su u okviru prihoda, odnosno rashoda od kamata.

Naknade koje nisu sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i koje se obračunavaju u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- a) naknade koje se naplaćuju za servisiranje kredita ("monitoring" ili "management" fee);
- b) "commitment fee" – naknada za izdavanje kredita kada je malo verovatno da će se kreditni aranžman realizovati; i
- c) naknade vezane za sindicirani kredit koje je Banka primila za uslugu aranžera/agenta transakcije.

Saglasno MSFI 15 predviđena su dva pristupa za priznavanje prihoda od naknada i provizija: "u trenutku" i "tokom vremena kako su pružene usluge". Prihodi od naknada i provizija uključuju prihode po osnovu izvršenih usluga međunarodnog i domaćeg platnog prometa, izdavanja garancija, akreditiva i ostalih bankarskih usluga kao i prihode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

Rashodi naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge. Rashodi naknada i provizija obuhvataju i rashode po osnovu realizovanih transakcija kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca.

(f) Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata

Neto dobitci/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju efekte usklađivanja fer vrednosti derivata, izuzev derivata namenjenih zaštiti od rizika, kao i efekte usklađivanja fer vrednosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(g) Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti

Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, kao i finansijskih sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

(h) Neto dobici/gubici po osnovu zaštite od rizika

Neto dobici/gubici po osnovu zaštite od rizika obuhvataju neto dobitke/gubitke po osnovu promene vrednosti derivata koji su namenjeni zaštiti od rizika kao i promene fer vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti kao stavki koje se štite, a gde se promena fer vrednosti može pripisati riziku koji je predmet zaštite.

(i) Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju efekte nastale prilikom prestanka priznavanja finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti.

(j) Poreski rashod

Poreski rashodi obuhvataju tekuće poreze i odložene poreze. Tekući porezi i odloženi porezi se prikazuju u bilansu uspeha, osim u meri u kojoj se odnose na stavke koje se direktno priznaju u okviru ostalog rezultata.

(i) Tekući porez na dobit

Tekući porez predstavlja očekivanu obavezu ili potraživanje po osnovu oporezive dobiti za obračunski period, primenom poreskih stopa koje važe ili će važiti na datum izveštavanja, sa odgovarajućim korekcijama poreske obaveze iz prethodnih godina. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije. Propisana poreska stopa za 2024. godinu iznosi 15%. Poreska osnovica predstavlja poslovni rezultat pre oporezivanja iskazan u bilansu uspeha korigovan u skladu sa poreskim propisima Republike Srbije.

(ii) Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. Prilikom odmeravanja odloženih poreza koriste se poreske stope za koje se očekuje da će biti u primeni u trenutku ukidanja privremenih razlika, a na osnovu zakonskih propisa koji su bili u primeni na datum izveštavanja.

Na osnovu njihovih budućih poreskih posledica, privremene razlike mogu da budu:

- oporezive privremene razlike, koje će za posledicu imati oporezive iznose pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) u budućim periodima kada knjigovodstveni iznos sredstva bude nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom;
- odbitne privremene razlike koje će za posledicu imati iznose koji će moći da se odbiju pri određivanju oporezive dobiti (poreskog gubitka) budućeg perioda u kojem će knjigovodstveni iznos sredstva biti nadoknađen ili obaveza izmirena u skladu sa odgovarajućim poreskim režimom.

(iii) Ostali porezi i doprinosi

U skladu sa važećom regulativom u Republici Srbiji, Banka plaća različite poreze, doprinose i javne dažbine kao što su: porez na imovinu, doprinosi na zarade na teret poslodavca i druge javne dažbine. Ovi rashodi uključeni su u poziciju "Ostali rashodi" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze***(i) Priznavanje i početno vrednovanje*

Banka vrši početno priznavanje finansijskih sredstava i obaveza na datum poravnanja.

Finansijsko sredstvo ili obaveza se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju ili izdavanju, osim za finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u čije se početno vrednovanje ne uključuju ovi troškovi.

*(ii) Klasifikacija i naknadno vrednovanje***Finansijska sredstva**

Banka klasifikuje finansijska sredstva prilikom inicijalnog priznavanja u sledeće kategorije sredstava:

- finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti;
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat; i
- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Zahtevi u pogledu klasifikacije dužničkih i vlasničkih instrumenata su opisani u nastavku:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji ispunjavaju definiciju finansijske obaveze iz perspektive izdavaoca, kao što su krediti, hartije od vrednosti i druga slična potraživanja.

Klasifikacija i vrednovanje dužničkih instrumenata zavise od dva osnovna kriterijuma:

- 1) poslovnog modela na osnovu kojeg Banka upravlja finansijskim sredstvom; i
- 2) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (tzv. SPPI kriterijum).

Poslovni model

Poslovni model odražava način na koji Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. To podrazumeva procenu da li je cilj Banke da prikuplja novčane tokove po osnovu držanja finansijskog sredstva ili je cilj prikupiti novčana sredstva kako po osnovu držanja tako i po osnovu prodaje finansijskog sredstva. Ukoliko nijedno od navedenog nije primenjivo (npr. finansijsko sredstvo je namenjeno trgovanju) finansijsko sredstvo se drži u okviru "ostalog" poslovnog modela i klasifikuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Procena poslovnog modela vrši se na nivou grupe finansijskih sredstava kao što je nivo portfolija ili podportfolija pri čemu se uzimaju u obzir sve relevantne i objektivne informacije kao što su prodaje sredstava koje su realizovane u prošlosti, namere rukovodstva u pogledu budućih prodaja, upravljanje rizicima, vrednovanje performansi sredstva i njihovo izveštavanje rukovodstvu i drugo. Procena poslovnog modela se zasniva na realnim budućim očekivanjima. Reklasifikacija finansijskog sredstva se vrši ukoliko se promeni poslovni model na osnovu kojeg se upravlja tim sredstvom. Banka ne očekuje česte promene poslovnih modela.

SPPI kriterijum

Ukoliko je poslovni model držanje radi prikupljanja novčanih tokova ili držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje, Banka procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate ("SPPI test"). Za svrhu ove procene, "glavnica" se definiše kao fer vrednost finansijskog sredstva na dan inicijalnog priznavanja. "Kamata" se definiše kao nadoknada za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika, ostale osnovne rizike kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu. Ukoliko ugovoreni uslovi finansijskog sredstva uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(ii) *Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)*

Finansijska sredstva (nastavak)

Dužnički instrumenti (nastavak)

Na osnovu prethodno navedenih kriterijuma dužnički instrumenti se klasifikuju u sledeće kategorije sredstava:

1) Finansijsko sredstvo po amortizovanoj vrednosti

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po amortizovanoj vrednosti. Amortizovana vrednost ovih finansijskih sredstava se naknadno koriguje za utvrđena smanjenja vrednosti odnosno procenjeno obezvređenje kao što je objašnjeno u napomeni 3(k)(viii). Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodi efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

2) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz ostali rezultat

Finansijsko sredstvo koje se drži u okviru poslovnog modela čija je svrha i držanje finansijskog sredstva radi prikupljanja novčanih tokova i prodaja i čiji ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate, a nije neopozivo označeno da se vodi po fer vrednosti kroz bilans uspeha, vrednuje se po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Kao i kod finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti, utvrđena smanjenja vrednosti ovih sredstava odnosno obezvređenje, prihodi od kamate kao i dobici/gubici po osnovu promene kursa valuta priznaju se u bilansu uspeha. Ispravka vrednosti se priznaje u okviru revalorizacionih rezervi, budući da knjigovodstvene vrednost ovih sredstava mora da bude jednaka njihovoj fer vrednosti. Prilikom prestanka priznavanja, kumulirani dobici i gubici prethodno priznati u okviru ostalog rezultata, reklasifikuju se i iskazuju u okviru pozicije "Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih sredstava po fer vrednosti" u bilansu uspeha. Prihodi od kamate po osnovu ovih finansijskih sredstava priznaju se po metodi efektivne kamatne stope i uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3) Finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Finansijsko sredstvo koje ne zadovoljava kriterijume za klasifikaciju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat meri se po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Pored toga, u ovu grupu finansijskih sredstava se klasifikuju:

- finansijska sredstva kojima se trguje ukoliko su kupljeni za svrhu trgovanja u bliskoj budućnosti ili su prilikom inicijalnog priznavanja deo portfolija finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja sa ciljem ostvarivanja kratkoročnog profita;
- finansijska sredstva koju Banka prilikom inicijalnog priznavanja označava da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha nezavisno od poslovnog modela i karakteristika novčanih tokova sa ciljem da se eliminiše ili znatno umanja tzv. "računovodstvena neusklađenost".

Efekti promene fer vrednosti pri naknadnom vrednovanju ovih sredstava se evidentiraju kroz bilans uspeha u okviru pozicije "Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata". Prihodi od kamate po osnovu kupona finansijskih sredstava namenjenih trgovanju uključeni su u poziciju "Prihodi od kamate" u bilansu uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) *Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)*

(ii) *Klasifikacija i naknadno vrednovanje (nastavak)*

Finansijska sredstva (nastavak)

Vlasnički instrumenti (instrumenti kapitala)

Instrumenti kapitala su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca, odnosno instrumenti koji ne sadrže ugovorenu obavezu plaćanja i koji predstavljaju udeo u neto imovini izdavaoca. Banka instrumente kapitala vodi po fer vrednosti kroz ostali rezultat izuzev u slučajevima kada se njima trguje što podrazumeva da se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Takva klasifikacija se vrši za svaki instrument kapitala pojedinačno. Instrumenti kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat se priznaju inicijalno po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati njihovom sticanju, osim ukoliko Banka u određenim slučajevima proceni da nabavna vrednost predstavlja najbolju procenu fer vrednosti.

Efekti promene fer vrednosti instrumenata kapitala koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat prilikom naknadnog vrednovanja priznaju se u okviru ostalog rezultata i nikada se ne reklasifikuju u bilans uspeha, čak ni prilikom prestanka priznavanja. Odredbe MSFI 9 u pogledu obezvređenja finansijskih sredstava se odnose samo na dužničke instrumente. Za instrumente kapitala po fer vrednosti kroz ostali rezultat ne priznaju se efekti obezvređenja kroz bilans uspeha, već se sve promene u fer vrednosti evidentiraju u okviru ostalog rezultata. Dividende se priznaju u poziciji "Ostali poslovni prihodi" u okviru bilansa uspeha kada je pravo Banke na dividendu ustanovljeno.

Efekti promene fer vrednost instrumenata kapitala po fer vrednosti kroz bilans uspeha se evidentiraju u okviru pozicije "Neto dobitak/(gubitak) po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspeha.

Finansijske obaveze

Banka klasifikuje finansijske obaveze, izuzev preuzetih neopozivih obaveza po osnovu nepovučениh kredita i plasmana i finansijskih garancija, kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(v)).

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuju derivate, finansijske obaveze koje su namenjene trgovanju (npr. kratke pozicije u knjizi trgovanja) i druge finansijske obaveze koje su označene po fer vrednosti kroz bilans uspeha prilikom inicijalnog priznavanja. Međutim, vezano za odmeravanje finansijskih obaveza inicijalno označenih po fer vrednosti kroz bilans uspeha, MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika bude prikazan u ostalom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusaglašenost u bilansu uspeha. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika naknadno se ne reklasifikuju u bilansu uspeha.

(iii) *Prestanak priznavanja*

Finansijska sredstva

Banka prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla;
- kada Banka prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom;
- kada su značajno modifikovani ugovorni uslovi finansijskog sredstva (videti napomenu 3(k)(iv)).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(iii) Prestanak priznavanja (nastavak)

Finansijska sredstva (nastavak)

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva (ili knjigovodstvene vrednosti alocirane na deo sredstva koji je prenet) i zbira (i) primljene naknade (uključujući novo pribavljeno sredstvo umanjeno za eventualnu novo preuzetu obavezu) i (ii) eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata, priznaje se u bilansu uspeha.

Banka obavlja transakcije kojima vrši prenos sredstava priznatih u bilansu stanja, gde zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi ili njihov deo od prenesenih sredstava. Ako Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi onda ne dolazi do prestanka priznavanja sredstva. Prenos sredstava sa zadržavanjem svih ili suštinski svih rizika i koristi uključuje, na primer, repo transakcije.

Kada se sredstva prodaju trećim licima sa istovremenim svopom ukupne stope prinosa na prenetu sredstva, transakcija se računovodstveno obuhvata kao osigurana finansijska transakcija slično repo transakcijama s obzirom da Banka zadržava sve ili suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad takvim sredstvom.

Kod transakcija u kojima Banka, niti zadržava, niti prenosi suštinski sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, a zadržava kontrolu nad sredstvom, Banka nastavlja da priznaje sredstvo u meri u kojoj se njena povezanost sa sredstvom nastavlja, a koja se određuje na osnovu njene izloženosti promenama u vrednosti prenesenog sredstva.

Finansijske obaveze

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

(iv) Modifikacija

Prestanak priznavanja usled značajne modifikacije ugovornih uslova

U slučajevima promene ugovornih uslova, Banka procenjuje da li su novčani tokovi značajno modifikovani. Ukoliko su novčani tokovi finansijskog sredstva/obaveze značajno modifikovani u odnosu na originalno ugovorene dolazi do prestanka njihovog priznavanja i priznavanja novog finansijskog sredstva/obaveze po fer vrednosti uvećane za eventualne transakcione troškove (a koji se odnose na novo finansijsko sredstvo/obavezu). Eventualne razlike između knjigovodstvene vrednosti postojećeg i fer vrednosti novog finansijskog sredstva/obaveze se priznaju u bilansu uspeha u okviru pozicija "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti" i "Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti".

Banka pod značajnom modifikacijom novčanih tokova podrazumeva: izmene ugovora usled komercijalnih razloga koje su u skladu sa tržišnim uslovima, izmena valute ili dužnika, kao i promene kojima se uvode ugovorene odredbe koje dovode do neispunjenja SPPI kriterijuma. Saglasno MSFI 9, novo finansijsko sredstvo je klasifikovano u Nivo 1 za potrebe merenja očekivanog kreditnog gubitka (u daljem tekstu: ECL), izuzev ukoliko se ne radi o sredstvu koje predstavlja POCL.

Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja

Izmene ugovora usled finansijskih teškoća dužnika ne smatraju se nužno značajnom modifikacijom koja dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(iv) Modifikacija (nastavak)**Modifikacije finansijskog sredstva koje ne dovode do prestanka priznavanja (nastavak)*

Saglasno MSFI 9, Banka utvrđuje novu bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva i priznaje prihod ili rashod po osnovu modifikacije u bilansu uspeha (pozicija "Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha"). Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskog sredstva se utvrđuje kao sadašnja vrednost modifikovanih novčanih tokova diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom. Eventualno nastali transakcioni troškovi koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom trajanja ugovora.

(v) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo kada Banka ima zakonsko pravo da netira priznate iznose i kada ima nameru da izmiri obaveze na neto osnovi ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju po neto principu samo u slučajevima kada je to dozvoljeno prema MSFI ili za prihode i rashode koji nastaju po osnovu grupe sličnih transakcija, kao što su transakcije koje Banka ima po osnovu trgovanja.

(vi) Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili obaveze je iznos po kojem se sredstva ili obaveze naknadno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju primenom metode efektivne kamatne stope na razliku između početno priznate vrednosti i vrednosti na dan dospeća instrumenta, umanjenu za obezvređenje.

(vii) Merenje po fer vrednosti

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum odmeravanja pod tekućim tržišnim uslovima bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja.

Kada god je moguće, Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

U slučaju da tržište za finansijske instrumente nije aktivno, Banka određuje fer vrednost upotrebom metodologije procene. Metodologije procene uključuju transakcije po tržišnim uslovima između upućenih, voljnih strana (ako su dostupne), pozivanje na postojeću fer vrednost ostalih instrumenata koji su suštinski isti, analizu diskontovanih tokova gotovine i druge alternativne metode. Odabrana metodologija procene maksimalno koristi tržišne podatke, zasniva se u najmanjoj mogućoj meri na procenama koje su specifične za Banku, a uključuje sve faktore koje učesnici na tržištu smatraju značajnim za definisanje cene, i u skladu je sa prihvaćenim ekonomskim metodologijama za određivanje cene finansijskih instrumenata.

Ulazni podaci za metode procene razumno odražavaju tržišna očekivanja i faktore rizika prinosa koji su sadržani u finansijskom instrumentu. Banka podešava metode procene i testira njihovu ispravnost upotrebom cena iz utvrđenih postojećih transakcija na tržištu za iste instrumente, na osnovu drugih dostupnih utvrđenih tržišnih podataka.

Sredstva i duge pozicije se mere po ponuđenoj ceni, a obaveze i kratke pozicije se mere po traženoj ceni. Kada Banka ima poziciju sa netiranjem rizika, srednje tržišne cene se koriste za merenje netiranja rizičnih pozicija, dok se usklađivanja po ponuđenoj ili traženoj ceni primenjuje samo na neto otvorene pozicije. Fer vrednost odražava kreditni rizik instrumenta i uključuje korekcije koje odražavaju kreditni rizik Banke i druge ugovorne strane, gde je to relevantno. Procene fer vrednosti zasnovane na modelima procene se koriguju za sve ostale faktore, kao što su rizik likvidnosti ili modeli neizvesnosti, u meri u kojoj Banka smatra da treća lica učesnici na tržištu mogu da ih uzmu u obzir prilikom određivanja cene transakcije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)***(vii) Merenje po fer vrednosti (nastavak)*

Najbolji dokaz fer vrednosti finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je cena ostvarena u transakciji, tj. fer vrednost nadoknade koja je data ili primljena. Međutim, ako je fer vrednost datog instrumenta dokazana poređenjem sa drugim utvrdivim postojećim transakcijama na tržištu za iste instrumente (tj. bez modifikovanja ili preformulisavanja) ili je zasnovana na metodi procene čije promenljive uključuju samo podatke koji su utvrđeni na tržištu, u tom slučaju se razlika priznaje u bilansu uspeha prilikom početnog priznavanja instrumenta. U suprotnom, razlika se ne priznaje odmah u bilansu uspeha, već tokom trajanja instrumenta na odgovarajućoj osnovi, ili kada se instrument otkupi, prenese ili proda ili kada fer vrednost postane utvrđiva.

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja

Shodno MSFI 9 prilikom obezvređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obezvređenja da bi kreditni gubitak bio prepoznat. Očekivani kreditni gubici se prepoznaju takođe i za neobezvređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum u cilju da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti (tzv. Nivo 1). Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo značajno pogoršanje kreditnog rizika (tzv. Nivo 2).

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo rezervisanja za gubitke će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9

Banka obračunava dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9 (nastavak)

Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja (izuzev POCI) i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obezvređenja na izveštajni datum.

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 obračunavaju se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 obračunavaju se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka inicijalnog priznavanja. Transfer logika se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na izloženosti koje su u okviru modela očekivanog gubitka. Pogoršanje verovatnoće default-a (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum transfer logike. PD parametar se preračunava na klijentskom nivou, dok se staging proces sprovodi na nivou transakcija. Model transfer logike se zasniva na kvantitativnom pristupu poznatom kao model kvantilne regresije gde je: 1) termin “značajan” preveden u percentil koji vodi do određivanja praga transfera (u zavisnosti od PD u momentu odobrenja, proteklog vremena od momenta odobrenja i preostale ročnosti) što predstavlja svojevrsno teorijsko povećanje koje kvantilni model smatra “značajnim” sa statističkog stanovišta; model kvantilne regresije koristi kao 3 ulazne varijable (PD inicijalni, starost i preostalu ročnost) da opiše ciljnu promenljivu koja je kvantil; dok 2) termin “povećanje” predstavlja relativno povećanje PD za vreme životnog ciklusa plasmana od momenta odobrenja do datuma izveštavanja. Kad god relativna promena vrednosti PD za vreme životnog ciklusa plasmana probije prag procenjen na osnovu modela, dati finansijski instrument se klasifikuje u Nivo 2.

Relativno povećanje PD koje dovodi do prelaska na Nivo 2 za svaki segment, inicijalni rejting i preostalu ročnost data je u sledećoj tabeli:

		Preostala ročnost ≤ 1Y	Preostala ročnost ≤ 5Y	Preostala ročnost > 5Y
Inicijalni rejting (1 do 8)	Srednja privredna društva	do 4,64x	do 3,36x	do 2,78x
	Mala privredna društva	do 17,65x	do 12,18x	do 7,34x
	Stanovništvo	do 22,55x	do 10,83x	do 4,25x

Kvalitativni kriterijumi koji dolaze nakon primene kvantitativnog kriterijuma su:

- Klasifikacija u status restrukturiranih neproblematičnih izloženosti (tj. forbearance klasifikacija) – rezultira automatskom klasifikacijom u Nivo 2 za narednih minimum 24 meseca (probation period). Nakon tog perioda, ako nema drugih značajnih znakova pogoršanja kreditnog rizika, transakcija može biti vraćena u Nivo 1;
- 30 dana kašnjenja – kada transakcija dostigne 30 dana kašnjenja treba da bude prepoznata u Nivou 2;
- Sve neproblematične izloženosti koje su klasifikovane na watchlist 2 ili lošiju managerial klasifikaciju (RE – u nadležnosti organizacionih struktura koje se bave restrukturiranim izloženostima) se klasifikuju u Nivo 2.

Watch-list 2 se odnosi na klijente sa većim rizikom ukazujući na strukturne/strateške probleme, loše poslovanje kao i probleme sa profitabilnošću. Status na watchlist 2 ne može se dodeliti finansijskom instrumentu u momentu njegovog nastanka, već se dodeljuje u slučaju pogoršanja kreditnog rizika u poređenju sa inicijalnim.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijska sredstva i obaveze (nastavak)

(viii) Identifikacija i merenje obezvređenja (nastavak)

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9 (nastavak)

U cilju unapređenja modela transferne logike, Banka je implementirala dodatne kvantitativne faktore (quantitative backstop indicators) koji podrazumevaju automatsku klasifikaciju u nivo 2:

- Transakcije kod kojih je 3 puta povećan nivo kreditnog rizika posmatrano kroz vrednost PD za ceo životni vek plasmana (3 time increase lifetime PD);
- Transakcije čiji dužnici imaju tzv. Bazelski PD veći od 20%.

Ovi tzv. rezervni („backstop“) indikatori dopunjuju model transferne logike u smislu da na početku nijedna transakcija ne bi mogla imati veći PD od 9,222% jer je to gornja granica rejtinga 7 sa master skale koja se koristi kao granična vrednost. Model transfer logike bi mogao da ima niži prag primenjen na ove transakcije u zavisnosti od inicijalne ročnosti („age“), preostalog roka dospeća i inicijalnog MSFI 9 PD tako da 20% Basel PD backstop pokreće alokaciju Nivoa 2 pre modela transfer logike. Slično, trostruko povećanje kreditnog rizika tokom životnog veka postoji za transakcije u grupama sa boljim rejtingom, tako da ako dođe do pogoršanja njihovog rejtinga, trostruko povećanje će se pokrenuti pre nego što se prekrši prag transfer logike. Model transferne logike treba da odrazi simetričnost. Konkretno, ukoliko se u uzastopnim obračunskim periodima kreditni kvalitet finansijskog instrumenta dodeljenog Nivou 2 poboljša tako da više ne postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika od momenta početnog priznavanja, onda se takav finansijski instrument klasifikuje u Nivo 1. U tom smislu Grupa je implementirala dodatni minimalni period u Nivou 2 koji podrazumeva da pre reklasifikacije iz Nivoa 2 u Nivo 1 finansijski instrument mora da provede u kontinuitetu 3 meseca u Nivou 2 (minimum time permanence).

U postupku obezvređenja, Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su već u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao tzv. POCI (purchased and/or originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja. Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja.

(ix) Otpisi

Kada utvrdi da su određena finansijska sredstva nenaplativa, Banka ih otpisuje. Otpis finansijskog sredstva predstavlja prestanak priznavanja sredstva u bilansu, pri čemu se razlikuje otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis i otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga.

Otpis finansijskog sredstva bez otpusta duga ili računovodstveni otpis vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo neće biti naplaćeno, ali se Banka ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu sredstva. U tim slučajevima Banka procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva. Banka ima pravo i na obračun zakonske zatezne kamate nakon sprovedenog otpisa bez otpusta duga, ali istu ne evidentira do momenta naplate. Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis Banka sprovodi na osnovu odluka nadležnih organa i/ili odluka NBS za finansijska sredstva niskog stepena naplativosti koji su u potpunosti obezvređeni (100% ispravljeni). S obzirom da se Banka ne odriče prava na naplatu finansijskog sredstva, otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis predstavlja prestanak priznavanja finansijskog sredstva u bilansu uz istovremeno vođenje evidencije na vanbilansu. U momentu kada Banka proceni da ne postoji opravdanost za preduzimanje daljih aktivnosti u vezi sa naplatom finansijskog sredstva (okončan stečaj, likvidacija, sudsko rešenje i drugo) donosi se odluka nadležnih organa za isknjižavanje istog iz vanbilansne evidencije.

Otpis finansijskog sredstva sa otpustom duga vrši se u slučajevima kada Banka proceni da sredstvo nije naplativo i da ekonomski nije opravdano preduzimati dalje aktivnosti u vezi sa naplatom istog. U tim slučajevima, prestaje se sa priznavanjem finansijskog sredstva u bilansu bez bilo kakvog daljeg evidentiranja.

U slučaju naplate otpisanih finansijskih sredstava prihod se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto prihod/rashod po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha“.

Knjigovodstveno stanje otpisanih finansijskih sredstava bez otpusta duga na dan 31. decembar 2024. godine iznosi 16.676.250 hiljada dinara (31. decembar 2023. godina: 15.796.048 hiljada dinara).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(l) *Gotovina i sredstva kod centralne banke*

Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, žiro račun Banke, ostala novčana sredstva i obaveznu rezervu kod centralne banke u stranoj valuti. Gotovina i sredstva kod centralne banke su iskazani po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

Za potrebe sastavljanja izveštaja o tokovima gotovine, pod gotovinom se smatraju i sredstva na računima kod stranih banaka, dok se sredstva obavezne rezerve kod centralne banke u stranoj valuti ne uključuju.

(m) *Potraživanja i obaveze po osnovu derivata*

Derivati su izvedeni finansijski instrumenti ili drugi ugovori koji poseduju tri osnovne karakteristike: njihova vrednost se menja zavisno od promena neke bazične – osnovne vrednosti, ne zahtevaju nikakvo početno neto ulaganje ili se zahteva relativno malo neto ulaganje i izmiruju se na datum u budućnosti. Derivati obuhvataju forvard transakcije, valutne svopove, kamatne svopove, robne svopove kao i kamatne opcije. U bilansu stanja se prikazuju u okviru aktive ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u okviru pasive ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom merenju iskazuju se u bilansu uspeha, u okviru pozicije "Neto dobiti/gubici po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata".

(n) *Derivati koji se drže radi zaštite od rizika i računovodstvo zaštite od rizika*

Derivati koji se drže radi zaštite od rizika obuhvataju sva derivativna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao sredstva ili obaveze kojima se trguje. Derivati koji se drže radi upravljanja rizicima se vrednuju po fer vrednosti i iskazuju u bilansu stanja.

Banka je odabrala opciju da nastavi da primenjuje MRS 39 vezano za računovodstvo zaštite od rizika.

Banka označava određene derivativne instrumente kao instrumente zaštite od rizika u kvalifikovanom hedžing odnosu. Prilikom početnog određivanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenta zaštite i stavke koja se štiti, što uključuje i cilj upravljanja određenim rizikom i strategiju preduzimanja zaštite kao i metod koji će primeniti u oceni efektivnosti zaštite. Banka ocenjuje i prilikom početnog određivanja hedžinga i kontinuirano nakon toga da li se očekuje da instrument zaštite bude visoko efektivan u kompenzovanju promena u fer vrednosti ili tokovima gotovine određene stavke pod zaštitom tokom perioda za koji je hedžing naznačen i da li se ostvareni rezultati efektivnosti svakog naznačenog odnosa zaštite kreću od 80% do 125%.

(i) *Hedžing fer vrednosti*

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od promene fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze koja bi mogla da utiče na rezultat, promene u fer vrednosti derivata se priznaju direktno u bilansu uspeha zajedno sa promenama fer vrednosti stavke koja se štiti, a koje su posledica rizika od kojeg se stavka štiti.

Ako su predmet hedžinga samo određeni rizici koji se mogu pripisati stavki hedžinga, priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga koje nisu u vezi sa rizikom koji je predmet hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

(ii) *Hedžing tokova gotovine*

Kada je derivat označen kao instrument zaštite od izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koji se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom, obavezom ili vrlo izvesnom budućom transakcijom i koji može uticati na rezultat, promene u instrumentu hedžinga se obuhvataju:

- deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga koji je određen kao efektivni hedžing se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu;
- neefektivni deo dobitka ili gubitka na instrumentu hedžinga se priznaje u bilansu uspeha.

Priznate promene fer vrednosti stavke hedžinga se priznaju u skladu sa politikama Banke za vrednovanje finansijskih instrumenata u zavisnosti od klasifikacije instrumenata.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(o) Krediti i potraživanja**

Pozicije "Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija" i "Kredit i potraživanja od komitenata" u bilansu stanja obuhvataju finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha (videti napomenu 3(k)(ii)). Ukoliko su iskazani po amortizovanoj vrednosti, kredit i potraživanja se u bilansu stanja prikazuju u neto iznosu umanjenom za formiranu ispravku vrednosti (napomena 3(k)(viii)). Ispravka vrednosti se formira umanjenjem knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja na teret rashoda. Ako se u narednom periodu iznos gubitaka usled obezvređenja smanji, prethodno priznat gubitak usled obezvređenja se ukida korigovanjem računa ispravke vrednosti. Ukinuti iznos se priznaje u bilansu uspeha u okviru pozicije "Neto prihodi/rashodi po osnovu umanjenja obezvređenja/obezvređenja finansijskih sredstava koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha".

(p) Hartije od vrednosti

Pozicija "Hartije od vrednosti" u bilansu stanja obuhvata dužničke hartije od vrednosti koje mogu biti klasifikovane u sve tri kategorije finansijskih sredstava zavisno od poslovnog modela i SPPI kriterijuma. U pogledu klasifikacije i vrednovanja videti napomenu 3(k)(ii).

(q) Nekretnine i oprema**(i) Priznavanje i merenje**

Početno vrednovanje nekretnina i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je neophodan za funkcionalnost opreme za koju je namenjen kapitalizuje se kao deo te opreme.

Nakon početnog priznavanja:

- oprema se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja;
- nekretnine se vrednuju po revalorizacionom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrednost na datum revalorizacije.

Revalorizacija se vrši dovoljno redovno kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda. Prema grupnoj instrukciji "kancelarijska" procena od strane ovlašćenog procenitelja se sprovodi polugodišnje. Ukoliko se istom utvrdi odstupanje fer vrednosti više od 10% u odnosu na postojeću, pristupa se "punoj" proceni fer vrednosti.

Knjiženje efekata revalorizacije zavisi od toga da li je razlika između knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti na datum revalorizacije pozitivna ili negativna. Pozitivni efekti se priznaju kao povećanje revalorizacione rezerve i/ili kao prihod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva do nivoa prethodno priznatih rashoda po istom osnovu za istu nekretninu. Negativni efekti se priznaju kao smanjenje prethodno formirane revalorizacione rezerve i/ili kao rashod po osnovu promene vrednosti osnovnog sredstva. Revalorizaciona rezerva nastala po ovom osnovu se prenosi u celosti na neraspoređeni dobitak prilikom prestanka priznavanja nekretnine. Prenosnje revalorizacione rezerve na neraspoređenu dobit vrši se i dok se sredstvo koristi po proporcionalnoj metodi. Revalorizacionu rezervu nije moguće preneti u bilans uspeha.

Kada delovi istog osnovnog sredstva imaju različit korisni vek upotrebe, računovodstveno se obuhvataju kao odvojena sredstva (glavne komponente) nekretnina i opreme. Dobici ili gubici nastali otuđenjem nekretnina i opreme utvrđuju se kao razlika između priliva ostvarenih njihovom prodajom i njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u neto iznosu u okviru ostalih prihoda ili rashoda.

(ii) Naknadni troškovi

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će buduće ekonomski koristi od takvih izdataka priticati u Banku.

Troškovi zamene dela osnovnog sredstva kapitalizuju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim delom priticati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Troškovi redovnog servisiranja osnovnih sredstva priznaju se u bilansu uspeha u trenutku nastanka.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nekretnine i oprema (nastavak)

(iii) Amortizacija

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec kada su ova sredstva raspoloživa za upotrebu. Amortizacija se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja svake stavke nekretnina i opreme pošto se na taj način najverodostojnije odražava očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u datom sredstvu. Sredstva sa pravom korišćenja se amortizuju tokom perioda trajanja lizinga ili korisnog ekonomskog veka upotrebe, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Stope amortizacije primenjene u tekućem i uporednom periodu su sledeće:

Opis	Procenjeni korisni vek (u godinama)	Minimalna godišnja stopa %
	saglasno procenjenom korisnom veku upotrebe	-
Građevinski objekti	Maksimalno 25	4%
Nameštaj	Maksimalno 15	6,67%
Elektronski sistemi	Maksimalno 10	10%
Ostalo		

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna ili revalorizovana vrednost u slučaju nekretnina.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(r) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina obuhvata softver, licence i ostalu nematerijalnu imovinu.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulažanja u nematerijalna sredstva se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi sadržane u konkretnom sredstvu na koje se odnose. Svi ostali izdaci predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine se prikazuje u bilansu uspeha proporcionalno tokom procenjenog veka trajanja date stavke nematerijalne imovine, počev od narednog meseca u odnosu na mesec kada je ulažanje raspoloživo za upotrebu.

Procenjeni korisni vek nematerijalne imovine iznosi 5 godina, a amortizaciona stopa iznosi 20%, osim za ulažanja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i koriguju kada je potrebno.

(s) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine predstavljaju nekretnine koje se drže radi ostvarivanja prihoda od zakupnine ili porasta vrednosti kapitala ili u obe svrhe.

Početno vrednovanje investicionih nekretnina se vrši po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po metodu fer vrednosti i ne podležu obavezi obračuna amortizacije kao ni utvrđivanju eventualnog obezvređenja. Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promene fer vrednosti investicionih nekretnina priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(t) Lizing

(i) Banka kao korisnik lizinga

Lizing je saglasno MSFI 16 definisan kao ugovor, ili deo ugovora, kojim se prenosi pravo korišćenja imovine u određenom vremenskom periodu u zamenu za naknadu. Sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi:

- ukoliko se sredstvo koje je predmet lizinga može eksplicitno ili implicitno identifikovati;
- kada se tokom lizing perioda mogu ostvariti sve suštinske ekonomske koristi od korišćenja sredstva; i
- ako se može upravljati korišćenjem sredstva, odnosno odlučivati na koji način i za koje svrhe će se sredstvo koristiti tokom celog perioda lizinga.

Kao što je dozvoljeno standardom, Banka ne primenjuje zahteve MSFI 16 za korisnike lizinga na sredstva male vrednosti tj. vrednosti do EUR 5.000 u dinarskoj protivvrednosti, kratkoročne zakupe (do godinu dana) i nematerijalnu imovinu. Tipični primeri sredstava male vrednosti su: štampači, aparati za vodu, pos terminali, tableti, računari, telefoni i manji kancelarijski nameštaj. Navedeni zakupi se priznaju kao rashod po proporcionalnoj metodi u bilansu uspeha.

Kada se analizom ugovora proceni da je ugovor lizing, sredstvo sa pravom korišćenja se priznaje u aktivu, a obaveza po osnovu lizinga u pasivi bilansa stanja. Sredstvo sa pravom korišćenja se početno vrednuje po nabavnoj vrednosti koja se sastoji iz:

- vrednosti inicijalno priznate obaveze po osnovu lizinga;
- iznosa unapred plaćenih lizing obaveza i datih depozita;
- iznosa inicijalnih direktnih troškova, ukoliko ih ima;
- umanjenja za eventualne lizing podsticaje primljene od davaoca lizinga;
- procenjene troškove demontaže i uklanjanja imovine kao i vraćanja imovine u prvobitno stanje.

Nakon početnog priznavanja, sredstvo se vrednuje po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke po osnovu obezvređenja, usklađenoj za ponovna merenja obaveza po osnovu lizinga.

Sredstva za pravom korišćenja se amortizuju proporcionalnom metodom. Obračun amortizacije kreće od prvog dana narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo raspoloživo za korišćenje.

Obaveza po osnovu lizinga se inicijalno vrednuje po sadašnjoj neto vrednosti svih budućih lizing plaćanja po osnovu lizinga (bez poreza na dodatu vrednost), diskontovanih po kamatnoj stopi implicitnoj za lizing, a u nedostatku iste, po inkrementalnoj stopi zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja se određuje na bazi troškova finansiranja obaveze sličnog trajanja i sličnog obezbeđenja kao one koja je predviđena lizing ugovorom.

Buduća lizing plaćanja koja se nakon diskontovanja uključuju u vrednost lizing obaveze obuhvataju:

- fiksna plaćanja umanjena za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom;
- varijabilna lizing plaćanja, odnosno plaćanja koja zavise od indeksa ili stope;
- plaćanja u skladu sa klauzulom o garanciji rezidualne vrednosti predmeta zakupa;
- cenu koštanja opcije otkupa, ukoliko je razumno sigurno da će se opcija koristiti;
- kazne za raskid ugovora, ukoliko je razumno verovatno da će iskoristiti opcija raskida.

Nakon početnog priznavanja, obaveza po osnovu lizinga se umanjuje za izvršena plaćanja lizing obaveze, povećava za pripisanu kamatu i usklađuje po osnovu:

- promene u budućim lizing plaćanjima, koje nastaju kao rezultat promene stope ili indeksa koji je korišćen za utvrđivanje inicijalne lizing obaveze;
- promene u proceni korišćenja opcije za kupovinu predmetne imovine;
- promene iznosa za koji se očekuje da će se platiti prema garanciji rezidualne vrednosti;
- promene lizing perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(t) Lizing (nastavak)

Usklađivanje vrednosti obaveze po osnovu lizinga zahtevaju i usklađivanje sredstva sa pravom korišćenja. Po osnovu lizinga, Banka priznaje troškove amortizacije i rashod kamate u bilansu uspeha.

(ii) Banka kao davalac lizinga

Kada se Banka pojavljuje u ulozi davaoca lizinga, vrši se procena da li se radi o finansijskom ili operativnom lizingu. Ukoliko Banka proceni da se ugovorom prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva, lizing se klasifikuje kao finansijski. U suprotnom, radi se o operativnom lizingu. MSFI 16 ne donosi suštinske promene vezano za računovodstveni tretman lizinga kod davaoca lizinga u odnosu na MRS 17.

(u) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Knjigovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje nagoveštaji koji ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadiivi iznos sredstva. Nematerijalna ulaganja sa neograničenim korisnim vekom upotrebe se analiziraju u cilju utvrđenja eventualnog obezvređenja jednom godišnje. Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu i nadoknadiivog iznosa tog sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu.

Nadoknadiiva vrednost sredstva ili jedinice koja generiše gotovinu je vrednost u upotrebi ili fer vrednost umanjena za troškove prodaje, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i rizike specifične za to sredstvo ili jedinicu koja generiše gotovinu.

Gubitak usled obezvređenja se priznaje u iznosu razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva i nadoknadiivog iznosa tog sredstva i priznaje se u bilansu uspeha. Gubici po osnovu obezvređenja iz prethodnih perioda se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li je došlo do smanjenja gubitaka ili da oni više ne postoje. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida u slučaju da je došlo do promene pretpostavki korišćenih za utvrđivanje nadoknadiive vrednosti sredstva. Gubitak po osnovu obezvređenja se ukida samo do iznosa do kojeg knjigovodstvena vrednost sredstva ne prelazi knjigovodstvenu vrednost koja bi bila utvrđena, umanjena za ispravku vrednosti, u slučaju da nije bilo priznavanja gubitka po osnovu obezvređenja.

(v) Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze predstavljaju osnovni izvor finansiranja Banke.

Banka klasifikuje instrumente kapitala kao obaveze ili vlasničke instrumente u skladu sa suštinom ugovornih odredbi konkretnog instrumenta. Depoziti, primljeni krediti i subordinirane obaveze se početno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati, dok se nakon početnog priznavanja, vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope.

(w) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u slučaju kada se očekuje da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, koja se može pouzdano utvrditi i za čije izmirenje je neophodan odliv resursa, koji predstavljaju ekonomsku korist za Banku. Rezervisanje se utvrđuje diskontovanjem očekivanih budućih novčanih odliva, primenom diskontne stope pre poreza, koja odražava trenutnu tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i, po potrebi, rizika specifičnih za datu obavezu. Banka ne vrši diskontovanje očekivanih budućih novčanih odliva za koje se, prema najboljim procenama, očekuje da će nastati u kratkom roku.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**(x) Finansijske garancije**

Finansijske garancije predstavljaju ugovore po kojima je Banka u obavezi da izvrši naznačeno plaćanje u vidu isplate držaocu za gubitak koji je pretrpeo zato što naznačeni dužnik nije izvršio blagovremeno plaćanje odnosno činjenje u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

(y) Naknade zaposlenima

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je u obavezi da plaća obaveze državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, iskazana na dan 31. decembra 2024. godine predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmeravanjem uz korišćenje pretpostavki. Za utvrđivanje rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju korišćene su statističke tablice smrtnosti, stope fluktuacije i invalidnosti, a takođe i tablice iščezavanja sastavljene od strane aktuara, kao i projektovana godišnja stopa rasta zarada od 12% i godišnja diskontna stopa od 5%. Pored toga, Banka je u 2024. godini izvršila ukalkulisavanje troškova za neiskorišćene dane godišnjeg odmora.

Obaveze po osnovu kratkoročnog nagrađivanja zaposlenih iskazuju se na nediskontovanoj osnovi, a priznaju se kao trošak u trenutku pružanja usluge. Dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja zaposlenih koji su uključeni u navedene šeme nagrađivanja na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Banke. Obaveze za dugoročno nagrađivanje priznaju se korišćenjem odgovarajuće diskontne stope.

(z) Investicije u zavisna društva

Zavisno društvo je onaj entitet nad kojim Banka ima kontrolu. Kontrola je uspostavljena kada je Banka izložena ili ima prava na varijabilne prinose po osnovu učešća u pravnom licu u koji je investirala i ima sposobnost da utiče na te prinose po osnovu moći koju ima nad entitetom u koji je investirala. Investicije u zavisna društva se inicijalno vrednuju po nabavnoj vrednosti saglasno MSFI 10 i MRS 27. Na svaki datum izveštavanja, Banka procenjuje da li postoje objektivni dokazi da su investicije u zavisna društva obezvređene. Gubici usled obezvređenja priznaju se u bilansu uspeha.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA

(a) Uvod i pregled

Osnovne vrste materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju:

- Kreditni rizik;
- Tržišni rizik;
- Operativni rizik;
- Rizik likvidnosti;
- Rizik usklađenosti poslovanja;
- AML rizik (rizik od pranja novca i finansiranja terorizma);
- Strateški/poslovni rizik;
- Reputacioni rizik;
- Kamatni rizik u bankarskoj knjizi;
- Rizik modela;
- Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine.

Okvir za upravljanje rizicima

Najbitniju ulogu u sistemu upravljanja rizicima kao delu sistema unutrašnjih kontrola ima Upravni odbor Banke, koji je odgovoran za njegovo uspostavljanje, kao i nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor utvrđuje strategiju i politike za upravljanje materijalnim vrstama rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Takođe, Upravni odbor daje prethodnu saglasnost za izloženost Banke prema svakom pojedinačnom licu ili grupi povezanih lica koja prelazi 10% regulatornog kapitala Banke, odnosno za povećanje ove izloženosti preko 20% regulatornog kapitala Banke. Odbor za reviziju pomaže Upravnom odboru u vršenju svoje funkcije razmatranjem najbitnijih internih akata Banke pre usvajanja od strane Upravnog odbora. Izvršni odbor sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene. Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahteve, donosi odluke o kreditnim zahtevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova.

Internom organizacijom Banke obezbeđena je funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Banka ima posebnu organizacionu jedinicu u čijem je delokrugu upravljanje rizicima – Upravljanje rizicima.

Struktura Upravljanja rizicima¹ organizovana je tako da pokriva upravljanje rizicima kroz rad sledećih struktura:

- Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima (u okviru koje se nalaze strukture: Upravljanje sredstvima obezbeđenja i imovinom, Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima, Modeliranje kreditnog rizika i Kreditni proces i politike);
- Kreditni poslovi (u okviru koje se nalaze sledeće strukture: Kreditni poslovi sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Kreditna odobrenja za velika privredna društva, Kreditna odobrenja za mala privredna društva, Praćenje kreditnog portfolija privrede i Upravljanje problematičnim plasmanima privrede);
- Finansijski rizici;
- Interna validacija.

Sve pomenute organizacione jedinice direktno odgovaraju članu Izvršnog odbora koji je zadužen za upravljanje rizicima, čime se obezbeđuje izbegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti.

Interna revizija

Interna revizija obavlja svoje aktivnosti na bazi godišnjeg plana i višegodišnjeg plana odobrenog od strane Upravnog odbora. Učestalost vršenja interne revizije (učestalost ili dužina ciklusa revizije) određenog poslovnog procesa/rizika može da varira od jedne do pet godina i direktno zavisi od nivoa procenjenog rizika, odnosno regulatornog i/ili Grupnog zahteva. Interna revizija redovno prati implementaciju preporuka (akcionih planova) izdatih u izveštajima interne revizije i izveštava Izvršni odbor, Odbor za reviziju i Upravni odbor o njihovom statusu kao i o kašnjenjima u implementaciji mera.

¹ U okviru Upravljanja rizicima se nalazi i struktura koja je zadužena za nefinansijske rizike

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci ili potencijalnog smanjenja kreditnog kvaliteta klijenta.

Kreditni proces u Banci zasnovan je na striktnoj podeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika za koje je zadužena prodajna funkcija i aktivnosti upravljanja rizicima. Prodajnu funkciju predstavljaju strukture koji su zaduženi za uspostavljanje i vođenje odnosa sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti odgovarajućih struktura u okviru Upravljanja rizicima koje se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom. Shodno principu „četvoro očiju“ predlog za odobrenje kreditnog zahteva podnosi prodajna funkcija (prvi glas), a za odobrenje ili davanje kreditne preporuke nadležna je funkcija upravljanja rizikom (drugi glas). Izuzetak mogu biti određeni standardizovani proizvodi u segmentu poslova sa stanovništvom, malim i srednjim privrednim društvima, kada se zbog velikog broja relativno malih zahteva i pojednostavljenja postupka, proces odobrenja završava u okviru prodajne funkcije uz obaveznu primenu principa „četvoro očiju“, a sve u skladu sa prethodno definisanim kriterijumima i parametrima, odobrenim od strane funkcije upravljanja rizicima.

Banka u cilju adekvatnog i pravovremenog upravljanja rizicima u oblasti kreditiranja primenjuje sledeća interna akta: Pravilnik o upravljanju rizicima, Pravilnik o nadležnostima u kreditnim poslovima, dokumente kojima se uređuju pravila dodele kreditnog rejtinga, Poslovnik o radu kreditnog odbora, Politiku za ublažavanje kreditnog rizika, Politiku za procene vrednosti nepokretnosti, Pravila za praćenje klijenata sa povišenim rizikom, Pravila za upravljanje restrukturiranim i problematičnim klijentima, Pravilnik o obračunu rezervisanja prema MRS/MSFI i druga akta. Cilj Banke je da se definisanjem procedura i odgovornosti pojedinaca u procesu upravljanja rizicima zaštiti od negativnog uticaja, ali i optimizuje nivo preuzetih rizika.

U nameri da definiše konzistentne smernice za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategijom su obuhvaćene generalne smernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principi analize kreditne sposobnosti za svaki segment klijenata, ali i određenje prema smeru razvoja pojedinih proizvoda, kao i detaljno razmatranje strategija razvoja portfolija po pojedinim privrednim granama. Na taj način Banka obezbeđuje da se ostvarivanje usvojene poslovne politike odvija u okvirima koji će rezultirati prihvatljivim nivoom kreditnog rizika na nivou pojedinačnih plasmana i adekvatnom diversifikacijom i opštim kvalitetom kreditnog portfolija. Banka takođe uzima u obzir analizu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma pri odlučivanju o preuzimanju kreditnog rizika.

Ovlašćenja, odgovornosti i nadležnosti lica uključenih u sistem upravljanja rizicima Banke definisani su Pravilnikom o nadležnostima u kreditnim poslovima. Prilikom donošenja odluka u oblasti kreditiranja, nezavisno od nivoa odlučivanja poštuje se princip tzv. „četvoro očiju“, kojim se obezbeđuje da za svaki zahtev postoje dve strane koje se međusobno proveravaju - ona koja predlaže i ona koja odobrava određeni plasman.

U fokusu praćenja kreditnog portfolija privrede tokom 2024. godine bila je procena upozoravajućih signala uzrokovanih opštom krizom vezanom za konflikte u svetu, ali i negativnim tržišnim trendovima u različitim delatnostima (npr. poljoprivreda, građevinarstvo, automobilska industrija) i njihov uticaj na Bančin portfolio. Što se tiče praćenja kreditnog portfolija, imajući u vidu sveopštu svetsku krizu, nastavljeno je sa pojačanim praćenjem upozoravajućih signala, klijenata i portfolija, i sprovođenjem različitih mera u cilju smanjenja rizika u saradnji sa klijentima koji su na listama praćenja klijenata povišenog rizika.

Nastavljeno je sa sveobuhvatnom analizom postojećeg procesa praćenja, kako samoinicijativno, tako i u skladu sa načelima Grupe, a sve u cilju unapređenja njegove efikasnosti i efektivnosti, a kako bi se rizici prepoznali ranije i kako bi se obezbedila pravovremena reakcija Banke. Tokom 2024. godine nastavljen je trend fluktuacija klijenata na liste i sa lista praćenja, dok je broj klijenata na listama praćenja povišen kao što se i povećava broj klijenata transferisanih iz Standard portfolija sa Liste praćenja u lošije kategorije sa приметnim pogoršanjem opšte likvidnosti na tržištu.

Glavni cilj u 2024. godini je bio obezbeđivanje kontinuiteta u pogledu umanjenja potencijalnih negativnih efekata usled geopolitičke situacije i definisanje adekvatnih strategija ka klijentima usled negativnih uticaja nastalih zbog globalne krize. Nastavljeno je kvartalno praćenje prethodno identifikovanih klijenata osetljivih na rusko-ukrajinski i blisko-istočni konflikt, u saradnji sa funkcijama prodaje, funkcije kreditnog odobrenja i portfolio monitoring funkcijom u vezi aktuelnog stanja sa potencijalno ugroženim klijentima, kao i češće ad hoc analize određenih subportfolija uz kvartalno ažuriranje liste klijenata.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku

Banka upravlja kreditnim rizikom, postavlja limite i kontroliše ga u svim segmentima poslovne aktivnosti i po svim relevantnim vrstama plasmana pravnim i fizičkim licima. Pravovremena identifikacija, merenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija obezbeđeno je Sistemom izveštavanja kreditnog rizika (u daljem tekstu: RMIS). Izveštavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta, RMIS pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

RMIS mora da ispuni sledeće četiri funkcije:

1. Prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika;
2. Analiza kretanja i promena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija;
3. Kontinuirano praćenje kreditnog rizika;
4. Pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi kreditnog rizika.

Praćenje, upravljanje i izveštavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki).

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika vrši se merenjem očekivanog gubitka. Osnovni pokazatelji koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD);
- verovatnoća neizvršavanja obaveza (PD);
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Banka koristi interni model za procenu kreditnog rizika. Rejting modeli određuju specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting stepen povezan je sa odgovarajućim PD parametrom na osnovu master rejting skale. Banka interno procenjuje i ostale parametre kreditnog rizika.

Interni model za procenu kreditnog rizika, parametri kreditnog rizika i sredstva obezbeđenja koriste se za utvrđivanje rezervisanja za kreditne gubitke u skladu sa MSFI, čiji se način utvrđivanja definiše posebnim internim aktima Banke. U cilju ispunjenja gore navedenih funkcija, RMIS koristi informacione sisteme UniCredit Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbeđuje podatak o rejtingu i danima docnje klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limits

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem odgovarajućih limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji

U praćenju kreditnog rizika na nivou portfolija koriste se sledeći izveštaji:

			Korisnik Izveštaja				
Izveštaj	Odgovoran organizacioni deo	Periodika	CRO Sektor	ALCO odbor	Izvršni odbor	Odbor za reviziju	Upravni odbor
CRO izveštaj/SB prezentacija	Kontroling, upravljanje kapitalom i vlasničkim udelima / Upravljanje rizicima	kvartalno (ili češće)			+	+	+
Credit Risk Dashboard	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	mesečno**	+				
Izveštaj o apetitima rizika	Kontrola kreditnog rizika i integrisano upravljanje rizicima	kvartalno		+		+	+
Risk profile Banke	Finansijski rizici	mesečno		+			
Management summary izveštaj	Finansijski rizici	dnevno			+		
Operational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	mesečno			+		
Reputational risk izveštaj	Nefinansijski rizici	kvartalno			+		

* Izveštaj se prezentuje na razmatranje i analizu, pre finalne prezentacije na Upravnom odboru.

** Predefinisana forma izveštaja se mesečno ažurira u skladu sa dostupnošću najnovijih obračunskih podataka. Izveštaj je stavljen na raspolaganje Direktor Upravljanja rizicima i direktorima struktura u okviru funkcije Upravljanja rizicima.

***Primaoci Izveštaja su sledeći organizacioni delovi Banke: Članovi Izvršnog Odbora (Predsednik Izvršnog Odbora i Direktori struktura za: Finansijske, Korporativno bankarstvo, Poslovanje sa stanovništvom i malim privrednim društvima, Upravljanje rizicima, Trgovanje finansijskim proizvodima, Investicione usluge, Finansiranje, Finansijski rizici, UCL CEO, kao i UniCredit Group predstavnici (na zahtev).

**** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi Banke: Rukovodeći Tim Banke i CEO Lizinga, Interne revizije, Funkcija kontrole usklađenosti poslovanja Banke, Bankarske operacije, Digitalni upravljački okvir i kontrola, Digitalizacija i informacione tehnologije, Bezbednost Banke, Strateski, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima, struktura koja se bavi Fraud Menadžmentom. Izveštaj predstavlja mesečni pregled događaja operativnih rizika.

***** Korisnici Izveštaja su sledeći organizacioni delovi Banke: Rukovodeći Tim Banke. Izveštaj predstavlja kvartalni pregled rezultata analiza i uticaja na reputacioni rizik.

CRO izveštaj za Upravni odbor priprema se kvartalno, a po potrebi i češće, u zavisnosti od dinamike sastajanja Upravnog odbora. U izradi izveštaja učestvuju svi organizacioni delovi u okviru Upravljanja rizicima, a za koordinaciju i slanje izveštaja zadužena je struktura Strateški, kreditni rizik i integrisano upravljanje rizicima. Izveštaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- pregled statusa najbitnijih aktivnosti Upravljanja rizicima;
- podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija;
- podatke o ključnim pokazateljima kvaliteta portfolija: stanje i kretanje problematičnih kredita (NPL), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke;
- osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 10 najvećih klijentskih grupa i 10 najvećih problematičnih klijenata prema ukupnoj izloženosti.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izveštaji (nastavak)

Credit Risk Dashboard platforma se ažurira na mesečnom nivou od strane Strateškog, kreditnog rizika i integrisanog upravljanja rizicima i dostavlja članu Izvršnog odbora zaduženom za Upravljanje rizicima, kao i direktorima svih struktura u okviru Upravljanja rizicima. Podaci su dati na nivou subsegmenta (velika privredna društva, srednja privredna društva, finansiranje nekretnina, biznis klijenti i preduzetnici i fizička lica), uz komparativne podatke za prethodni mesec i kraj prethodne godine. Izveštaj između ostalog sadrži sledeće informacije:

- struktura plasmana (vrsta i valuta);
- strukturu plasmana portfolija po internim rejting kategorijama;
- strukturu portfolija prema kriterijumu statusa (ne)izvršenja obaveza klijenata;
- podatke o kvalitetu aktive na nivou podsegmenta (izloženost, NPL volumen i racio, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, racio pokrivenosti NPL-a rezervisanjima za kreditne gubitke);
- PD i LGD po segmentima;
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke po podsegmentima (povećanje i otpuštanje rezervisanja, u odnosu na početak godine i u odnosu na prethodni mesec);
- trošak rizika (Cost of Risk) po podsegmentima.

Izveštaj o apetitima rizika se sastavlja na kvartalnom nivou i prezentuje se na sednici ALCO odbora. U pripremi izveštaja učestvuju organizacioni delovi Banke koji učestvuju u izradi okvira apetita rizika. Izveštaj podrazumeva praćenje ponašanja ključnih risk indikatora performansi kroz vreme sa ciljem:

- da osigura da se poslovanje odvija do tolerancije rizika na nivou Banke (što je kroz 'bottom up' proces usaglašeno sa Holding kompanijom i usvojeno od strane lokalnog Upravnog odbora);
- da upozori na potencijalna značajna negativna kretanja ključnih indikatora i njihovih komponenata, kao i da pruži objašnjenje istih;
- da podrži razvoj budućih strateških odluka u skladu sa svojim rizičnim profilom.

Pored standardizovanih izveštaja, sprovodi se i niz aktivnosti koje doprinose tačnosti parametra koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika: ad hoc izveštavanje i analize i ostale aktivnosti koje doprinose tačnosti parametara kreditnog rizika.

Ad hoc izveštavanje i analize primenjuju se u slučajevima koji su rizični po Banku, naročito kada se nivo kreditnog rizika menja drastično i naglo i kada se zahteva pravovremena reakcija. Primeri uključuju: pogoršanje interno dodeljenih rejtinga, značajna potreba za dodatnim rezervisanjem, znaci neusklađenosti u organizaciji, primenjenom sistemu ili procedurama, promena nekog od parametara kreditnog rizika i obračuna rezervisanja.

Ostale aktivnosti koje Banka sprovodi uključuju proveru kvaliteta podataka koji se koriste u praćenju, upravljanju i izveštavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i naknadne provere i eventualne korekcije budžetiranih parametara.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Izveštavanje o kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku

Naredna tabela prikazuje maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku, po vrstama finansijskih instrumenata:

	Gotovina i sredstva kod centralne banke (napomena 20)		Hartije od vrednosti uključujući i založene hartije (napomena 22)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 23)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 24)		Ostala finansijska sredstva** (napomena 30)		Vanbilansne stavke	
U hiljadama dinara	2024.	2023.	2024.	2023.	2024.	2023.	2024.	2023.	2024.	2023.	2024.	2023.
Pojedinačna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	-	-	488.235	57.082	9.051	1.701	7.542	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani*	-	-	-	-	-	-	4.069.687	8.834.442	2.260	6.421	323.870	460.808
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	-	-	4.564.049	4.467.216	49.048	74.132	3.534	4.406
Bruto plasmani	-	-	-	-	-	-	9.121.971	13.358.740	60.359	82.254	334.946	465.214
Ispravka vrednosti	-	-	-	-	-	-	6.380.387	8.137.581	56.475	76.725	179.659	313.283
Knjižovodstvena vrednost	-	-	-	-	-	-	2.741.584	5.221.159	3.884	5.529	155.287	151.931
Grupna ispravka vrednosti												
Pravna lica, rejting 1-6	191.329.023	130.511.724	100.275.223	102.262.512	73.226.047	65.183.370	226.402.317	197.186.245	208.891	136.424	316.870.240	274.647.086
Pravna lica, rejting 7	-	-	-	-	-	-	7.779.203	3.739.381	927	711	4.926.407	8.510.136
Pravna lica, rejting 8	-	-	-	-	-	-	131.728	765.315	468	2.228	164.535	29.180
Fizička lica Nivo 1	-	-	-	-	-	-	123.341.888	100.150.520	23.907	27.751	6.473.843	3.432.107
Fizička lica Nivo 2	-	-	-	-	-	-	7.599.347	24.763.485	18.100	-	550.958	2.363.597
Bruto plasmani	191.329.023	130.511.724	100.275.223	102.262.512	73.226.047	65.183.370	365.254.483	326.604.946	252.293	167.114	328.985.983	288.982.106
Ispravka vrednosti	8	8	284.930	271.187	16.646	5.079	4.046.906	4.732.029	576	309	1.075.408	1.228.614
Knjižovodstvena vrednost	191.329.015	130.511.716	99.990.293	101.991.325	73.209.401	65.178.291	361.207.577	321.872.917	251.717	166.805	327.910.575	287.753.492
Knjižovodstvena vrednost aktive sa dodeljenim rejtingom	191.329.015	130.511.716	99.990.293	101.991.325	73.209.401	65.178.291	363.949.161	327.094.076	255.601	172.334	328.065.862	287.905.423
Knjižovodstvena vrednost aktive bez dodeljenog rejtinga	-	-	2.878.229	2.454.461	-	-	-	-	2.051.924	1.267.772	-	-
Ukupna knjižovodstvena vrednost	191.329.015	130.511.716	102.868.522	104.445.786	73.209.401	65.178.291	363.949.161	327.094.076	2.307.525	1.440.106	328.065.862	287.905.423

* Kategorija „Pravna lica – restrukturirani plasmani“ uključuje klijente sa internim rejtingom 8- čija ispravka vrednosti nije pojedinačna već je formirana grupno.

** Razlika u odnosu na ukupna ostala sredstva se odnosi na nefinansijska sredstva koja na 31.12.2024. godine iznose bruto 817.633 hiljada dinara (2023: 383.673 hiljada dinara) i imaju ispravku vrednosti 127 hiljade dinara (2023: 29 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Implementacija bazelskih standarda

U oblasti primene Bazelskih standarda, težište aktivnosti bilo je na nastavku razvoja novog modela izloženosti u slučaju statusa neizmirenja obaveza kao i modela gubitaka u slučaju neizmirenja obaveza, kao i testiranju i implementiranju novog rejting modela za segment srednjih privrednih društava u novembru 2024. godine.

Interni rejting sistem (rejting skala)

Pravila rangiranja klijenata ustanovljena su na nivou UniCredit Grupe i kao takva su jedinstvena za sve članice UniCredit Grupe. Rejting sistem UniCredit Grupe je razvijen i u upotrebi je od 2004. godine na nivou grupe za klijente koji pripadaju segmentu poslovanja s privredom. Za klijente iz segmenta fizičkih lica i preduzetnika rejting sistem je razvijen interno i u upotrebi je od 2010. godine. Banka koristi Grupne rejting modele za multinacionalne kompanije, banke, osiguravajuće kuće i izloženosti prema državama. Master rejting skala se koristi kao jedinstveni metod dodeljivanja rejtinga kojim je osigurano da klijenti sa istim rejtingom imaju iste kreditne karakteristike i istu verovatnoću da neće ispuniti svoje obaveze, delom ili u potpunosti, u periodu od 1 godine.

Master skala je podeljena na 10 rejting klasa, koje su dalje izdvojene na ukupno 26 rejting podklasa.

Rejting podklasa	Rejting	PD min %	PD mid %	PD max %
1	1+	0,000%	0,020%	0,026%
2	1	0,026%	0,030%	0,035%
3	1-	0,035%	0,041%	0,048%
4	2+	0,048%	0,056%	0,065%
5	2	0,065%	0,076%	0,089%
6	2-	0,089%	0,104%	0,121%
7	3+	0,121%	0,141%	0,165%
8	3	0,165%	0,192%	0,224%
9	3-	0,224%	0,262%	0,306%
10	4+	0,306%	0,357%	0,417%
11	4	0,417%	0,487%	0,568%
12	4-	0,568%	0,663%	0,775%
13	5+	0,775%	0,904%	1,056%
14	5	1,056%	1,232%	1,439%
15	5-	1,439%	1,680%	1,961%
16	6+	1,961%	2,289%	2,673%
17	6	2,673%	3,120%	3,643%
18	6-	3,643%	4,253%	4,965%
19	7+	4,965%	5,796%	6,767%
20	7	6,767%	7,900%	9,222%
21	7-	9,222%	10,767%	12,570%
22	8+	12,570%	14,674%	17,131%
23	8	17,131%	20,000%	100%
24	8-	100%	100%	100%
25	9	100%	100%	100%
26	10	100%	100%	100%

Interna master skala je usklađena sa bazelskim standardima što znači da je za svaku rejting podklasu vezan parametar PD, odnosno verovatnoća da klijent sa određenim karakteristikama neće moći izvršiti obaveze prema Banci i da će otići u status neizmirenja. Za prve 23 podklase verovatnoća neizmirenja obaveza (default) se kreće od 0,02% do 20,00% i to su klijenti čiji rejting je u rasponu od 1+ do 8. Njihova verovatnoća neizmirenja definisana je skalom koja je zasnovana na statističkim analizama istorijskih podataka.

Rejtinzi od 1+ do 6-: Ovi rejtinzi se odnose na klijente koji imaju kreditni rejting u rasponu od „veoma dobar” do „prihvatljiv”. Za klijente sa ovim rejtingom ponovna provera kreditne sposobnosti se vrši jednom godišnje.

Rejtinzi od 7+ do 7-: Pokrivaju tri podklase za transakcije sa klijentima slabog kreditnog kvaliteta. Ovi klijenti nose značajno veći rizik i moraju biti konstantno pod pojačanim nadzorom.

Rejtinzi 8+ i 8 pokrivaju klijente za koje nije određeno posebno rezervisanje, a predmet su posebnih mera restrukturiranja ili smanjenja kreditne izloženosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Interni rejting sistem (rejting skala) (nastavak)

Rejting 8- odnosi se na klijente u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima.

Rejting 9 se odnosi na klijente za koje je obračunato posebno rezervisanje procenjeno na individualnoj osnovi ili kod kojih je deo potraživanja otpisan.

Rejting 10 se dodeljuje klijentima koji su u statusu likvidacije ili bankrotstva.

Rejting podgrupe 8-, 9 i 10 po definiciji se dodeljuju klijentima koji su u statusu neizvršenja obaveza po kriterijumima definisanim bazelskim standardima, sa obračunatim posebnim rezervisanjem.

Za potrebe MSFI 9 rejtinzi iz masterskale se mapiraju tako što se klijenti sa rejting podeoka koji pripadaju istom rejtingu (npr. 1+, 1 i 1-) grupišu zajedno u jednu rejting klasu (npr. rejting 1). MSFI 9 PD model kreira PD krive za rejting klase od 1 do 8 za 3 segmenta, fizička lica, mala i srednja preduzeća i korporativni klijenti. Zatim se ove PD krive prilagođavaju za informacije koje se odnose na budućnost (forward-looking information – FLI). Sa FLI, PD vrednosti se za prve 3 godine prilagođavaju u skladu sa projekcijama makroekonomskih kretanja i utiču na PD vrednosti tako što im vrednost podižu ili spuštaju. Dodatno na osnovu politike Banke, PD vrednosti moraju da budu specifične na nivou klijenta. Stoga, tačne kumulativne PD (cPD) na nivou klijenta se izvode iz cPD na nivou rejting klase. Klijentima se dodeljuju rejting klase na osnovu njihovih tačnih Basel PD na datumu izveštavanja. Basel PD klijenta se upoređuje sa srednjim vrednostima PD uzetim sa master skale koja je prikazana na prethodnoj strani, cele rejting klase i na osnovu toga se cPD kriva pomera naniže ili naviše u zavisnosti od toga da li je Basel PD klijenta iznad ili ispod srednje vrednosti PD.

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka

U skladu sa važećim dokumentom MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, Banka obračunava dvanaestomesečni ECL ili ECL za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obezvređenja:

- Nivo 1 – pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koja nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 – pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali gde ne postoji objektivni dokaz obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 – uključuje finansijska sredstva koja imaju objektivne dokaze o obezvređenju na izveštajni datum.

Na kraju Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu, dok Nivo 3 uključuje problematičnu finansijsku aktivu. U kalkulaciji očekivanih gubitaka za finansijske instrumente u Nivo 1 primenjuje se dvanaestomesečni obračun očekivanog gubitka, dok se za finansijske instrumente u Nivou 2 primenjuje obračun na nivou životnog veka (lifetime).

Nivo 1 dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak primenjuje se na sve stavke od početka priznavanja sve dok nema značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta.

Obezvređenje za njih se obračunava u skladu sa metodologijom Banke na sledeći način:

$$ECL = \sum_{m=1}^{\min(12;T)} (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1 + EIR} \right)^{\frac{m}{12}}$$

Gde je:

- $EAD_{t_i}^{unsec}$ neobezbeđena izloženost u momentu default-a u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu default-a u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} neobezbeđena izloženost u datom mesecu (napomena: pretpostavlja se da obezbeđen deo ima LGD 0%, i time ECL 0)
- CPD_m kumulativna verovatnoća default-a u mesecu m
- LGD_m^{unsec} neobezbeđeni gubitak u momentu default-a u mesecu m
- T dospeće u mesecima
- EIR efektivna kamatna stopa
- m mesec

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(b) Kreditni rizik (nastavak)****Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)**

Finansijski instrumenti kod kojih postoji značajno pogoršanje kreditnog rizika od momenta inicijalnog odobrenja su klasifikovani u Nivo 2. Za ove instrumente iako još uvek nisu u default-u, preračunava se očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek plasmana. Obezvređenje za njih se preračunava u skladu sa metodologijom Banke na sledeći način:

$$ECL = \sum_{m=1}^T (CPD_m - CPD_{m-1}) \times LGD_m^{unsec} \times EAD_m^{unsec} \times \left(\frac{1}{1 + EIR} \right)^{\frac{m}{12}}$$

Gde je:

- $EAD_{t_i}^{unsec}$ neobezbeđena izloženost u momentu default-a u trenutku t_i , odnosno izloženost u momentu default-a u datom trenutku umanjena za alociranu vrednost kolaterala
- EAD_m^{unsec} neobezbeđena izloženost u datom mesecu (napomena: pretpostavlja se da obezbeđen deo ima LGD 0%, i time ECL 0)
- CPD_m kumulativna verovatnoća default-a u mesecu m
- LGD_m^{unsec} neobezbeđeni gubitak u momentu default-a u mesecu m
- T dospeće u mesecima
- EIR efektivna kamatna stopa
- m mesec

LGD je jedan od glavnih komponenti parametara kreditnog rizika koji se koristi za obračun ispravke vrednosti. LGD na osnovu zahteva MSFI 9 se prilagođava sa FLI i izračunava se na sledeći način:

$$LGD_{unsec} = LGD_{likvidacija} * (1 - stopa oporavka)$$

Gde je LGD likvidacija procenjen na osnovu proseka vrednosti LGD za slučajeve neizvršenja novčanih obaveza rešenih kroz proces likvidacije za 3 segmenta, fizička lica, mala i srednja preduzeća i korporativni klijenti, dok stopa oporavka predstavlja verovatnoću da će se klijenti vratiti u performing portfolio odnosno da će biti izlečeni. Glavni cilj FLI u LGD parametru je inkorporiranje budućih makroekonomskih kretanja i prilagođavanje predviđene stope oporavka za portfolio u narednim godinama. Na osnovu makroekonomskog modela, Banka prognozira procenat promene (Δ) godišnje stope oporavka u odnosu na trenutnu tačku ciklusa, za koje se očekuje da će biti oporavljeni u roku od 12 meseci, izračunato na sledeći način:

$$\Delta_{t_i}^{RR} = \frac{RR_{FL_{t_i}} - RR_{t_0}}{RR_{t_0}}, i = 1, 2, 3$$

gde:

- $RR_{FL_{t_i}}$ predstavlja prognoziranu godišnju stopu oporavka u prvoj, drugoj i trećoj godini;
- RR_{t_0} predstavlja stopu oporavka za poslednju dostupnu godinu.

Multi scenario dodatak se primenjuje da bi se ispunili zahtevi MSFI 9 standarda i najbolje prakse u bankarskoj industriji, gde se uključuju makro ekonomski efekti, na osnovu različitih potencijalnih ishoda u kalkulaciju očekivanog kreditnog gubitka.

Tabela sadrži verovatnoće za četiri alternativna scenarija (od kojih neutralni (BL), negativni (CONT) i pozitivni (POS) su dobijeni od strane Grupe, a prosečni (AVG) scenario je jednostavno ponderisani prosek prethodno pomenuta 3 scenarija) koji su primenjeni na novembarski LLP obračun koji je predstavljen u nastavku:

Naziv	Ozbiljnost	Učešće	Komentar
Bl	-	60%	Neutralni scenario (tzv. "baseline")
Cont	Pogoršanje	35%	Negativni scenario
Pos	poboljšanje	5%	Pozitivni scenario
Avg	-	-	Kreiran uzimajući u obzir ponderisani prosek svih "delti" tj. promena u vrednosti PD/LGD po segmentima svih gornje navedenih scenarija. Ovaj obračun se koristi samo za staging alokaciju, što znači da će pri konačnom obračunu multi scenariji overlay-a opredeliti raspodela po stage-vima iz prosečnog scenarija a sve ostale informacije iz prethodna 3 scenarija.

Predviđene stope neizmirenja obaveza (kao i stope oporavka) predstavljaju input za trenutno (PIT)/buduće (FLI) prilagođavanje višegodišnje verovatnoće neizmirenja obaveza - LtPD (i višegodišnje stope gubitka zbog neizmirenja obaveza - LtLGD), parametara koji se koriste za izračunavanje multi scenario dodatka.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Osetljivost EAD i ECL po lokalnim segmentima i nivoima obezvređenja je data u hiljadama dinara u sledećim tabelama:

Portfolio	EAD -osnovni				EAD -negativni				EAD - pozitivni			
	od čega Nivo 1	od čega Nivo 2	od čega Nivo 3	Ukupno	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno
Corporate	147.103.002	33.185.473	4.604.696	184.893.171	142.481.517	37.806.958	4.604.696	184.893.171	147.544.180	32.744.295	4.604.696	184.893.171
Small Business	29.529.283	3.532.385	1.167.585	34.229.253	29.473.778	3.587.890	1.167.585	34.229.253	29.525.256	3.536.412	1.167.585	34.229.253
Retail - Mortgages	38.485.259	1.191.637	434.487	40.111.383	38.465.469	1.211.427	434.487	40.111.383	38.491.965	1.184.931	434.487	40.111.383
Retail - Others	58.009.915	3.022.815	3.205.103	64.237.833	57.831.172	3.201.547	3.205.114	64.237.833	58.073.260	2.959.459	3.205.114	64.237.833
Ukupno	273.127.459	40.932.310	9.411.871	323.471.640	268.251.936	45.807.822	9.411.882	323.471.640	273.634.661	40.425.097	9.411.882	323.471.640

Portfolio	ECL -osnovni				ECL – negativni				ECL - pozitivni			
	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno
Corporate	675.895	783.100	4.015.942	5.474.937	681.287	1.078.014	4.016.455	5.775.756	666.211	745.812	4.015.654	5.427.677
Small Business	247.014	240.603	912.639	1.400.256	249.074	246.215	917.298	1.412.587	247.621	240.829	909.998	1.398.448
Retail - Mortgages	29.522	18.158	100.310	147.990	30.117	20.178	101.088	151.383	29.337	17.440	99.933	146.710
Retail - Others	646.039	421.212	2.448.056	3.515.307	697.516	483.458	2.501.632	3.682.606	629.381	398.471	2.422.133	3.449.985
Ukupno	1.598.470	1.463.073	7.476.947	10.538.490	1.657.994	1.827.865	7.536.473	11.022.332	1.572.550	1.402.552	7.447.718	10.422.820

Portfolio	ECL Final			
	Od čega Nivo 1	Od čega Nivo 2	Od čega Nivo 3	Ukupno
Corporate	246.703	240.300	912.639	1.399.642
Small Business	670.171	776.469	4.015.942	5.462.582
Retail - Mortgages	29.523	18.159	100.310	147.992
Retail - Others	646.056	421.223	2.448.067	3.515.346
Ukupno	1.592.453	1.456.151	7.476.958	10.525.562

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Multi scenario overlay za IV kvartal 2024. godine i IV kvartal 2023. godine je dat u donjoj tabeli. Overlay faktor je dodat kao množilac povrh ECL kalkulacije za sve performing transakcije.

Lokalni portfolio	Overlay faktor IV kvartal 2024.	Overlay faktor IV kvartal 2023.	GW portfolio	Overlay faktor IV kvartal 2024.	Overlay faktor IV kvartal 2023.
Business:	1,005	1,0113	FI (banke):	1,0195	1,0145
Corporate:	1,0613	1,1638	GPF:	1,0609	1,6012
Retail:	1,0345	1,045	MNC:	1,0777	1,097
			SOV:	1,2181	1,1589

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3)

Shodno dokumentu MSFI Obračun rezervisanja - Pravilnik, ukoliko postoji objektivni dokaz obezvređenja (u daljem tekstu default status) na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, sva finansijska sredstva se klasifikuju u Nivo 3 obezvređenja. Prema članu 178 Uredbe EU br. 575/2013 smatra se da je neizvršenje obaveza (default) nastupilo u odnosu na određenog dužnika kada su se dogodili jedan ili oba od sledeća dva događaja: 1) dužnik je u docnji dužoj od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj izloženosti ili/i 2) malo je verovatno da će dužnik platiti bar jednu od svojih kreditnih obaveza u potpunosti bez regresnih radnji koje pravno lice treba da preduzme. Za finansijske instrumente klasifikovane u Nivo 3 pravilo je da se obezvređenje zasniva na obračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek plasmana. U tom procesu Banka posebno tretira klijente u statusu default-a čija se izloženost smatra značajnom i takve plasmane odnosno klijente Banka individualno procenjuje, na pojedinačnoj osnovi (case by case), dok za plasmane koji nisu individualno značajni tu proceni vrši na kolektivnoj osnovi.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Finansijsko sredstvo je obezvređeno, a umanjenje vrednosti se pojavilo ukoliko postoji dokaz o obezvređenju koji proizilazi iz jednog ili više događaja nastalih nakon datuma inicijalnog priznavanja sredstva, a koji imaju uticaj na procenjene buduće novčane tokove tog finansijskog sredstva. Ukoliko bilo koji takav dokaz postoji, Banka je dužna da izvrši obračun iznosa tog obezvređenja u cilju određivanja da li treba priznati gubitak po osnovu umanjenja vrednosti. Drugim rečima, ukoliko postoji bilo kakav dokaz o obezvređenju, Banka treba da proceni iznos koji može da se povрати za to sredstvo ili grupu sredstava i prizna gubitak po osnovu umanjenja vrednosti.

Prilikom određivanja adekvatnog iznosa rezervisanja, pravi se razlika između potrebe za obračunom posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi i posebnog rezervisanja na grupnoj osnovi za klijente grupisane u kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti, na osnovu segmenta kom klijent pripada i ukupnog iznosa izloženosti na nivou klijenta. Ukupnu izloženost klijenta čine bilansno stanje potraživanja i vanbilansno stanje potraživanja, uključujući i nepovučena sredstva po plasmanima. Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta. Pojedinačno rezervisanje se procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova diskontovanih efektivnom kamatnom stopom date finansijske aktive (npr. efektivnom kamatnom stopom definisanom prilikom zaključivanja ugovora).

Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja za koje se ne očekuje da će biti naplaćeno. U slučaju da efektivna kamatna stopa nije dostupna, za obračun rezervisanja biće korišćena alternativna kamatna stopa koja je definisana u skladu sa internim aktima Banke. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti potraživanja, prvo se računa diskontovani novčani tok iz otplate glavnice, kamate ili bilo koji drugi novčani tok iz plasmana. Nakon toga, računa se diskontovani novčani tok iz neto ostvarive vrednosti sredstava obezbeđenja po datom plasmanu. Konačna neto sadašnja vrednost budućih novčanih tokova plasmana se poredi sa knjigovodstvenom vrednošću istog i određuje se iznos rezervisanja za gubitke po datom plasmanu koji se priznaju u bilansu uspeha.

Obračun rezervisanja za izloženosti sa umanjenjem vrednosti koje nisu klasifikovane kao individualno značajne vrši se na grupnoj osnovi grupisanjem klijenata u default statusu u homogene kategorije sa sličnim karakteristikama rizičnosti. Prilikom definisanja homogenih kategorija, Banka primenjuje kriterijume korišćene za segmentaciju prilikom razvoja modela za izračunavanje stope gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD modela).

Obračun rezervisanja na grupnoj osnovi u okviru Nivoa 3, vrši se za klijente u default statusu a da pri tome klijenti ne ispunjavaju uslove za individualnu procenu rezervisanja. Kalkulacija rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se prema kalkulaciji:

$$ECL = unsecEAD \times LGDs3 \text{ (time in default)}$$

Gde je:

- unsecEAD – Exposure u default-u umanjen za vrednost kolaterala;
- LGDs3 (time in default) - gubitak u trenutku default-a

Ukoliko je potraživanje u potpunosti obezbeđeno kolateralom te je iz tog razloga unsecEAD jednak 0, primenjuje se kalkulacija:

$$ECL = EAD \times \text{ponder rezervisanja za Nivo 1}$$

Ponder rezervisanja za Nivo 1 utvrđuje se na šestomesečnom nivou, preračunavanjem ove vrednosti na osnovu prosečnog nivoa rezervisanja po segmentima portfolija.

Vrednosti LGDs3 (time in default) zavise od klijentskog segmenta, godina otplate, kao i perioda u kojem je klijent u default-u.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Podrška klijentima u izmirenju obaveza kao deo COVID-19 paketa podrške odnosio se na uvođenje moratorijuma definisanog od strane NBS kao i garantnu šemu države. U nastavku je pregled tabela koje pokazuju izloženosti pokrivene garancijom države.

Pregled kredita i potraživanja koji su pokriveni garantnom šemom na dan 31.12.2024. godine

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Novi odobreni krediti - predmet državne garantne šeme	798.154	178.669	181.432	-
2	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
3	od toga: privredna društva	797.626	178.669	41.917	263.822
4	od toga: mala i srednja preduzeća	797.626			263.822
5	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	9.478			-

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2024. godine prema prikazanim kategorijama.

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2024. godine).

Pregled kredita i potraživanja koji su pokriveni garantnom šemom na dan 31.12.2023. godine

U hiljadama dinara		Bruto knjigovodstvena vrednost		Maksimalni iznos - predmet garancije	Bruto knjigovodstvena vrednost
			od toga: restrukturirani*	primljena državna garancija	povećanje problematičnih izloženosti**
1	Novi odobreni krediti - predmet državne garantne šeme	4.383.682	520.610	1.045.010	-
2	od toga: obezbeđeni stambenim nepokretnostima	-			-
3	od toga: privredna društva	4.383.682	520.610	1.045.010	526.735
4	od toga: mala i srednja preduzeća	4.377.433			526.735
5	od toga: pokriveni komercijalnim nepokretnostima	322.869			202.589

* Presek Krediti i potraživanja od komitenata na 31.12.2023. godine prema prikazanim kategorijama.

** U kategoriji prikazano povećanje problematičnih izloženosti nakon novog odobrenja po osnovu garantne šeme (stanje na dan 31.12.2023. godine).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Metodologija obračuna očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Pravila i principi za obračun očekivanog gubitka za problematične finansijske instrumente (Nivo 3) (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu bruto i neto problematičnih plasmana bankama i klijentima.

U hiljadama dinara	Hartije od vrednosti (napomena 22)		Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (napomena 23)		Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 24)		Ostala sredstva (napomena 30)		Vanbilansne stavke	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
31. decembar 2024.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	488.235	99.833	9.051	376	7.542	600
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	4.069.687	1.310.986	2.260	193	323.870	153.429
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	4.564.049	1.330.765	49.048	3.315	3.534	1.258
Ukupno	-	-	-	-	9.121.971	2.741.584	60.359	3.884	334.946	155.287
31. decembar 2023.										
Pravna lica, rejting 10	-	-	-	-	57.082	26.018	1.701	317	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	-	-	8.834.442	3.837.967	6.421	930	460.808	150.260
Fizička lica > 90 dana kašnjenja	-	-	-	-	4.467.216	1.357.174	74.132	4.282	4.406	1.671
Ukupno	-	-	-	-	13.358.740	5.221.159	82.254	5.529	465.214	151.931

Starosna struktura dospelih, a neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2024. godine, prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Dospeli do 30 dana	Dospeli od 31 do 60 dana	Dospeli od 61 do 90 dana	Dospeli preko 90 dana	Ukupno
Kredit i potraživanja od komitenata					
Bruto vrednost	6.136.212	350.323	116.588	-	6.603.123
Ispravka vrednosti	(258.981)	(73.126)	(29.667)	-	(361.774)
Neto knjigovodstvena vrednost	5.877.231	277.197	86.921	-	6.241.349

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	130.511.724	60.817.299	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	191.329.023
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	130.511.724	60.817.299	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	191.329.023

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	69.758.834	60.752.890	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130.511.724
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	69.758.834	60.752.890	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130.511.724

(ii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	102.262.512	-	(1.987.289)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.275.223
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	102.262.512	-	(1.987.289)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.275.223

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	102.303.916	31.092.551	(24.980.194)	-	-	-	-	-	-	-	(6.153.761)	-	102.262.512
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	102.303.916	31.092.551	(24.980.194)	-	-	-	-	-	-	-	(6.153.761)	-	102.262.512

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iii) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	65.164.328	18.373.895	(6.453.624)	(30.669)	(30.669)	-	-	-	-	-	(5.451.781)	1.554.911	73.157.060
Nivo 2	19.042	763	-	32.530	32.530	-	-	-	-	-	(6.751)	23.403	68.987
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delimične otplate				(1.861)	(1.861)	-	-	-	-	-			
Ukupno	65.183.370	18.374.658	(6.453.624)	-	-	-	-	-	-	-	(5.458.532)	1.578.314	73.226.047

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	77.288.055	6.084.928	(22.613.826)	283.009	(13.727)	296.736	-	-	-	-	(17.319.945)	21.442.107	65.164.328
Nivo 2	258.452	-	(1.808)	(242.006)	12.688	(254.694)	-	-	-	-	(681)	5.085	19.042
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Delimične otplate				(41.003)	1.039	(42.042)	-	-	-	-			
Ukupno	77.546.507	6.084.928	(22.615.634)	-	-	-	-	-	-	-	(17.320.626)	21.447.192	65.183.370

(iv) Krediti i potraživanja od komitenata

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	234.185.858	10.378.851	(32.122.401)	6.726.571	(23.188.589)	31.733.737	(1.855.782)	37.205	-	-	(48.198.326)	149.445.733	320.416.286
Nivo 2	92.415.278	172.378	(5.660.946)	(25.863.849)	16.515.823	(41.375.849)	-	-	(1.696.731)	692.908	(24.681.781)	8.457.117	44.838.197
Nivo 3	13.362.550	37.938	(1.352.995)	2.089.840	-	-	1.522.522	(44.646)	1.462.158	(850.194)	(7.127.222)	2.111.860	9.121.971
Delimične otplate				17.047.438	6.672.766	9.642.112	333.260	7.441	234.573	157.286			
Ukupno	339.963.686	10.589.167	(39.136.342)	-	-	-	-	-	-	-	(80.007.329)	160.014.710	374.376.454

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje bruto knjigovodstvene vrednosti pozicija bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(v) Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	212.703.256	6.084.683	(26.633.703)	(20.546.226)	(30.383.124)	10.921.460	(1.126.781)	42.219			(36.857.875)	99.435.723	234.185.858
Nivo 2	100.273.951	1.114.433	(11.418.940)	3.502.691	22.553.166	(14.436.809)			(4.982.750)	369.084	(24.155.612)	23.098.755	92.415.278
Nivo 3	12.458.492	55.852	(3.476.818)	4.280.235			934.428	(50.827)	3.938.826	(542.192)	(1.492.582)	1.537.371	13.362.550
Delimične otplate				12.763.300	7.829.958	3.515.349	192.353	8.608	1.043.924	173.108			
Ukupno	325.435.699	7.254.968	(41.529.461)	-	-	-	-	-	-	-	(62.506.069)	124.071.849	339.963.686

(vi) Ostala sredstva

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	1.716.511	1.209.507	(174)	22.823	(520)	23.257	(2)	88			(14.303)	58.549	2.992.913
Nivo 2	105.860	17.342	(11.832)	(33.916)	596	(33.728)			(1.892)	1.108	(19.344)	70.827	128.937
Nivo 3	78.442	7.428	(10.338)	2.543			8	(656)	4.105	(914)	(52.551)	34.835	60.359
Delimične otplate				8.550	(76)	10.471	(6)	568	(2.213)	(194)			
Ukupno	1.900.813	1.234.277	(22.344)	-	-	-	-	-	-	-	(86.198)	164.211	3.182.209

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a uključujući otplate							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi i otplate	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	1.765.852	38.543	(2.907)	(78.380)	(78.454)	75	(1)	-			(12.343)	5.746	1.716.511
Nivo 2	36.356	3.319	(2.091)	70.071	71.816	(69)			(1.911)	235	(23.237)	21.442	105.860
Nivo 3	74.805	15.898	(6.616)	4.571			8	-	5.164	(601)	(41.540)	31.324	78.442
Delimične otplate				3.738	6.638	(6)	(7)	-	(3.253)	366			
Ukupno	1.877.013	57.760	(11.614)	-	-	-	-	-	-	-	(77.120)	58.512	1.900.813

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja

(i) Gotovina i sredstva kod centralne banke

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8

(ii) Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti i po fer vrednosti kroz ostali rezultat

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	271.187	13.743	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	284.930
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	271.187	13.743	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	284.930

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a				Transferi između Nivo-a						Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	67.707	205.844	(51)	-	-	-	-	-	-	-	(2.313)	-	271.187
Nivo 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	67.707	205.844	(51)	-	-	-	-	-	-	-	(2.313)	-	271.187

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iii) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	6.133	1.352	(779)	(64)	(64)	-	-	-	-	-	(1.662)	12.707	17.687
Nivo 2	(836)	-	-	64	64	-	-	-	-	-	(197)	1	(968)
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno transferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promena*	(218)	-	-	145	145	-	-	-	-	-	-	-	(73)
Ukupno	5.079	1.352	(779)	145	145	-	-	-	-	-	(1.859)	12.708	16.646

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	8.345	971	(3.329)	1.129	(3)	1.132	-	-	-	-	(1.578)	595	6.133
Nivo 2	121	-	(17)	(1.129)	3	(1.132)	-	-	-	-	(5)	194	(836)
Nivo 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno transferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promena*	905	-	-	(1.123)	(1)	(1.122)	-	-	-	-	-	-	(218)
Ukupno	9.371	971	(3.346)	(1.123)	(1)	(1.122)	-	-	-	-	(1.583)	789	5.079

(iv) Krediti i potraživanja od komitenata

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	2.492.127	81.623	(407.533)	770.931	(207.371)	991.642	(35.391)	22.051	-	-	(469.322)	1.157.857	3.625.683
Nivo 2	1.751.832	276.152	(315.420)	(660.647)	207.371	(991.642)	-	-	(313.594)	437.218	(818.373)	454.838	688.382
Nivo 3	5.101.373	556.620	(913.334)	(110.284)	-	-	35.391	(22.051)	313.594	(437.218)	(4.439.104)	1.562.638	1.757.909
Ukupno transferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promena*	3.524.278	-	-	831.041	465.130	(777.238)	966.999	(21.388)	615.921	(418.383)	-	-	4.355.319
Ukupno	12.869.610	914.395	(1.636.287)	831.041	465.130	(777.238)	966.999	(21.388)	615.921	(418.383)	(5.726.799)	3.175.333	10.427.293

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje ispravke vrednosti po pozicijama bilansa stanja po nivoima obezvređenja (nastavak)

(iv) *Kredit i potraživanja od komitenata (nastavak)*

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	2.372.776	171.382	(657.354)	198.025	(277.056)	488.121	(44.603)	31.563			(400.749)	808.047	2.492.127
Nivo 2	2.508.132	370.561	(884.493)	(451.329)	277.056	(488.121)			(408.073)	167.809	(585.883)	794.844	1.751.832
Nivo 3	6.997.503	510.500	(2.725.781)	253.304			44.603	(31.563)	408.073	(167.809)	(1.081.621)	1.147.468	5.101.373
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*	1.702.670			1.821.608	485.433	(417.511)	422.536	(30.525)	1.513.577	(151.902)			3.524.278
Ukupno	13.581.081	1.052.443	(4.267.628)	1.821.608	485.433	(417.511)	422.536	(30.525)	1.513.577	(151.902)	(2.068.253)	2.750.359	12.869.610

(v) *Ostala sredstva*

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2024.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	3.739	2	(3.447)	607	(1)	42	(4)	570			(1)	200	1.100
Nivo 2	1.487	144	(15)	797	1	(42)			(32)	870	(103)	276	2.586
Nivo 3	61.826	8.393	(10.033)	(1.404)			4	(570)	32	(870)	(49.523)	32.078	41.337
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*	10.011			2.144	2	(19)	4	(570)	3.590	(863)			12.155
Ukupno	77.063	8.539	(13.495)	2.144	2	(19)	4	(570)	3.590	(863)	(49.627)	32.554	57.178

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja (+)	31. decembar 2023.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)		
Nivo 1	333	3.447	(4)	(20)	(16)	-	(4)				(18)	1	3.739
Nivo 2	1.032	43	(48)	526	16	-			(39)	549	(212)	146	1.487
Nivo 3	56.621	16.597	(2.642)	(506)			4	-	39	(549)	(36.614)	28.370	61.826
Ukupno transferi				-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*	6.161			3.850	-	-	4	-	4.394	(548)			10.011
Ukupno	64.147	20.087	(2.694)	3.850	-	-	4	-	4.394	(548)	(36.844)	28.517	77.063

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje vanbilansnih izloženosti

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								31.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	Nova odobrenja (+)	decembar 2024.
Nivo 1	220.152.340	18.964.353	(24.537.521)	9.183.441	(8.962.369)	18.117.799	(16.270)	44.281			(80.050.914)	136.320.873	280.032.572
Nivo 2	68.829.766	2.773.054	(4.713.106)	(7.395.285)	9.421.285	(16.730.736)			(110.227)	24.393	(32.186.716)	21.645.697	48.953.410
Nivo 3	465.214	175	(183)	42.913			12.696	(79.476)	117.788	(8.095)	(335.399)	162.227	334.947
Delimične otplate				(1.831.069)	(458.916)	(1.387.063)	3.574	35.195	(7.561)	(16.298)			
Ukupno	289.447.320	21.737.582	(29.250.810)	-	-	-	-	-	-	-	(112.573.029)	158.128.797	329.320.929

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a								31.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	Nova odobrenja (+)	decembar 2023.
Nivo 1	187.546.132	9.773.892	(11.767.741)	(17.492.793)	(29.244.813)	11.984.285	(232.339)	74			(65.251.519)	117.344.369	220.152.340
Nivo 2	43.276.780	2.426.331	(1.429.042)	21.410.554	29.593.675	(8.194.032)			(1.388)	12.299	(23.406.537)	26.551.680	68.829.766
Nivo 3	587.134	1.002	(57.979)	73.692			86.061	(55)	1.366	(13.680)	(338.548)	199.913	465.214
Delimične otplate				(3.991.453)	(348.862)	(3.790.253)	146.278	(19)	22	1.381			
Ukupno	231.410.046	12.201.225	(13.254.762)	-	-	-	-	-	-	-	(88.996.604)	144.095.962	289.447.320

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kretanje rezervisanja po vanbilansnim izloženostima

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja	31.
Nivo	1. januar 2024.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	(+)	decembar 2024.
Nivo 1	345.265	44.753	(52.282)	346.064	(16.866)	321.299	(97)	41.728			(103.338)	201.186	781.648
Nivo 2	334.482	52.529	(192.056)	(304.786)	16.866	(321.299)			(1.262)	909	(275.400)	335.274	(49.957)
Nivo 3	174.802	267	(9.965)	(41.278)			97	(41.728)	1.262	(909)	(231.406)	101.596	(5.984)
Ukupno transferi	-			-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*	687.349			(157.990)	124.942	(288.005)	5.454	(41.364)	41.708	(725)			529.359
Ukupno	1.541.898	97.549	(254.303)	(157.990)	124.942	(288.005)	5.454	(41.364)	41.708	(725)	(610.144)	638.056	1.255.066

U hiljadama dinara		Promene u okviru Nivo-a			Transferi između Nivo-a							Nova odobrenja	31.
Nivo	1. januar 2023.	Povećanja (+)	Smanjenja (-)	Total transferi	iz N1 (-) u N2 (+)	u N1 (+) iz N2 (-)	iz N1 (-) u N3 (+)	u N1 (+) iz N3 (-)	iz N2 (-) u N3 (+)	u N2 (+) iz N3 (-)	Izlaz (-)	(+)	decembar 2023.
Nivo 1	411.186	15.839	(107.100)	(26.448)	(70.300)	44.741	(918)	29			(147.552)	199.340	345.265
Nivo 2	156.583	120.223	(24.425)	33.183	70.300	(44.741)			(117)	7.741	(218.549)	267.467	334.482
Nivo 3	265.578	24.393	(32.716)	(6.969)			918	(29)	(117)	(7.741)	(203.950)	128.466	174.802
Ukupno transferi	-			-	-	-	-	-	-	-			-
Promena*	314.231			373.118	380.639	(32.889)	32.180	(29)	621	(7.404)			687.349
Ukupno	1.147.578	160.455	(164.241)	372.884	380.639	(32.889)	32.180	(29)	387	(7.404)	(570.051)	595.273	1.541.898

U migracionim pregledima iznad, prema pozicijama prikazani su:

- "Promene u okviru nivo-a" predstavljaju povećanja i smanjenja izloženosti za potraživanja koja postoje na početku i na kraju perioda;
- U delu tabele "Transferi između nivo-a" prikazane su izloženosti koje su u odnosu na početak perioda promenile nivo na kraju perioda;
- U delu tabele "Izlaz" prikazane su potpuno otplaćene izloženosti, odnosno izloženosti koje postoje na početku perioda ali ne postoje na kraju perioda;
- U kategoriji "Nova odobrenja" prikazane su izloženosti nastale tokom perioda;
- Promena* predstavlja promenu rezervisanja usled promene vrednovanja.

4 UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali

Ublažavanje kreditnog rizika se vrši kroz adekvatan proces upravljanja kolateralom. Svrha uspostavljanja svih dostupnih kolaterala, adekvatno knjiženje, procena i praćenje se vrši u cilju minimizacije rizika u meri u kojoj je to moguće. Iz tog razloga Banka je posebno posvećena upravljanju kolateralom, u cilju održavanja prihvatljivog odnosa između prihvaćenog rizika i realne stope naplate, kontrole i ublažavanja rizika koji su vezani za kvalitet, koncentraciju ili osiguranje potraživanja, njihovu ročnost, valutu, itd. Ciljajući ka daljem unapređenju procesa i sistema koji se odnose na ublažavanje kreditnog rizika, Banka je uspostavila posebnu organizacionu jedinicu čije aktivnosti uključuju procene kolaterala, proces praćenja sredstava obezbeđenja, tačno izveštavanje, upravljanje odnosima sa spoljnim saradnicima (licenciranim proceniteljima, proceniteljskim kućama, osiguravajućim kućama i supervizorima), izrada stručnih mišljenja, internih procena i celokupne pravne i ekonomske analize kolaterala, unapređenje kvaliteta podataka i statistički monitoring sredstava obezbeđenja.

Banka koristi odgovarajuća interna akta za upravljanje instrumentima obezbeđenja. Najvažniji instrumenti obezbeđenja koje Banka prihvata i koristi sa ciljem smanjenja kreditnog rizika su:

- finansijska sredstva obezbeđenja (gotovinski depoziti), za koje je dozvoljeno vrednovanje u punom iznosu;
- plative garancije prvoklasnih banaka i država, vrednovanje do punog iznosa;
- hipoteke nad stambenim i komercijalnim nepokretnostima, vrednovanje najviše do 70% i 60% respektivno u odnosu na procenjenu vrednost nepokretnosti;
- hartije od vrednosti izdate od strane država, centralnih banaka ili institucija sa zadovoljavajućim kreditnim rejtingom.

U slučaju kada se valuta instrumenta obezbeđenja razlikuje od valute plasmana koji je njime pokriven, materijalna vrednost instrumenta obezbeđenja se dodatno koriguje, korišćenjem faktora umanjenja koji su definisani za svaku kombinaciju valuta, a propisani su relevantnom internom regulativom kojom se definiše proces ublažavanja kreditnog rizika.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja – kolaterali (nastavak)

Procena fer vrednosti kolaterala, uzetih kao obezbeđenje po osnovu plasmana Banke do nivoa izloženosti kreditnom riziku na dan 31. decembra je prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		Kredit i potraživanja od komitenata		Vanbilansne stavke	
	2024.	2023.	2024.	2023.	2024.	2023.
Pravna lica, rejting 10	-	-	105.438	29.830	-	-
Nekretnine	-	-	78.339	28.227	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	12.777	1.603	-	-
Zaloze	-	-	14.322	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, rejting 9	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	-	-	-	-	-	-
Keš	-	-	-	-	-	-
Garancije	-	-	-	-	-	-
Zaloze	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pravna lica, restrukturirani plasmani	-	-	1.529.768	6.063.521	2.549	79.253
Nekretnine	-	-	980.500	5.108.591	-	31.497
Keš	-	-	4.706	72.803	400	47.756
Garancije	-	-	91.725	229.296	-	-
Zaloze	-	-	334.115	652.831	2.149	-
Ostalo	-	-	118.722	-	-	-
Fizička lica>90 dana kašnjenja	-	-	496.283	478.558	-	-
Nekretnine	-	-	464.919	446.256	-	-
Keš	-	-	637	630	-	-
Garancije	-	-	30.727	31.672	-	-
Zaloze	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Grupna ispravka vrednosti na osnovu procene kolaterala	292.538	294.589	118.167.413	120.178.361	20.956.547	21.294.837
Nekretnine	-	-	96.644.841	99.930.722	9.761.870	10.833.957
Keš	292.413	293.989	3.053.351	2.830.307	6.243.061	5.581.018
Garancije	125	600	16.515.215	14.980.087	4.859.444	4.810.639
Zaloze	-	-	1.858.742	1.937.605	45.801	36.696
Ostalo	-	-	95.264	499.640	46.371	32.527
Ukupno	292.538	294.589	120.298.902	126.750.270	20.959.096	21.374.090

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici obuhvataju devizni rizik i cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti.

Uspostavljenim sistemom limita za izloženost Banke tržišnim rizicima uspostavlja se granica ukupne apsorpcije ekonomskog kapitala kao i prihvatljiv nivo ekonomskog gubitka, kako za aktivnosti koje se sprovode kroz knjigu trgovanja, tako i za ukupnu poslovnu aktivnost Banke, a u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika.

Jedan od osnovnih indikatora za praćenje izloženosti Banke tržišnom riziku tokom 2024. godine je:

- VaR (Value at Risk) - potencijalni gubitak vrednosti portfolija u toku jednog dana sa 99% intervalom pouzdanosti; VaR se izračunava na osnovu istorijskog simulacionog pristupa i prati se dnevno. Osnovni faktori rizika koji su obuhvaćeni ovom kalkulacijom su: rizik kamatne stope, kreditnog spreda, devizni rizik, volatilnost i inflacija.

Pored ovih osnovnih indikatora, prilikom praćenja i upravljanja izloženosti tržišnom riziku, Banka koristi i neke dodatne (granularne) limite koji imaju za cilj sprečavanje povećane izloženosti u pojedinačnim faktorima rizika, kao i u faktorima rizika koji nisu dovoljno uzeti u obzir prilikom VaR analize.

Najvažniji od ovih indikatora su analize senzitivnosti – BPV (Basis Point Value Sensitivity) i CPV (Credit Point Value Sensitivity).

Tokom 2024. godine, izloženost Banke tržišnim rizicima bila je u okviru definisanih limita i u skladu sa kapacitetima za preuzimanje rizika

Pregled VaR pozicije portfolija trgovanja uključuje samo pozicije knjige trgovanja Banke:

U hiljadama dinara	Na dan 31.decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024.				
Devizni rizik	2.103	10.999	24.240	1.638
Rizik od promene kamatne stope	40.907	321.445	595.365	18.827
Rizik kreditnog raspona	58.272	194.329	362.202	13.588
Kovarijansa	(34.459)	-	-	-
Ukupno	66.823	331.874	599.626	22.529
2023.				
Devizni rizik	1.020	1.941	7.218	142
Rizik od promene kamatne stope	29.310	23.461	41.427	3.237
Rizik kreditnog raspona	29.907	24.982	37.299	5.801
Kovarijansa	(26.809)	-	-	-
Ukupno	33.428	32.225	53.920	5.930

Retroaktivno testiranje (backtesting) VaR modela se prati na mesečnom nivou i izveštava na ALCO odboru. Ukoliko je realizovan PnL gubitak veći u odnosu na gubitak prikazan VaR modelom, on se smatra prekoračenjem ("overdraft"). Retroaktivno testiranje se odnosi na period od poslednjih 250 radnih dana u odnosu na datum posmatranja.

Izloženost klimatskom riziku se postepeno uvodi i prilikom praćenja tržišnih rizika, trenutno samo u informativne svrhe. Efekat na koji rizici povezani s klimom potencijalno utiču na tržišni rizik se ogleda kroz promenu fer vrednosti pozicija Banke usled volatilnosti tržišnih faktora (kamatnih stopa, kurseva) izazvane: tranzicionim rizikom (usled restriktivnijih regulatornih zahteva u cilju kontrolisanja ekonomije koja dovodi do globalnog zagrevanja) i fizički rizik (usled ekonomskog uticaja pojačane emisije štetnih gasova).

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Nije bilo strateških izmena kada je u pitanju upravljanje likvidnosnim i tržišnim rizicima u odnosu na 2023. godinu. Osnovna ažuriranja u internim politikama odnose se na revidiranje postojećih procesnih uloga i aktivnosti, ažuriranje odgovarajućih limita za pokazatelje i implementaciju modelovanja depozita bez ugovorenog roka dospeća (iz ugla likvidnosti i kamatnog rizika).

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznih kurseva.

Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne otvorene devizne pozicije Banke i kapitala Banke, obračunat u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke. Banka je dužna da odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna otvorena devizna pozicija na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% njenog kapitala. Finansijski rizici pripremaju izveštaj o deviznom riziku za potrebe NBS na intradnevnom (slanje izveštaja sa stanjima u 12h i 14h), dnevnom i mesečnom nivou.

Banka je izložena efektima promena kurseva najznačajnijih valuta na finansijsku poziciju i tokove gotovine. Rukovodstvo Banke uspostavlja limite izloženosti riziku određenih valuta i vrši stalni nadzor kako bi pozicije po različitim valutama bile u okviru uspostavljenih limita. Limiti važe za sve devizno relevantne proizvode u okviru organizacione strukture Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti. Oni pokrivaju i pozicije u trgovanju kao i selektivne strateške devizne pozicije organizacione strukture Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje. Sve osetljivosti koje proizilaze iz pozicija vezanih za devize su limitirane opštim VaR limitom određenim na nivou Banke i na nivou Upravljanja rizicima klijenata i treasury aktivnosti i Upravljanja aktivom i pasivom i finansiranjem.

U cilju zaštite od rizika promene deviznih kurseva Banka zaključuje derivatne ugovore i ugovara kredite i plasmane sa valutnom klauzulom.

Upravljanje deviznim rizikom Banke na operativnom nivou je odgovornost organizacione strukture Trgovanje finansijskim proizvodima u okviru Upravljanja rizicima klijenata i treasury aktivnosti.

Pokazatelj deviznog rizika se izračunava kao odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke.

	2024.	2023.
Pokazatelj deviznog rizika		
- na 31. decembar	0,79	3,51
- maksimalan za period - mesec decembar	4,33	4,38
- minimalni za period - mesec decembar	0,07	0,12

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Banke na dan 31. decembra 2024. godine:

	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
U hiljadama dinara						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	145.889	39.740.822	159.485	87.734	151.195.085	191.329.015
Potraživanja po osnovu derivata	-	1.647.794	-	-	19.563	1.667.357
Hartije od vrednosti	117.009	19.990.882	-	-	82.760.631	102.868.522
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18.307.076	17.537.989	49.814	503.822	36.810.700	73.209.401
Kredit i potraživanja od komitenata	-	238.943.524	80.001	-	124.925.636	363.949.161
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	427.229	-	-	-	427.229
Ostala sredstva	59.538	1.065.673	-	-	1.999.820	3.125.031
Ukupna aktiva	18.629.512	319.353.913	289.300	591.556	397.711.435	736.575.716
Obaveze po osnovu derivata	-	1.693.591	-	-	13.293	1.706.884
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	397.670	116.154.143	381	-	34.426.322	150.978.516
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	17.829.982	201.095.006	4.540.662	1.157.751	239.159.394	463.782.795
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	687.148	-	-	-	687.148
Ostale obaveze	454.328	4.685.306	32.614	107.750	3.049.127	8.329.125
Ukupna pasiva	18.681.980	324.315.194	4.573.657	1.265.501	276.648.136	625.484.468
Finansijski instrumenti iz vanbilansa (valutni svop, forvard, spot)	48.278	4.296.938	4.286.106	665.887	(9.291.027)	6.182
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2024. godine	(4.190)	(664.343)	1.749	(8.058)	111.772.272	111.097.430

* Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(c) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Neto devizna pozicija Banke na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	USD	EUR	CHF	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	203.066	37.916.047	288.177	102.701	92.001.725	130.511.716
Potraživanja po osnovu derivata	-	2.049.563	-	-	6.094	2.055.657
Hartije od vrednosti	-	18.750.155	-	-	85.695.631	104.445.786
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	20.800.185	15.750.384	49.580	372.249	28.205.893	65.178.291
Kredit i potraživanja od komitenata	-	224.206.835	102.530	-	102.784.711	327.094.076
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	636.909	-	-	-	636.909
Ostala sredstva	9.267	511.669	-	1	1.302.813	1.823.750
Ukupna aktiva	21.012.518	299.821.562	440.287	474.951	309.996.867	631.746.185
Obaveze po osnovu derivata	-	2.098.367	-	-	20.775	2.119.142
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	416.148	109.978.918	280	4.819	22.020.130	132.420.295
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	15.574.859	175.289.217	4.555.947	1.120.358	193.195.023	389.735.404
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	734.550	-	-	-	734.550
Ostale obaveze	445.701	6.505.181	18.157	136.104	2.945.746	10.050.889
Ukupna pasiva	16.436.708	294.606.233	4.574.384	1.261.281	218.181.674	535.060.280
Finansijski instrumenti iz vanbilansa (valutni svop, forward, spot)	(4.613.291)	(8.065.070)	4.119.213	831.675	7.698.114	(29.359)
Neto devizna pozicija na dan 31. decembra 2023. godine	(37.481)	(2.849.741)	(14.884)	45.345	99.513.307	96.656.546

* Napomena: sredstva i obaveze sa valutnom klauzulom iskazane su u okviru pozicija valuta za koje su indeksirane.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Strategija upravljanja nefinansijskim rizicima izrađuje se godišnje i predstavlja instrument za strukturirani pristup upravljanja ovim rizicima kroz identifikaciju i mitigaciju ključnih rizika.

Strategija se bazira na rezultatima analiza koje sprovode Nefinansijski rizici, zajedno sa vlasnicima procesa (RCSA uključujući i ICT/Cyber risk, TOR ključne rizike Banke, Scenario analizu, evidentirane događaje operativnih rizika i slično), kao i na primeni Grupne strategije za nefinansijske rizike (operativne i reputacione) u delovima relevantnim za UniCredit Banku Srbija, a u skladu sa instrukcijama i rokovima definisanim od strane Grupne funkcije za nefinansijske rizike (operativne i reputacione).

Praćenje ispunjenosti akcionih planova definisanih Strategijom upravljanja nefinansijskim rizicima (operativnim i reputacionim) vrši se na kvartalnom nivou u okviru Komiteta za nefinansijske rizike (NFR komitet).

(d) Operativni rizici

Operativni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neadekvatnih procedura i procesa u Banci, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih spoljnih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti poslovanja, a isključuje strateški i reputacioni rizik. Operativni rizik se definiše kao događaj nastao kao rezultat neodgovarajućih ili neuspešnih internih procesa, postupaka osoblja i sistema ili sistemskih i drugih spoljašnjih događaja: interne ili eksterne malverzacije, prakse zapošljavanja i bezbednosti na radnom mestu, potraživanja klijenata, distribucije proizvoda, novčanih kazni i penala usled povreda, štete nanete materijalnoj imovini, poremećaja u poslovanju i sistemskih propusta, upravljanja procesom.

(e) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke prouzrokovan nemoogućnošću Banke da ispunji svoje obaveze kao rezultat povlačenja postojećih izvora finansiranja i/ili nemoogućnosti obezbeđivanja novih izvora finansiranja ili poteškoća u pretvaranju aktive u likvidna sredstva usled poremećaja na tržištu. Osnovni cilj ukupnog upravljanja likvidnošću Banke je održavanje adekvatne likvidnosti i pozicije finansiranja kako bi se omogućilo Banci da ispunji svoje obaveze plaćanja ne samo u redovnom poslovanju, već i u stresnim okolnostima.

Rizik likvidnosti sa kojim se Banka susreće u svakodnevnom poslovanju može imati različite oblike:

- Unutar dnevna likvidnost - rizik likvidnosti u toku dana javlja se kada Banka nije u mogućnosti da pravovremeno i na vreme ispunjava obaveze plaćanja i u normalnim i stresnim uslovima;
- Rizik kratkoročne likvidnosti se odnosi na rizik neusklađenosti između iznosa i/ili ročnosti priliva gotovine i odliva gotovine u bliskom vremenskom periodu (do jedne godine);
- Tržišna likvidnost - rizik da se Banka može suočiti sa značajnim gubitkom vrednosti svojih likvidnih sredstava kad god je potrebno da ih likvidira putem prodaje ili repo operacija;
- Rizik strukturalne likvidnosti definiše se kao nemoogućnost prikupljanja potrebnih sredstava za održavanje adekvatnog odnosa između srednjoročnih i dugoročnih (preko jedne godine) sredstava i obaveza po razumnim cenovnim nivoima, na stabilan i održiv način, bez uticaja na dnevne operacije ili finansijsko stanje Banke;
- Rizik nepredviđenih ili stresnih okolnosti je vezan za buduće i neočekivane obaveze koje bi mogle zahtevati od Banke veću količinu likvidnosti u odnosu na ono što se smatra iznosom za vođenje redovnog poslovanja;
- Rizik koncentracije finansiranja nastaje kada Banka koristi ograničeni broj izvora finansiranja, pa oni postaju takvi da bi povlačenje jednog ili više njih moglo izazvati probleme sa likvidnošću;
- Rizik likvidnosti u stranoj valuti (FX rizik) koji nastaje zbog trenutne i projektovane neusklađenosti likvidnosti između priliva gotovine i odliva gotovine u stranim valutama ili različitog raspoređivanja imovine i obaveza u stranim valutama u vremenskom horizontu.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Banka u okviru upravljanja rizikom likvidnosti adresira svaki od gore navedenih izvora rizika likvidnosti kroz odgovarajući sistem limita. Sistem limita koji se koristi u dnevnom upravljanju rizikom likvidnosti osigurava da Banka održava poziciju likvidnosti i finansiranja koja je dovoljno snažna da podnese moguće efekte nepovoljnih scenarija u kojima se gore navedeni rizici mogu materijalizovati. Sistem limita za Grupu je definisan u Okviru apetita za rizike (RAF) kao i drugim granularnim limitima. RAF definiše nivo rizika koji je Banka spremna da preuzme u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnog plana, uzimajući u obzir interes svojih akcionara, kao i kapitalne i druge regulatorne i zakonske zahteve. Kao takav, RAF je odobren od strane Upravnog odbora, dok granularni limiti (ili drugi oblik ograničenja) proizilaze iz RAF-a: njihov proces odobravanja i eskalacije, međutim, uključuje i druge komitete ili funkcije koje su postavljene na niži hijerarhijski nivo u organizaciji Banke.

Neki od osnovnih pokazatelja likvidnosti uključenih u RAF za 2024. godinu bili su:

- Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke;
- Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom (LCR);
- Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR).

Tokom 2024. godine nije bilo prekoračenja ni jednog od definisanih limita

Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke

Pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

U kontekstu ovog regulatornog izveštaja, likvidna potraživanja prvog reda su: gotovina i sredstva kod Centralne banke, stanja na računima kod banaka koje su imale rejting najmanje BBB u Standard & Poor's ili Fitch-IBCA rejtingu ili najmanje Baa3 u portfelju Moody's rejtinga i hartije od vrednosti. Likvidna potraživanja drugog reda su ostala potraživanja koja dospevaju u roku od mesec dana nakon izračunavanja koeficijenta likvidnosti.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da:

- iznosi najmanje 1,0 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu;
- ne bude manji od 0,9 duže od tri uzastopna radna dana;
- iznosi najmanje 0,8 – kada je obračunat za radni dan.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna.

Banka je dužna da nivo likvidnosti održava tako da uži pokazatelj likvidnosti:

- iznosi najmanje 0,7 – kada je obračunat kao prosek svih radnih dana u mesecu;
- ne bude manji od 0,6 duže od tri uzastopna radna dana;
- iznosi najmanje 0,5 – kada je obračunat za radni dan.

Banka je dužna da o neusklađenosti pokazatelja likvidnosti u toku dva uzastopna radna dana obavesti NBS i to narednog radnog dana. Ako Banka utvrdi kritično nizak nivo likvidnosti, dužna je da o tome obavesti NBS – najkasnije narednog radnog dana. Ovo obaveštenje sadrži podatke o iznosu likvidnih sredstava koje nedostaju, o razlozima nelikvidnosti i o planiranim aktivnostima za otklanjanje uzroka nelikvidnosti. Finansijski rizici pripremaju izveštaj o dnevnoj likvidnosti za potrebe NBS na dnevnom nivou

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Pokazatelj likvidnosti Banke i uži pokazatelj likvidnosti Banke (nastavak)

Ostvarene vrednosti pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti tokom 2024. i 2023. godine:

	2024.	2023.
Pokazatelj likvidnosti Banke:		
- na 31. decembar	2,24	2,29
- prosek za period - mesec decembar	2,18	2,24
- maksimalan za period - mesec decembar	2,38	2,34
- minimalan za period - mesec decembar	2,03	2,15
	2024.	2023.
Uži pokazatelj likvidnosti:		
- na 31. decembar	1,62	1,70
- prosek za period - mesec decembar	1,35	1,38
- maksimalan za period - mesec decembar	1,62	1,70
- minimalan za period - mesec decembar	1,02	1,20

Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)

Ovaj indikator predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti Banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa. Ovaj pokazatelj se računa na mesečnom nivou za Banku i 2 puta godišnje konsolidovano na nivou Grupe. Banka je dužna da pokazatelj pokrića likvidnom aktivom, zbirno u svim valutama, održava na nivou koji nije niži od 100%.

Ostvarene vrednosti LCR ukazuju na visok nivo likvidnosti tokom 2024. i 2023. godine:

U hiljadama dinara		
Na dan 31. decembra		
Zaštitni sloj likvidnosti	247.841.765	185.698.171
Neto odlivi likvidnih sredstava	151.577.583	114.682.641
LCR	164%	162%

Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)

Do juna 2024. godine pokazatelj se obračunavao na osnovu metodologije UniCredit Grupe s obzirom na činjenicu da nije postojao regulatorni zahtev u Republici Srbiji. Od juna 2024. godine pokazatelj se obračunava po NBS metodologiji. Ovaj pokazatelj se računa na mesečnom nivou za Banku, kvartalno se dostavlja u NBS, i dva puta godišnje konsolidovano na nivou Grupe. Tokom 2024. godine Banka je bila u okvirima koji su definisani RAF procesom.

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti definiše i specifične limite koji obezbeđuju da su rezerve likvidnosti dovoljno velike da pokrivaju i periode intenzivnog stresa.

Stres test rizika likvidnosti se sprovodi na mesečnom nivou i zasniva se na analizi scenarija. Ukoliko je potrebno, frekvencija praćenja stres testa se može vršiti na nedeljnom nivou. Analiza scenarija ima za cilj testiranje sposobnosti Banke vezano za nastavak poslovnih aktivnosti dok se suočava sa stresnim događajem.

Analiziraju se tri osnovna scenarija:

- Tržišni scenario (stresne okolnosti uzrokovane tržišnim dešavanjima);
- Kriza imena (stresne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vestima u medijima ili dešavanjima vezano za Banku);
- Kombinovani scenario (kombinacija prethodna dva scenarija).

Imajući u vidu bankarska previranja i finansijske nevolje Silicijumske doline banke (SVB) i Prve republičke banke u SAD i Kredi Suisa u Evropi, Grupa je uvela novi ad hoc scenario u test stresa likvidnosti, pod nazivom Extreme scenario, poverh redovnih scenarija. U poređenju sa kombinovanim scenarijem, glavne promene u ekstremnom scenariju su na pozicijama finansijskih i međubankarskih depozita, koji imaju potpuni drugi krug.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR) (nastavak)

Radi obezbeđenja blagovremenog i adekvatnog postupanja u slučajevima povećanog rizika likvidnosti, Banka ima usvojen Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti koji se na godišnjem nivou testira i kojim su:

- precizno definisane procedure za rano otkrivanje problema u vezi sa likvidnošću Banke koje uključuju listu ranih indikatora upozorenja;
- jasno utvrđene aktivnosti, obaveze i odgovornosti u upravljanju krizom likvidnosti;
- precizno definisan način pristupanja raspoloživim ili potencijalnim izvorima likvidnosti kao i procedure za obezbeđenje pristupa dopunskim izvorima finansiranja, odnosno izvorima koji se ne koriste u redovnom poslovanju.

Efekti kojim rizici povezani s klimom potencijalno mogu da utiču na rizik likvidnosti, se ogledaju kroz povećanu potrebu za likvidnošću kod preduzeća sa visokim CO2 emisijama, a koji imaju problem da se prilagode potrebi za neutralnom emisijom ugljendioksida (tranzition risk); ili usled povećane potrebe za likvidnošću kod preduzeća koji je se suočavaju sa posledicama teških vremenskih nepogoda (physical risk).

Politika kapitala u vanrednim situacijama kao i procedura likvidnosti u slučaju nepredviđenih okolnosti nije aktivirana (niti je bilo potrebe za tim). Sa stabilnim i adekvatnim potencijalom likvidnosti, Banka nije iskusiла odliv depozita stanovništva i pravnih lica, niti ograničenja na tržištu novca usled smanjenja limita od strane drugih finansijskih institucija. Pokazatelji ranog upozoravanja EWL indikatori, kako za Banku tako i za tržište, postavljeni su na odgovarajućoj udaljenosti od RAF-a ili nivoa regulatornog ograničenja, ostavljajući vremena Banci da blagovremeno reaguje tokom potencijalnih ili stvarnih kriza.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2024. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	191.329.015	-	-	-	-	191.329.015
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	1.667.357	-	-	1.667.357
Hartije od vrednosti	-	-	3.566.818	51.264.737	48.036.967	102.868.522
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	69.784.148	132.274	1.419.936	1.873.043	-	73.209.401
Kredit i potraživanja od komitenata	22.405.043	18.597.285	100.961.745	179.200.839	42.784.249	363.949.161
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	427.229	-	-	427.229
Ostala sredstva	2.333.572	-	791.459	-	-	3.125.031
Ukupna aktiva	285.851.778	18.729.559	108.834.544	232.338.619	90.821.216	736.575.716
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	1.706.884	-	-	1.706.884
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	55.894.062	37.115.211	17.145.770	35.220.696	5.602.777	150.978.516
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	369.140.777	38.867.092	43.601.663	11.331.495	841.768	463.782.795
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	687.148	-	-	687.148
Ostale obaveze	6.919.227	75.506	566.472	687.258	80.662	8.329.125
Ukupna pasiva	431.954.066	76.057.809	63.707.937	47.239.449	6.525.207	625.484.468
Vanbilansne stavke	6.949.671	2.359.721	6.909.328	-	-	16.218.720
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2024. godine	(153.051.959)	(59.687.971)	38.217.279	185.099.170	84.296.009	94.872.528

U analizi rizika likvidnosti, Banka uzima u obzir i vanbilansne pozicije. Istorijskom analizom vremenske serije i primenom VAR modela sa 95% intervalom poverenja, izračunati su procenti potencijalnih odliva koji se mogu očekivati do 1 meseca, do 3 meseca i do 1 godine kumulativno. Ovako izračunati procenti se primenjuju na sledeće vanbilansne pozicije: opozive i neopozive kreditne linije, garancije kao i kreditne kartice, a izračunati potencijalni odlivi se uključuju u analizu rizika likvidnosti.

Struktura dospeća sredstava i obaveza prema ugovorenom dospeću na dan 31. decembra 2024. godine ukazuje na postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća sredstava i obaveza po vremenskim korpama, sa negativnom neusklađenošću u korpi do jednog meseca i od 1 do 3 meseca. Ročna neusklađenost u korpi do jednog meseca je nastala pre svega zbog ročne strukture depozita, odnosno značajnog učešća depozita po viđenju u ukupnim depozitima Banke. Ovaj negativni gap se povećao u poređenju sa 31. decembrom 2023. godine imajući u vidu da se sa rastom kamatnih stopa određeni iznos depozita po viđenju preusmerio na oročene depozite u skladu sa rastom kamatnih stopa što je prouzrokovalo negativnu ročnu neusklađenost u korpi od 1 do 3 meseca. Na osnovu istorijskih podataka i prethodnog iskustva, značajan procenat depozita po viđenju se može smatrati dugoročnim izvorom finansiranja imajući u vidu njihovu stabilnost, stopu rasta i stopu povlačenja. Takođe važno je napomenuti da Banka raspolaže likvidnim instrumentima, tj. hartijama od vrednosti i drugim rezervama likvidnosti, koje u svakom momentu može založiti kod NBS ili prodati na sekundarnom tržištu, kao i da ima na raspolaganju sredstva od matične banke (u skladu sa planom finansiranja) i međunarodnih finansijskih institucija u skladu sa usvojenim planom finansiranja za tekuću godinu iz čega u svakom trenutku može pokriti potencijalne odlive sredstava čak i u stresiranim scenarijima koje relevantne službe u Banci redovno sprovode i analiziraju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu relevantnih grupa ročnosti finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Aktiva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	130.511.716	-	-	-	-	130.511.716
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	2.055.657	-	-	2.055.657
Hartije od vrednosti	2.767.554	-	71.367.819	1.370.346	28.940.067	104.445.786
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	63.455.102	439.968	628.732	646.026	8.463	65.178.291
Kredit i potraživanja od komitenata	29.006.544	18.700.355	82.385.103	103.555.289	93.446.785	327.094.076
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	636.909	-	-	636.909
Ostala sredstva	1.459.526	-	364.224	-	-	1.823.750
Ukupna aktiva	227.200.442	19.140.323	157.438.444	105.571.661	122.395.315	631.746.185
Pasiva						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	2.119.142	-	-	2.119.142
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21.929.317	7.827.236	64.759.341	19.808.970	18.095.431	132.420.295
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	306.648.764	4.779.323	50.740.688	21.449.322	6.117.307	389.735.404
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	734.550	-	-	734.550
Ostale obaveze	7.085.573	73.932	1.851.383	921.290	118.711	10.050.889
Ukupna pasiva	335.663.654	12.680.491	120.205.104	42.179.582	24.331.449	535.060.280
Vanbilansne stavke	5.994.644	2.096.687	5.232.387	-	-	13.323.718
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2023. godine	(114.457.856)	4.363.145	32.000.953	63.392.079	98.063.866	83.362.187

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje analizu ročnosti finansijskih derivata koji su relevantni za potrebe praćenja rizika likvidnost:

Na dan 31.12.2024.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	56.342.955	443.152	572.048	-	-	57.358.155
FX derivati dugovna strana	56.342.575	441.598	564.994	-	-	57.349.167
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2024. godine	380	1.554	7.054	-	-	8.988

Na dan 31.12.2023.

U hiljadama dinara

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
FX derivati potražna strana	24.855.011	-	1.274.008	-	-	26.129.019
FX derivati dugovna strana	24.887.139	-	1.269.986	-	-	26.157.125
Neto ročna neusklađenost na dan 31. decembar 2023. godine	(32.128)	-	4.022	-	-	(28.106)

Struktura dospeća FX derivata koji su relevantni sa aspekta praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti ne ukazuje na značajnije postojanje ročne neusklađenosti preostalog perioda dospeća po vremenskim korpama. FX derivati su uključeni u sve pokazatelje koji se koriste kako za praćenje kratkoročne tako i strukturne likvidnosti čime je obezbeđeno adekvatno upravljanje potencijalnim rizikom likvidnosti koji može da proistekne iz ovih pozicija.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(e) Rizik likvidnosti (nastavak)

Strukturni FX Gap

Strukturni devizni gap se izračunava kao razlika između obaveza preko 1 godine u određenoj stranoj valuti i sredstava preko 1 godine u istoj valuti, mapiranih prema kriterijumima za izračunavanje strukturnog gap-a likvidnosti. Interni modeli ponašanja depozita bez ugovorenog roka dospeća su takođe uzeti u obzir, što je dovelo do revizije trigera zbog promene ročnog profila na strani obaveza.

U hiljadama dinara	2024.	2023.
EUR FX Gap >1G		
Obaveze u vremenskim korpama >1G	166.378.790	164.196.103
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	208.213.944	187.913.625
Nivo upozorenja (max)	(51.486.556)	(49.915.996)
FX Gap	(41.835.154)	(23.717.522)

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Ostali FX Gap >1G		
Obaveze u vremenskim korpama >1G	-	-
Potraživanja u vremenskim korpama >1G	1.420.202	96.946
Nivo upozorenja (max)	(2.340.298)	(585.869)
FX Gap	(1.420.202)	(96.946)

Triger na strukturnom deviznom gap-u ima za cilj da smanji neravnotežu između strukturnog finansiranja i imovine tokom jedne godine u određenoj valuti, a definisan je kao maksimalno dozvoljena negativna razlika.

(f) Rizici usklađenosti poslovanja Banke

Rizik usklađenosti poslovanja Banke je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisom, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i drugim procedurama, dobrim poslovnim običajima, poslovnim etikom i internim aktima Banke, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik. U Banci je formirana posebna organizaciona jedinica u čijem je delokrugu kontrola usklađenosti poslovanja.

Primarna nadležnost Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja Banke (u daljem tekstu: Funkcija) je da identifikuje i procenjuje rizik usklađenosti poslovanja Banke i o tome izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju, a po potrebi i Upravni odbor, kao i da predlaže planove za upravljanje glavnim rizicima usklađenosti poslovanja. Funkcija vrši procenu rizika u skladu sa usvojenom metodologijom i godišnjim planom aktivnosti.

Dodatno, Funkcija pruža podršku drugim organizacionim delovima Banke prilikom definisanja procedura, uvođenja novih bankarskih proizvoda, kao i izmene postojećih, u primeni zakona, podzakonskih akata, pravila, standarda i internih akata Banke, koji naročito uređuju oblasti: sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, finansijske sankcije, bankarske tajne, zaštite podataka o ličnosti, insajderskih informacija i zloupotrebe tržišta, standarde tržišnog ponašanja, sukoba interesa, korupcije, zelenašenja, profesionalno ophođenje sa klijentima i obezbeđenje primerenih saveta klijentima u skladu sa kodeksom ponašanja i etičkim principima, primene standarda iz oblasti zaštite korisnika finansijskih usluga i transparentnosti u ponašanju, zaštite konkurencije i druge regulatorne oblasti u skladu sa pravilima UniCredit Grupe i usvojenim programom funkcije usklađenosti poslovanja Banke.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(g) AML Rizik (Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma)

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja Banke za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.

Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma nastaje naročito kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja Banke sa zakonom, propisima i unutrašnjim aktima Banke kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, odnosno kao posledica međusobne neusklađenosti njenih unutrašnjih akata kojima se uređuju ova pitanja.

Identifikovanje, merenje i procenu rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje tim rizikom Banka je uredila politikama i procedurama. Od navedenog rizika Banka se štiti kroz sistem unutrašnje kontrole u nadležnim organizacionim jedinicama, blagovremenom informisanosti, kao i obukom i testiranjem zaposlenih, što predstavlja ključni faktor za upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma.

Banka je obrazovala posebnu organizacionu jedinicu u okviru Funkcije kontrole usklađenosti poslovanja Banke pod nazivom Borba protiv finansijskog kriminala, koja se stara o unapređenju i kontinuiranoj primeni politika i procedura za upravljanje rizikom od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Zaposlenima u navedenoj organizacionoj jedinici Banka je obezbedila odgovarajuće kadrovske, materijalne, informaciono-tehničke i druge uslove za rad, kao i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje.

(h) Strateški/poslovni rizik

Strateški/poslovni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kome Banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene. Definisan je kao mera razlike između neočekivanih neželjenih promena u budućim prihodima Banke i očekivanih.

Za obračun internog kapitala za strateški/poslovni rizik, Banka koristi grupni alat Pillar II system koji zasniva obračun internog kapitala na simulacijama nad ARIMA modelom u koji kao input podaci ulaze kvartalne serije podataka neto kamatnih prihoda, neto prihoda od provizija i operativnih rashoda iz bilansa uspeha. U cilju adekvatnog načina organizovanja procesa upravljanja navedenim rizikom Banka primenjuje poslovno pravilo PP455 Pillar 2 - Methodology for Credit and other Pillar 2 risks Economic Capital models.

Upravljanje strateškim/poslovnim rizikom je odgovornost svakog zaposlenog Banke u okviru sistema upravljanja rizicima, a svakako najbitniju ulogu u uspostavljanju ovog sistema ima Upravni odbor Banke, kao i Izvršni odbor. Organi Banke između ostalog sprovode praćenje strateškog/poslovnog rizika kroz kreiranje i praćenje budžeta koji se izrađuje svake godine kao i višegodišnjeg strateškog plana, čime su najmanje kvartalno upoznati i u situaciji da reaguju na sve promene u okruženju u kome Banka posluje. Sistem izveštavanja rukovodstva Banke koji je uspostavljen u svim segmentima poslovanja obezbeđuje adekvatan i pravovremeni set informacija potreban za proces odlučivanja rukovodstva Banke, a u cilju reagovanja na poslovne promene.

Organizaciona struktura Banke, uspostavljena od navedenih organa upravljanja, je definisana i prilagođena na način da postoje resursi koji su posvećeni pripremi i primeni politika i strategija, razvoju i implementaciji metodologija, pravilnika i drugih akata. Banka kontinuirano prati, procenjuje, usklađuje sve relevantne akte i procese i predlaže poboljšanja ili akcije kako bi odgovorila na promene u okruženju i na adekvatan način umanjila uticaj na finansijski rezultat i kapital Banke.

Pored kvantifikacije ovog rizika primenom Pillar 2 systema i praćenja kretanja ekonomskog kapitala, neizostavni element u upravljanju strateškim/poslovnim rizikom jeste sistem unutrašnjih kontrola Banke koji obezbeđuje kontinuirano praćenje rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Navedeni sistem obezbeđuje i sprovođenje odgovarajućih politika i strategija u praksi i otklanjanje eventualnih nedostataka, čime se dodatno prati i upravlja strateškim rizikom kome je Banka izložena.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(i) Reputacioni rizik

Reputacioni rizik se definiše kao trenutni ili potencijalni rizik na zaradu i kapital koji potiče od negativne percepcije slike finansijske institucije od strane klijenata, drugih ugovornih strana (uključujući dužnike, analitičare na tržištu, druge relevantne strane²), akcionara/investitora, regulatora ili zaposlenih.

Reputacioni rizik može nastati kao sekundarni "efekat" operativnog, kreditnog, tržišnog, kao i rizika likvidnosti i ostalih vrsta rizika (npr. poslovni rizik, strateški rizik) ali i kao efekat poslovanja klijenta u nekoj od osetljivih industrija sa aspekta ESG standarda (industrija uglja, nafte i gasa, rudarstva, odbrane i naoružanja, vodnih infrastruktura, nuklearna industrija).

Evaluacija reputacionog rizika klijenata/inicijativa/transakcija/projekata i drugih tema za koje postoji identifikacija potencijalnog visokog reputacionog rizika vrši se u okviru Komiteta za nefinansijske rizike (NFRC) – Podkomitet za Reputacioni rizik.

(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik se definiše kao mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Izloženost Banke kamatnom riziku se razmatra iz dve perspektive:

- Uticaj na ekonomsku vrednost - kada promene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se menja ekonomska vrednost budućih tokova gotovine (i u nekim slučajevima, sami novčani tokovi);
- Uticaj na finansijski rezultat - kada promene kamatnih stopa utiču na zaradu promenom neto prihoda od kamata.

Sistemom limita za merenje i praćenje izloženosti kamatnom riziku prate se potencijalne promene ekonomske vrednosti (EV) i promene u očekivanom neto prihodu od kamata (NII) ili dobiti, adresirajući sve materijalne izvore rizika, posebno:

- kamatni gap - proizilazi iz terminske strukture bankarske knjige i odnosi se na vremensku neusklađenost dospeća i ponovnog određivanja cena;
- rizik krive prinosa - koji proizilazi usled promena oblika krive prinosa;
- bazni rizik kome je Banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena;
- rizik opcija kome je izložena zbog ugovornih odredaba u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama (kreditni sa mogućnošću prevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prevremenog povlačenja).

Banka je implementirala okvir scenarija rizika promene kamatne stope koji adresira sve navedene izvore kamatnog rizika, a koji se u zavisnosti od jačine pretpostavki mogu podeliti u dve osnovne grupe:

- scenarija redovnog poslovanja;
- scenarija stres testa.

Scenarija se razlikuju u zavisnosti od konkretnog generatora rizika, čiji se parametri menjaju, odnosno stresiraju:

- pretpostavke stresa na kamatne stope (paralelne, neparalelne promene kamatnih stopa);
- pretpostavke stresa na bilansu stanja (dinamički bilans stanja, konstantni bilans stanja);
- jednofaktorska analiza;
- višefaktorska analiza.

² NGOs nevladine organizacije

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Efekti svih scenarija se analiziraju sa aspekta promene ekonomske vrednosti i neto prihoda od kamata.

Scenariji rizika kamatnih stopa uključeni u RAF 2024. godine:

- osetljivost ekonomske vrednosti (EV);
- osetljivost neto prihoda od kamatnih stopa (NII).

Jedan od zadataka organizacione strukture Upravljanje aktivom i pasivom i finansiranje je uspostavljanje postupaka kako bi Banka bila u okviru definisanih limita za rizik kamatne stope. Ovo se ostvaruje kroz aktivnosti na finansijskim tržištima (kroz međubankarske transakcije, transakcije hartija od vrednosti) koje se sprovode u saradnji sa organizacionom strukturom za Upravljanje rizicima klijenata i treasury aktivnosti, kao i ostalih aktivnosti na strani aktive i pasive kojima se upravlja kamatnim gap-ovima u cilju zaštite od kamatnog rizika, a u skladu sa poželjnim profilom rizika. U isto vreme, ove organizacione strukture se bave upravljanjem investicionim portfoliom Banke što zajedno sa odobrenim instrumentima omogućava postizanje strateške pozicije koja omogućava stabilnost kamatnih prihoda iz bankarske knjige. U cilju zaštite od rizika kamatnih stopa obavljaju se i transakcije hedžinga određenih portfolija ili transakcija.

Analiza osetljivosti Banke (EV dobitak ili gubitak) koja potiče od paralelnih pomeranja tržišnih kamatnih stopa od 200 bps u odnosu na pozicije u bankarskoj knjizi (EV), uz pretpostavku da nema asimetričnih kretanja u krivama prinosa, predstavljena je kao što sledi:

U hiljadama dinara	Paralelno povećanje od 200 bp	Paralelno smanjenje od 200 bp
2024.		
Na dan 31. decembar	(3.201.711)	3.403.088
Prosek za godinu	(2.604.491)	2.591.157
Maksimum za godinu	(2.096.112)	3.403.088
Minimum za godinu	(3.201.711)	2.035.135
2023.		
Na dan 31. decembar	(2.259.900)	2.328.528
Prosek za godinu	(1.717.037)	1.798.543
Maksimum za godinu	73.817	2.928.359
Minimum za godinu	(2.586.831)	(517.396)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31.decembra 2024. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne Banke	191.329.015	93.839.825	-	-	-	-	97.489.190
Potraživanja po osnovu derivata	1.667.357	-	-	-	-	-	1.667.357
Hartije od vrednosti	102.868.522	4.851.441	14.574	3.566.093	54.375.285	40.061.129	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	73.209.401	69.784.320	1.491.252	294.268	1.592.753	-	46.808
Kredit i potraživanja od komitenata	363.949.161	32.330.766	154.582.690	94.150.618	48.098.812	32.172.552	2.613.723
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	427.229	-	-	-	-	-	427.229
Ostala sredstva	3.125.031	-	-	-	-	-	3.125.031
Ukupna aktiva	736.575.716	200.806.352	156.088.516	98.010.979	104.066.850	72.233.681	105.369.338
Obaveze po osnovu derivata	1.706.884	-	-	-	-	-	1.706.884
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	150.978.516	30.316.544	28.153.492	44.541.493	39.022.430	-	8.944.557
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	463.782.795	89.460.248	52.504.392	38.397.272	7.475.761	1.051.519	274.893.603
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	687.148	-	-	-	-	-	687.148
Ostale obaveze	8.329.125	-	-	-	-	-	8.329.125
Ukupna pasiva	625.484.468	119.776.792	80.657.884	82.938.765	46.498.191	1.051.519	294.561.317
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31.decembra 2024. godine	111.091.248	81.029.560	(75.430.632)	15.072.214	57.568.659	71.182.162	(189.191.979)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Izloženost promenama kamatnih stopa na dan 31.decembra 2023. godine prikazana je na celokupan kamatonosni deo bilansa stanja:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	130.511.716	40.327.414	-	-	-	-	90.184.302
Potraživanja po osnovu derivata	2.055.657	-	-	-	-	-	2.055.657
Hartije od vrednosti	104.445.786	5.227.861	13.467	1.370.346	70.619.660	27.214.452	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	65.178.291	61.869.584	2.456.413	296.425	927	-	554.942
Kredit i potraživanja od komitenata	327.094.076	38.792.810	155.850.806	77.611.010	31.714.346	20.207.471	2.917.633
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	636.909	-	-	-	-	-	636.909
Ostala sredstva	1.823.750	-	-	-	-	-	1.823.750
Ukupna aktiva	631.746.185	146.217.669	158.320.686	79.277.781	102.334.933	47.421.923	98.173.193
Obaveze po osnovu derivata	2.119.142	-	-	-	-	-	2.119.142
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	132.420.295	13.518.997	71.842.651	36.322.316	424.658	-	10.311.673
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	389.735.404	42.335.861	30.877.233	33.376.473	15.004.404	2.601.264	265.540.169
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	734.550	-	-	-	-	-	734.550
Ostale obaveze	10.050.889	-	-	-	-	-	10.050.889
Ukupna pasiva	535.060.280	55.854.858	102.719.884	69.698.789	15.429.062	2.601.264	288.756.423
Neto izloženost riziku od promene kamatnih stopa na dan 31.decembra 2023. godine	96.685.905	90.362.811	55.600.802	9.578.992	86.905.871	44.820.659	(190.583.230)

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(j) Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (nastavak)

Analiza osetljivosti kamatnog gap-a na povećanje/smanjenje kamatnih stopa, uz pretpostavku paralelne promene krive prinosa i statičke bankarske knjige je prikazana u tabeli ispod:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp	Efekat paralelne promene kamatne stope za 1 bp
RSD	(22.687)	(22.437)
EUR	6.962	10.950
USD	128	223
GBP	2	3
CHF	(4)	(20)
Ostale valute	-	-
Ukupan efekat*	29.783	33.634

* Ukupan efekat je jednak zbiru apsolutnih vrednosti po valutama.

Izloženost po osnovu analize osetljivosti kamatnog gap-a tokom 2024. godine bila je u okviru definisanih limita.

(k) Rizik modela

Rizik modela se bavi potencijalnim greškama u modeliranju u okviru materijalno značajnih vrsta rizika (kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, strateški/poslovni i reputacioni rizik) kao što su neprikladna metodologija, neispravna implementacija, nedostajući parametri i nedostatak ulaznih podataka. Analiza rizika modela zasniva se na proceni komponenti modela rizika koje proizlaze iz različitih tipova rizika. Banka u cilju adekvatnog načina upravljanja navedenim rizikom, kao i definisanja i primene mera za ublažavanje rizika u ovoj oblasti primenjuje i redovno evaluira odgovarajući set internih akata.

(l) Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine

Na grupnom nivou, UniCredit Grupa strateški upravlja rizicima klimatskih promena kroz integraciju rizika tranzicije, fizičkog rizika, reputacionog rizika u kreditni proces, dok paralelno implementira Net Zero ciljeve kao deo svojih dugoročnih strategija. Fokus Grupe je na prilagođavanju finansijskih i operativnih aktivnosti izazovima održivosti, uz istovremenu podršku klijentima u njihovim tranzicionim procesima. Definisane strategije Grupe, objavljene su u okviru javno dostupnog dokumenta – Integrisanog izveštaja Sustainability Reporting – UniCredit.

Rizik tranzicije je pronašao svoje mesto u kreditnom procesu, na način da je lokalni kreditni proces morao biti modifikovan u skladu sa grupnom strategijom. Otuda je proizašla prilagođena evaluacija i praćenje finansiranja klijenata koji su sada klasifikovani u dve grupe: Grupa A - klijenti centralne kompetencije, promena kreditnog procesa lansirana u oktobru 2024. godine i Grupa B - ostali korporativni klijenti, promena kreditnog procesa počinje u januaru 2025. godine. U zavisnosti kojoj grupi klijent pripada, za njega je moguće doći do ocene rizika tranzicije putem C&E Upitnika (Palantir), skraćene verzije Upitnika (Excel file) ili već gotovih podataka iz eksterne baze (CERVED). U daljem toku modifikovanog kreditnog procesa, rizik tranzicije će određivati koji proizvodi mogu biti ponuđeni datom klijentu.

Kako bi se ispunilo usklađivanje sa Net Zero targetima koji su pre svega definisani na grupnom nivou a dalje su spuštani i na lokalne nivoe, posebna pažnja je morala biti posvećena klijentima koji se nalaze u NZ relevantnim industrijama u kojima postoje značajne emisije štetnih gasova (Oil&Gas, Power Generation, Automotive). Klijenti koji su deo ovih industrija, klasifikovani su u skladu sa svojom NZ ocenom: Leaders, Aligning, Laggards na osnovu čega je dalje određena poslovna strategija ka datom klijentu i način na koji će biti obezbeđeno finansiranje njegove energetske tranzicije.

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)**(l) Rizik klimatskih promena i degradacije životne sredine (nastavak)**

Pomenute promene lokalnog kreditnog procesa proširene su i osnažene implementacijom grupnih IT alata, čiji razvoj ima za cilj da omogući detaljniju analizu rizika i procenu emisija gasova sa efektom staklene bašte, kao i značajnu podršku pri donošenju odluka vezanih za finansiranje energetske tranzicije i projekata dekarbonizacije. Pored tehničkih unapređenja, posebna pažnja je posvećena obuci zaposlenih, kako bi se osigurala njihova spremnost za primenu novih standarda i procedura unutar kreditnog procesa

(m) Upravljanje kapitalom

NBS, kao regulatorno telo, definiše način izračunavanja kapitala i adekvatnosti kapitala, koji se zasnivaju na Bazel III okviru. Regulatorni kapital, pokazatelji adekvatnosti kapitala i obračun rizične aktive definisani su Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, uključujući sve izmene i dopune, koja se primenjuje od 30. juna 2017. godine (u daljem tekstu: Odluka). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banka prati na kvartalnom nivou u skladu sa standardizovanim pristupom.

Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje adekvatnosti kapitala:

1. pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive – CET1 ratio; Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 4,5%;
2. pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive – T1 ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 6%;
3. pokazatelj adekvatnosti kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive – CAR ratio. Odlukom minimalno definisan pokazatelj je 8%.

Banka je dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog osnovnog kapitala ni u jednom trenutku ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000, prema zvaničnom srednjem kursu NBS na dan obračuna. Dodatno, Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini potrebnoj za održavanje minimalnih pokazatelja adekvatnosti kapitala, odnosno uvećanih pokazatelja – ako NBS Banci odredi pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih. NBS je Banci za 2024. godinu odredila pokazatelje adekvatnosti kapitala veće od propisanih.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala. Osnovni kapital Banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala.

Osnovni akcijski kapital čini zbir sledećih elemenata korigovan za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala;
- pripadajuće emisije premije uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- dobiti banke;
- revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- rezervi za opšte bankarske rizike.

Regulatorna prilagođavanja – Prilikom obračuna vrednosti elemenata kapitala, Banka je dužna da iz vrednosti tih elemenata, utvrđenih u skladu sa MSFI/MRS, isključi iznos povećanja kapitala koji je rezultat sekjuritizacije. Budući da u Republici Srbiji nije doneta zakonska regulativa koja pokriva ovu oblast, ovo regulatorno prilagođavanje nije primenljivo.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Banka u elemente kapitala ne uključuje:

- fer vrednost rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- dobitke ili gubitke po osnovu obaveza banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke;
- dobitke ili gubitke koji proizilaze iz kreditnog rizika po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizilaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Nerealizovani dobici ili gubici po osnovu imovine ili obaveza vrednovanih po fer vrednosti, osim pomenutih dobitaka ili gubitaka iz prethodnog stava, uključuju se u obračun kapitala. U obračun kapitala, kao odbitna stavka uključuje se dodatno prilagođavanje vrednosti koje se primenjuje na svu imovinu koja se vrednuje po fer vrednosti koja se izračunava kao 0,1% zbira apsolutne vrednosti imovine i obaveza koje se obračunavaju po fer vrednosti u skladu s MSFI/MRS.

Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala su:

- gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- nematerijalna ulaganja, uključujući i gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, u skladu sa propisima;
- imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje, u skladu s tačkama 19. i 20. Odluke;
- primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, u skladu s tačkom 19. Odluke;
- iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke;
- iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1,25%, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder i to:
 - učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravog lica;
 - sekjuritizovane pozicije, u skladu s tačkom 201. stav 1. odredba pod 2), tačkom 202. stav 1. odredba pod 2) i tačkom 234. Odluke;
 - slobodne isporuke, ako druga ugovorna strana u roku od četiri radna dana od ugovorenog datuma isporuke/plaćanja nije izmirila svoju obavezu, u skladu s tačkom 299. Odluke;
- iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 utvrđenim u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita iz prethodne alineje, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108:
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine;
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2555 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine;
 - čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana – ako su ti krediti odobreni počev od 01. januara 2021. godine;
- bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102, a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni počev od 1. januara 2019. godine;
- iznos rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu s propisima NBS, ako je tim propisima utvrđena obaveza izdvajanja ove rezerve.

Iz obračuna odbitnih stavki iz alineja 13 i 14 prethodnog stava, period u kojem je tekao moratorijum po osnovu odobrenih kredita definisanih tim alinejama ne uključuje se u broj dana ugovorene ročnosti za potrebe primene tih odredaba. Pod moratorijumom podrazumeva se zastoje u otplati obaveza u skladu sa odredbama odluke kojom su uređene privremene mere za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema u Republici Srbiji u uslovima pandemije izazvane COVID-19. Obračun odbitnih stavki iz alineja 13, 14 i 15 ne primenjuje se na potraživanje koje je restrukturirano u skladu sa Odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ako su ispunjeni sledeći uslovi: potraživanje je nastalo po osnovu odobrenih kredita u skladu alinejama 13, 14 i 15 a na koje nije primenjena odbitna stavka, restrukturiranje se sprovodi na osnovu ponude banke, restrukturiranjem se ne povećava preostali neotplaćeni iznos kredita, nakon restrukturiranja preostala ročnost nije duža od 3.285 dana za kredite iz alineja 13 i 14, odnosno nije duža od 4.015 dana za kredite iz alineje 15 i da potraživanje nije prethodno restrukturirano u skladu sa ovim odredbama.

Prilikom utvrđivanja odbitnih stavki, odloženih poreskih sredstava i primenljivih iznosa direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje, banka nije dužna da od osnovnog akcijskog kapitala odbija iznos stavki, koji je u zbiru jednak ili manji od iznosa limita koji se izračunava tako što se iznos stavki osnovnog akcijskog kapitala koji preostane nakon umanjenja za regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke pomnoži sa 17,65%:

- odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke;
- ako banka ima značajno ulaganje u lice u finansijskom sektoru, direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala tih lica u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke izračunatog u skladu sa članom 21. stav 2. Odluke.

Banka na dan 31. decembra 2024. godine osnovni akcijski kapital nije umanjila za iznos direktnih ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala i za iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika s obzirom da je njihov zbir manji od definisanog limita.

Banka se, shodno Odluci o privremenoj meri koja se odnosi na izračunavanje kapitala Banke, odlučila da primenjuje meru počevši od izveštaja za drugi kvartal 2022. godine. U 2024. godini iz osnovnog akcijskog kapitala banke Banka je isključila iznos privremenog regulatornog prilagođavanja dobijen faktorom umanjenja 0,50 za obračun za prvi i drugi kvartal i faktorom umanjenja 0,25 za treći i četvrti kvartal (u 2023. godini korišćen je faktor umanjenja 0,70).

Dodatni osnovni kapital banke čini zbir sledećih elemenata umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. Odluke;
- pripadajuće emisije premije.

Banka na dan 31. decembra 2024. godine nije imala dodatni osnovni kapital.

Dopunski kapital Banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- akcija i drugih instrumenata dopunskog kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima;
- pripadajuće emisije premije, tj. iznosa uplaćenog iznad nominalne vrednosti tih instrumenata.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

4. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

(m) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- opštih prilagođavanja za kreditni rizik koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditni rizik za banke koje taj iznos obračunavanju primenom standardizovanog pristupa.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća, dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

Banka na dan 31. decembar 2024. godine nije imala dopunski kapital.

Tabela koja sledi prikazuje stanje kapitala na dan 31. decembra 2024. godine i na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Osnovni akcijski kapital - CET1		
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	23.607.620	23.607.620
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	562.156	562.156
Revalorizacije rezerve i ostali nerealizovani dobici	561.407	103.671
(-) Nerealizovani gubici	(357.085)	(767.526)
Ostale rezerve	63.214.011	54.906.013
(+) Fer vrednost rezervi u vezi sa dobitima (-) ili gubicima (+) po osnovu instrumenta zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	357.085	455.249
(-) Dodatna prilagođavanja vrednosti	(44.507)	-
(-) Nematerijalna ulaganja, uključujući goodwill (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza)	(2.396.601)	(2.511.009)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta	(78.005)	(78.532)
(-) bruto iznos potraživanja od dužnika - fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskog kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita za kupovinu motornih vozila, koji se iskazuju na računima 102, 107, i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavanju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala:	(381.778)	(762.452)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine	(15.316)	(27.202)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine	(10.143)	(14.546)
od toga (-) čija je ugovorena ročnost duža od 2190 dana - ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara 2021. godine	(356.319)	(720.704)
Ukupan osnovni akcijski kapital - CET1	85.044.303	75.515.190
Dodatni osnovni kapital - AT1	-	-
Ukupan osnovni kapital - T1 (CET1 + AT1)	85.044.303	75.515.190
Dopunski kapital - T2	-	-
Ukupan regulatorni kapital (T1 + T2)	85.044.303	75.515.190

Banka je za 2024. i 2023. godinu ostvarila pokazatelje poslovanja u okviru limita definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala i Odlukom o upravljanju rizicima: pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala - CET1, pokazatelj adekvatnosti kapitala -T1 i pokazatelj adekvatnosti kapitala od 21,34% (u 2023. godini od 20,27%) .

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Ova obelodanjivanja dopunjuju komentare o upravljanju rizicima (napomena 4).

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

Obezvređenje finansijskih sredstava se procenjuje na način koji je opisan u napomeni 3(k)(viii).

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka saglasno MSFI 9 za sve kategorije finansijskih sredstava zahteva procene, posebno procene koje se odnose na utvrđivanje iznosa i očekivanog vremena priliva budućih novčanih tokova, kao i novčanih tokova koji potiču od realizacije procenjene vrednosti kolaterala prilikom utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka i procene značajnog povećanja kreditnog rizika. Ove procene su vođene nizom faktora, čija kombinacija i interakcija može da dovede do različitih nivoa rezervacija za očekivane kreditne gubitke, u različitim scenarijima.

ECL kalkulacije Banke su rezultati složenih modela sa određenim brojem pretpostavki koje se tiču izbora input varijabli kao i njihove međuzavisnosti. Elementi ECL modela koji se smatraju delom računovodstvenih rasuđivanja i procena uključuju:

- Interni model ocenjivanja kreditne sposobnosti, koji dodeljuje PD pojedinačnim rejting kategorijama;
- Kriterijume Banke za procenu da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika koji posledično dovode do obračuna ECL-a na osnovu veka trajanja ugovora (tzv. LT ECL – life time ECL), kroz korišćenje kvantitativnih kriterijuma (promene u PD-u u odnosu na datum inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva), kao i kvalitativne procene (forbearance, restructuring klasifikacija, 30 dana docnje, watch list 2 kategorizacija);
- Segmentaciju finansijskih sredstava kada se njihova ECL procenjuje na kolektivnoj osnovi;
- Razvoj ECL modela uključujući različite formule i izbor inputa;
- Određivanje povezanosti između makroekonomskih scenarija i ekonomskih inputa, kao što su kretanje bruto društvenog proizvoda (BDP-a), nivoa nezaposlenosti i zarada, kao i kamatnih stopa, te i modeliranje njihove povezanosti i uticaja na korišćeni PD i LGD;
- U saradnji sa UniCredit Grupom, izbor makroekonomskih scenarija koji se odnose na budućnost (tzv. forward looking scenario) i njihovih ponderisanja verovatnoće, kako bi se izvela veza između ECL modele i mogućih ekonomskih kretanja.

U skladu sa internim politikama, Banka redovno preispituje i održava svoje modele u kontekstu stvarnog iskustva u pogledu kreditnih gubitaka.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(i) Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke (nastavak)

Obezvredjenje finansijskih sredstava i verovatan gubitak po osnovu vanbilansnih stavki za pojedinačno značajna potraživanja Banka procenjuje na pojedinačnoj osnovi. Procena obezvređenja finansijskih sredstava na pojedinačnoj osnovi obuhvata utvrđivanje postojanja objektivnog dokaza ovog obezvređenja odnosno postojanje statusa neizmirenja obaveza. Iznos obezvređenja finansijskih sredstava utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova po tom potraživanju, dok procena očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki obuhvata procenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu.

Procenu obezvređenja finansijskih sredstava i očekivanog kreditnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na grupnoj osnovi Banka vrši za sva potraživanja kod kojih se ovo obezvređenje ili ovi gubici ne mogu direktno povezati s tim potraživanjima, ali za koje se na osnovu iskustva može proceniti da postoje u kreditnom portfoliju. Pri ovoj proceni, Banka grupiše potraživanja na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika koje odražavaju sposobnost dužnika da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorenim uslovima (segmenti portfolija, rejting kategorije i sl.). Procena obezvređenja na grupnoj osnovi predstavlja zajedničku procenu budućih novčanih tokova pojedinačne grupe potraživanja na osnovu podataka o gubicima iz ranijih perioda za potraživanja s karakteristikama kreditnog rizika sličnim onima u toj grupi, a u skladu s metodologijom.

(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii))

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva da prosuđuje, vrši procene i koristi pretpostavke koje utiču na primenu računovodstvenih politika i prikazane vrednosti sredstava i obaveza, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izveštajima. Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene i pretpostavke se kontinuirano preispituju i zasnivaju se na prethodnom (istorijskom) iskustvu i drugim faktorima, uključujući i predviđanja budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Revidirane računovodstvene procene se priznaju u onom periodu u kojem su procene revidirane, kao i u budućim periodima na koje promene procena utiču.

Utvrdjivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji utvrđiva tržišna cena zahteva korišćenje tehnika procene opisanih u računovodstvenoj politici 3(k)(vii). Za finansijske instrumente kojima se retko trguje i čija cena nije vrlo transparentna, fer vrednost je manje objektivna i zahteva različite stepene procene, u zavisnosti od likvidnosti, koncentracije, neizvesnosti tržišnih faktora, pretpostavki o formiranju cena i drugih rizika vezanih za konkretne instrumente.

Banka meri fer vrednost finansijske imovine koristeći sledeću hijerarhiju kvaliteta ulaznih podataka koji se koriste prilikom vrednovanja:

- Nivo 1: Zvanične tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za identične instrumente.
- Nivo 2: Tehnike procenjivanja zasnovane na ulaznim podacima koji nisu tržišne cene za identične instrumente, ali su informacije dostupne i utvrđive bilo direktno (na primer cene) ili indirektno (na primer izvedeni iz cene). Ova kategorija obuhvata instrumente koji se mere putem: zvaničnih tržišnih cena na aktivnom tržištu za instrumente sličnih karakteristika, zvaničnih tržišnih cena za iste ili za instrumente sličnih karakteristika na tržištu koje se smatra manje aktivnim ili drugih tehnika procene gde su svi značajniji podaci direktno ili indirektno dostupni na tržištu.
- Nivo 3: Tehnike procenjivanja koje koriste ulazne podatke koji nisu dostupni i utvrđivi. Ova kategorija obuhvata sve instrumente čija se procena vrši na bazi podataka koji nisu dostupni i utvrđivi i kao takvi imaju značajan efekat na procenu vrednosti instrumenta. Ova kategorija obuhvata instrumente koji se vrednuju na osnovu zvanične cene za instrumente sličnih karakteristika, gde su značajne neutvrđive korekcije ili pretpostavke potrebne da bi odrazile razlike između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnom tržištu je zasnovana na tržišnim cenama. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednost korišćenjem tehnika procenjivanja.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

(ii) Vrednovanje finansijskih instrumenata po fer vrednosti (napomena 3 (k)(vii)) (nastavak)

Tehnike procenjivanja uključuju neto sadašnju vrednost i diskontovane gotovinske tokove, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje utvrdive tržišne cene, kao i druge metode procene. Pretpostavke i ulazni podaci koji se koriste kod tehnika procenjivanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne raspone i druge faktore koji se koriste prilikom procene diskontnih stopa, cene obveznica i kapitala, devizne kurseve, kapital i indekse cena kapitala i očekivanu nestabilnost cena i korelacije. Cilj tehnika procenjivanja je da se ustanovi fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila ustanovljena od učesnika na tržištu u transakciji „van dohvata ruke“.

Banka koristi opšte prihvaćene modele procenjivanja za određivanje fer vrednosti redovnih i uobičajenih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi za koje se isključivo koriste utvrdivi tržišni parametri koji zahtevaju nizak stepen procenjivanja i pretpostavki od strane rukovodstva. Utvrdivi ulazni parametri modela su uglavnom dostupni na tržištu kotiranih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, derivata kojima se trguje i jednostavnih derivata kao što su kamatni svopovi. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka modela smanjuje potrebu za procenama i pretpostavkama rukovodstva i takođe smanjuje neizvesnost koja se povezuje sa određivanjem fer vrednosti. Dostupnost uočljivih tržišnih cena i ulaznih podataka se uglavnom razlikuje, u zavisnosti od proizvoda i tržišta, i sklona je promenama uslovljenim različitim događajima i opštim uslovima na budućim tržištima.

Hartije od vrednosti 2. nivoa se mere na osnovu interno razvijenog modela vrednovanja koji se u osnovi oslanja na kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente. Portfolio se sastoji od hartija od vrednosti izdatih od strane Ministarstva finansija, denominovanih u dinarima i evrima. Rezultat modela je kriva za valutu dinar i evro koja se dalje koristi za izračunavanje fer vrednosti hartija od vrednosti. Zbog činjenice da je sekundarno tržište dinarskih hartija od vrednosti relativno aktivno, dinarska kriva se konstruiše korišćenjem kotiranih prinosa na sekundarnom tržištu za referentne (najlikvidnije) hartije od vrednosti sa različitim rokovima dospeća. S druge strane, za hartije od vrednosti denominovane u evrima kriva se konstruiše na osnovu krive tržišta novca EURIBOR sa dodatkom koji se određuje na osnovu ostvarenih prinosa na aukcijama primarnog tržišta.

Oba modela za RSD i EUR krive se redovno testiraju na godišnjem nivou.

Hartije od vrednosti trećeg nivoa su opštinske obveznice koje nisu likvidne niti kojima se može trgovati na tržištu i vrednuju se korišćenjem pristupa diskontovanog novčanog toka.

(iii) Koristan vek trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, stope amortizacije (napomene 3 (q), 3 (r), 27 i 28)

Obračun amortizacije i stope amortizacije zasnovani su na projektovanom korisnom veku trajanja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme, koji je podložan preispitivanju. Adekvatnost procenjenog očekivanog veka trajanja preispituje se jednom godišnje, odnosno po potrebi češće, ukoliko postoje indikacije da je došlo do značajnih promena faktora koji su uticali na prethodno određivanje veka trajanja ili do nastanka drugih događaja koji imaju uticaj na procenjeni vek trajanja. Određivanje korisnog veka trajanja zahteva značajne procene od strane rukovodstva i zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama koje mogu imati uticaj na ekonomski vek trajanja sredstava.

(iv) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine (napomena 3 (u))

Knjižovodstvena vrednost nefinansijskih sredstava, osim investicionih nekretnina i odloženih poreskih sredstava preispituje se na kraju svakog izveštajnog perioda, kako bi se utvrdilo da li postoje naznake koje ukazuju na to da je došlo do njihovog obezvređenja. Ako postoje takve naznake, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od knjižovodstvene vrednosti, ista se umanjuje do visine nadoknadiive vrednosti, a gubitak priznaje u bilansu uspeha. Razmatranje indikatora i dokaza obezvređenja zahteva značajne procene od strane rukovodstva u pogledu očekivanih tokova gotovine, diskontnih stopa i stepena iskorišćenosti sredstava koja su predmet razmatranja.

5. UPOTREBA PROCENA I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja za primenu računovodstvenih politika Banke (nastavak)

- (v) *Fer vrednost ulaganja u nekretnine i investicione nekretnine (napomene 3 (k)(vii), 3(q), 3 (s), 28 i 29)*

Banka koristi model fer vrednosti za vrednovanje investicionih nekretnina i model revalorizacije za nekretnine koje koristi u sopstvene poslovne svrhe. Procena fer vrednosti se vrši redovno kako bi se knjigovodstvena vrednost uskladila sa istom na kraju izveštajnog perioda.

- (vi) *Odložena poreska sredstva (napomene 3 (j) i 36)*

Odložena poreska sredstva priznaju se do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da poreska sredstva mogu biti iskorišćena. Rukovodstvo Banke vrši procenu da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i iznosa sredstva, odnosno iznosa očekivanih budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

- (vii) *Rezervisanja po osnovu sudskih sporova (napomene 3 (w) i 35)*

Banka je uključena u određeni broj sudskih i radno pravnih sudskih postupaka. Rezervisanje po osnovu sudskih sporova se formira kada je verovatno da će Banka, kao rezultat prošlih događaja, imati sadašnju zakonsku ili ugovornu obavezu, čiji iznos se može pouzdano utvrditi, a po osnovu koje je očekivan odliv ekonomskih koristi. Procena rezervisanja po osnovu navedenih sporova zahteva značajne procene od strane pravne službe i rukovodstva Banke, uključujući procenu verovatnoće negativnih ishoda sporova, kao i iznose verovatnih i razumnih procena gubitaka. Iznosi potrebnih rezervisanja predstavljaju najbolju procenu na osnovu dostupnih informacija na datum bilansa, ali mogu biti promenjeni u budućnosti kao posledica nastanka novih događaja ili dobijanja novih informacija.

- (viii) *Rezervisanja po osnovu otpremnina zaposlenima (napomena 3 (y) i 35)*

Rezervisanja za otpremnine zaposlenima prilikom odlaska u penziju utvrđuju se primenom aktuarske procene, koja podrazumeva procene diskontne stope, budućih kretanja zarada, budućih fluktuacija zaposlenih, odnosno stope mortaliteta. Stvarni ishodi mogu značajno odstupati od navedenih procena, naročito imajući u vidu dug period na koji se odnose.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST

Tabela koja sledi sadrži analizu instrumenata vrednovanih po fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda, po nivoima u hijerarhiji fer vrednosti po kojima se kategorizuje vrednovanje fer vrednosti:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2024.					
Potraživanja po osnovu derivata	21	-	1.666.127	1.230	1.667.357
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	25	-	427.229	-	427.229
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	22	117.009*	1.254.720	-	1.371.729
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	22	11.841.158*	26.805.346	-	38.646.504
		11.958.167	30.153.422	1.230	42.112.819
Obaveze po osnovu derivata	31	-	1.706.884	-	1.706.884
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	25	-	687.148	-	687.148
		-	2.394.032	-	2.394.032

* Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominovane u EUR i USD (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
2023.					
Potraživanja po osnovu derivata	21	-	2.054.579	1.078	2.055.657
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	25	-	636.909	-	636.909
Hartije od vrednosti					
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	22	87.827*	2.366.634	-	2.454.461
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	22	10.651.430*	29.125.164	-	39.776.594
		10.739.257	34.183.286	1.078	44.923.621
Obaveze po osnovu derivata	31	-	2.119.142	-	2.119.142
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	25	-	734.550	-	734.550
		-	2.853.692	-	2.853.692

* Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha i hartije od vrednosti koje se vrednuju kroz ostali rezultat – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominovane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) *Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti*

Procenjene fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti prikazana su u tabeli koja sledi prema nivoima hijerarhije fer vrednosti u skladu sa MSFI 13:

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjižovodstvena vrednost
2024.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	191.323.140	-	191.323.140	191.329.015
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	22	3.970.909*	60.194.440	-	64.165.349	62.850.289
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	23	-	-	73.128.695	73.128.695	73.209.401
Kredit i potraživanja od komitenata	24	-	-	363.245.377	363.245.377	363.949.161
Ostala sredstva	30	-	-	3.125.031	3.125.031	3.125.031
		3.970.909	251.517.580	439.499.103	694.987.592	694.462.897
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	32	-	-	154.099.479	154.099.479	150.978.516
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	33	-	-	465.469.969	465.469.969	463.782.795
Ostale obaveze	37	-	-	8.329.125	8.329.125	8.329.125
		-	-	627.898.573	627.898.573	623.090.436

* Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominovane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

U hiljadama dinara	Napomena	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrednost	Knjižovodstvena vrednost
2023.						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	20	-	130.511.716	-	130.511.716	130.511.716
Hartije od vrednosti						
- hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	22	6.888.426*	53.874.651	22.664	60.785.741	62.214.731
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	23	-	-	65.167.653	65.167.653	65.178.291
Kredit i potraživanja od komitenata	24	-	-	322.483.955	322.483.955	327.094.076
Ostala sredstva	30	-	-	1.823.750	1.823.750	1.823.750
		6.888.426	184.386.367	389.498.022	580.772.815	586.822.564
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	32	-	-	134.414.831	134.414.831	132.420.295
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	33	-	-	389.761.376	389.761.376	389.735.404
Ostale obaveze	37	-	-	10.050.889	10.050.889	10.050.889
		-	-	534.227.096	534.227.096	532.206.588

* Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti – Nivo 1, obuhvataju državne obveznice RS denominovane u EUR (Eurobonds), koje su listirane na berzi EU.

6. FINANSIJSKA SREDSTVA I OBAVEZE – RAČUNOVODSTVENA KLASIFIKACIJA I FER VREDNOST (nastavak)

(i) *Hijerarhija fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza koji se ne odmeravaju po fer vrednosti (nastavak)*

Tehnike i modeli koje Banka koristi za obračun fer vrednosti finansijskih instrumenata obelodanjeni su u napomeni 5(ii).

(iii) *Sredstva čija je fer vrednost približno jednaka knjigovodstvenoj vrednosti*

Kod finansijskih sredstava i obaveza koja su visoko likvidna sa kratkoročnim dospećem (do godinu dana) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približno jednaka fer vrednosti. Iako zavisi od tržišnih kretanja, osnovna pretpostavka u ovom slučaju jeste da u kratkom roku, za visoko likvidna sredstva, neće doći do značajnih tržišnih promena koje mogu uticati na promenu fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe koristi i kod depozita po viđenju, štednih depozita bez definisanog roka dospeća.

(iii) *Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom*

Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se vode po amortizovanoj vrednosti procenjuje se poređenjem tržišnih kamatnih stopa u momentu inicijalnog priznavanja sa tekućim tržišnim kamatnim stopama za finansijske instrumente sličnih karakteristika. Procenjena fer vrednost finansijskih instrumenata sa fiksnom kamatnom stopom se zasniva na diskontovanim novčanim tokovima korišćenjem preovlađujuće kamatne stope na tržištu novca za finansijske instrumente koji imaju slične karakteristike kreditnog rizika i ročnost.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća, krediti i depoziti uključuju i deo portfolija sa fiksnom kamatnom stopom što dovodi do razlike između knjigovodstvene i fer vrednosti.

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

U hiljadama dinara

Prihodi od kamata

Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.201.636	516.214
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.011.174	1.112.790
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	2.691.530	2.474.353
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	5.272.959	4.029.227
Kredit i potraživanja od komitenata	27.743.743	24.901.164
Ukupni prihodi od kamata po efektivnoj kamatnoj stopi:	37.921.042	33.033.748
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	128.933	90.514
Potraživanja po osnovu derivata	1.022.044	993.839
Derivati i finansijska sredstva koja se drže u svrhe zaštite od rizika	1.180.976	1.030.709
Ukupni prihodi od kamata	40.252.995	35.148.810

Rashodi kamata

Obaveze po osnovu derivata	(1.042.233)	(1.022.546)
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	(291.065)	(268.141)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	(6.480.197)	(5.484.757)
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema komitentima	(5.117.012)	(3.856.319)
Obaveze po osnovu lizinga	(50.161)	(50.329)
Ukupni rashodi kamata	(12.980.668)	(10.682.092)

Neto prihodi od kamata

27.272.327 **24.466.718**

Prihodi od kamata na obezvređene plasmane saglasno računovodstvenoj politici 3 (d) u 2024. godini iznose 555.078 hiljada dinara (2023. godina: 439.704 hiljada dinara).

8. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija:

U hiljadama dinara	Stanovništvo		Komitenti		Ukupno	
	2024.	2023.	2024.	2023.	2024.	2023.
Prihodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	494.280	453.544	2.207.591	2.114.037	2.701.871	2.567.581
Naknade po osnovu kredita	54.840	74.750	853.430	417.054	908.270	491.804
Naknade iz poslovanja sa karticama	733.898	626.552	2.309.784	1.993.701	3.043.682	2.620.253
Naknade za vođenje tekućih računa	798.496	691.794	202.434	194.736	1.000.930	886.530
Naknade po osnovu brokerskih usluga	1.031	-	14.918	6.879	15.949	6.879
Naknade po kastodi poslovanja	225	67	382.938	346.364	383.163	346.431
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	460.272	382.551	3.243.415	3.290.569	3.703.687	3.673.120
Ostale naknade i provizije	122.359	138.003	475.828	262.280	598.187	400.283
Ukupan prihod od naknada i provizija iz ugovora sa kupcima	2.665.401	2.367.261	9.690.338	8.625.620	12.355.739	10.992.881
Naknade za izdate garancije i druge potencijalne obaveze	3.775	4.115	1.219.586	1.030.700	1.223.361	1.034.815
Ukupan prihod od naknada i provizija:	2.669.176	2.371.376	10.909.924	9.656.320	13.579.100	12.027.696
Rashodi od naknada i provizija						
Naknade i provizije za platni promet	-	-	(554.615)	(534.943)	(554.615)	(534.943)
Naknade iz poslovanja sa karticama	-	-	(2.307.567)	(2.030.782)	(2.307.567)	(2.030.782)
Provizije po osnovu garancija, akreditiva i jemstava	-	-	(10.329)	(12.873)	(10.329)	(12.873)
Naknade po osnovu kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca	(47.609)	(56.528)	(1.022.996)	(1.139.504)	(1.070.605)	(1.196.032)
Ostale naknade i provizije	-	-	(172.362)	(148.755)	(172.362)	(148.755)
Ukupni rashodi od naknada i provizija:	(47.609)	(56.528)	(4.067.869)	(3.866.857)	(4.115.478)	(3.923.385)
Neto prihodi od naknada i provizija	2.621.567	2.314.848	6.842.055	5.789.463	9.463.622	8.104.311

9. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvata:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Neto prihod po osnovu promene vrednosti derivata po fer vrednosti kroz bilans uspeha	237.823	90.315
Neto (rashod)/prihod po osnovu promene vrednosti hartija od vrednosti po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(23.168)	22.447
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	214.655	112.762

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

10. NETO (GUBITAK)/DOBITAK PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI

Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti obuhvata:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Neto gubitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti vrednovanih po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(382.221)	(32.298)
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	328.246	215.214
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	(53.975)	182.916

11. NETO PRIHOD/(RASHOD) OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto prihod/(rashod) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule obuhvata:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	19.643.789	23.966.620
Rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(19.472.379)	(24.074.652)
Neto prihod/(rashod)	171.410	(108.032)

12. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

Neto prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha čine:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Finansijski instrumenti po amortizovanoj vrednosti		
Neto umanj enje/(povećanje) pojedinačne ispravke vrednosti	255.026	(48.958)
Neto (povećanje) grupnog obezvređenja	(89.089)	(510.123)
	165.937	(559.081)
Neto (povećanje) hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(47.501)	(72.116)
Potencijalne obaveze		
Neto umanj enje pojedinačne ispravke vrednosti (napomena 35.2)	133.085	52.515
Neto umanj enje/(povećanje) grupnog obezvređenja (napomena 35.2)	153.745	(446.834)
	286.830	(394.319)
Neto gubici po osnovu modifikacije*	(509.089)	(1.138.945)
Direktan otpis	(8.967)	(3.963)
Prihod od naplate otpisanih potraživanja	596.102	436.793
Ukupno	483.312	(1.731.631)

* U 2024. godini pozicija "Neto gubici po osnovu modifikacije" obuhvata modifikacioni gubitak koji je Banka priznala po osnovu implementacije Odluke o privremenom ograničenju kamatnih stopa kod ugovora o kreditu zaključenih sa korisnikom – fizičkim licem donete od strane Narodne banke Srbije („Sl. Glasnik RS“ br. 102/2024) u iznosu od 516.190 hiljada dinara. U 2023. godini navedena pozicija obuhvata modifikacioni gubitak koji je bio priznat po osnovu implementacije Odluke o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima („Sl. Glasnik RS“ br. 78/2023) donete od strane Narodne banke Srbije u iznosu od 1.143.730 hiljada dinara (napomena 24.4).

13. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti čini:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Dobitak po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	150.618	1.172
Gubitak po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	-	(3.171)
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prodaje plasmana koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	150.618	(1.999)

14. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

Ostale poslovne prihode čine:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od zakupnina, prihodi po osnovu prefakturisanih troškova i ostali prihodi	205.599	88.260
Ukupno	205.599	88.260

15. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi sastoje se od:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	(2.622.384)	(2.395.786)
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade	(1.041.159)	(950.526)
Neto rashodi po osnovu rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	(30.301)	(37.980)
Ostali lični rashodi	(540.709)	(543.946)
Ukupno	(4.234.553)	(3.928.238)

16. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Troškovi amortizacije sastoje se od:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi amortizacije nematerijalne imovine (napomena 27.2, 27.3)	(558.871)	(581.885)
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme (napomena 28.2, 28.3)	(257.289)	(247.323)
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 28.5, 28.6)	(508.659)	(498.570)
Ukupno	(1.324.819)	(1.327.778)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

17. OSTALI PRIHODI

U ostale prihode spadaju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za sudske sporove (napomena 35.2)	912.461	782.049
Prihodi od promene vrednosti investicionih nekretnina	3.983	469
Dobitak od prestanka priznavanja investicija u zavisna pravna lica	-	273.851
Ostali prihodi iz poslovanja	358.814	110.663
Ukupno	1.275.258	1.167.032

Dobitak od prestanka priznavanja investicija u zavisna pravna lica u 2023. godini Banka je ostvarila po okončanju postupka likvidacije UniCredit Partner d.o.o, Beograd i prenosa likvidacionog ostatka (napomena 26). Ostali prihodi iz poslovanja obuhvataju prihode od naplata štete od osiguravajućih društava i slične ostale prihode.

18. OSTALI RASHODI

18.1. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi poslovne zgrade i poslovnog prostora	(181.420)	(170.358)
Troškovi kancelarijskog i ostalog materijala	(59.201)	(67.247)
Troškovi zakupnina (napomena 18.2)	(438.073)	(420.448)
Troškovi održavanja informacionog sistema i aplikacija	(1.245.276)	(1.082.361)
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	(88.440)	(95.707)
Troškovi reklame, propagande, reprezentacije, ulaganja u kulturu i donacije	(303.696)	(216.584)
Troškovi advokatskih, konsultantskih usluga, istraživanja i revizije	(275.359)	(287.292)
Troškovi PTT usluga	(118.560)	(99.979)
Troškovi premija osiguranja	(1.034.387)	(953.293)
Troškovi obezbeđenja imovine, transporta i rukovanja novcem	(256.076)	(220.595)
Troškovi stručnog usavršavanja	(35.033)	(35.317)
Troškovi servisnih usluga	(121.412)	(95.456)
Troškovi transportnih usluga	(10.499)	(10.574)
Troškovi prevoza na rad i sa rada	(37.888)	(40.846)
Troškovi naknada smeštaja i ishrane na službenim putovanjima	(27.635)	(23.478)
Ostali porezi i doprinosi	(616.242)	(584.394)
Rashodi rezervisanja za sudske sporove (napomena 35.2)	(934.875)	(773.310)
Rashodi po osnovu promene vrednosti investicionih nekretnina	(15)	(9)
Gubici od prodaje, rashodovanja i obezvređenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	(5.050)	(10.066)
Ostalo	(973.899)	(889.592)
Ukupno	(6.763.036)	(6.076.906)

Pozicija "Ostalo" odnosi se na sudske i administrativne takse, troškove zaštite na radu i zaštite životne sredine, troškove učešća u finansiranju osoba sa invaliditetom, troškove personalizacije i distribucije platnih kartica, troškove štampanja i kovertiranja, troškove korišćenja licenci do godinu dana, naknadu štete po osnovu izgubljenih sudskih sporova, troškove arhiviranja i skeniranja, troškove obeštećenja iz operativnog poslovanja i slične troškove.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

18. OSTALI RASHODI (nastavak)

18.2. Troškovi zakupnina u iznosu 438.073 hiljade dinara u 2024. godini odnose se na troškove koji saglasno MSFI 16 i računovodstvenoj politici Banke (napomena 3.t) nisu uključeni u merenje obaveze po osnovu lizinga. Struktura navedenih troškova prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Zakup sredstava male vrednosti	(177.847)	(163.813)
Kratkoročni zakup	(9.959)	(10.709)
PDV na zakupe koji su priznati u skladu sa MSFI 16	(90.039)	(84.753)
Sredstva koja nisu identifikovana u skladu sa MSFI 16	(159.104)	(160.000)
Varijabilna plaćanja	(849)	(700)
Ostalo	(275)	(473)
Ukupno	(438.073)	(420.448)

19. POREZ NA DOBITAK

19.1. Osnovne komponente poreza na dobitak na dan 31. decembra su sledeće:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Tekući poreski rashod perioda	(3.286.001)	(2.391.472)
Smanjenje odloženih poreskih sredstava i povećanje odloženih poreskih obaveza	(80.995)	(90.811)
Ukupno	(3.366.996)	(2.482.283)

19.2. Usaglašavanje efektivne poreske stope prikazano je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Dobitak pre oporezivanja	26.855.937	20.942.371
Porez na dobit obračunat po stopi od 15%	(4.028.391)	(3.141.356)
<i>Poreski efekti trajnih razlika:</i>		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreske svrhe	(13.565)	(31.398)
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu kamata po dužničkim HoV čiji je izdavalac RS	677.961	643.251
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda ostvareni od dividendi i udela u dobiti, uključujući i ostatak likvidacije, ili višak stečajne mase, u gotovini ili nenovčanim sredstvima, preko vrednosti uloženoj kapitala	-	41.078
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda ostvareni od ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja koji nisu bili priznati kao rashod u poreskom periodu u kojem su nastali	139.926	117.307
Poreski efekti po osnovu usklađivanja prihoda po osnovu otpisanih, usklađenih i drugih potraživanja, koji nisu priznati kao rashodi i koji se naknadno naplaćuju	3.056	7.937
<i>Poreski efekti privremenih razlika:</i>		
Razlika amortizacije obračunata za poreske svrhe i u finansijskim izveštajima	11.805	4.846
Poreski efekti MRS 19	(1.379)	(3.267)
Poreski efekti po osnovu rashoda koji se priznaju u narednom periodu	(148.088)	(127.560)
Poreski efekti po osnovu umanjenja tekućeg poreza u skladu sa zakonskom regulativom i primene MRS	72.674	97.690
Poreski efekti iskazani u bilansu uspeha	(3.286.001)	(2.391.472)
<i>Efektivna poreska stopa</i>	<i>12,24%</i>	<i>11,42%</i>

19. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

19.3. Porez na dobitak priznat u okviru ostalog rezultata prikazan je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza	Pre poreza	Poreski rashod	Nakon poreza
Pozitivni efekti promene vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po FV kroz ostali rezultat	1.730.072	(259.511)	1.470.561	2.102.414	(315.362)	1.787.052
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine i osnovnih sredstava (39.3)	109.025	(16.354)	92.671	7.094	(1.064)	6.030
Aktuarski dobici	34.725	(5.209)	29.516	19.269	(2.890)	16.379
Dobici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	115.488	(17.323)	98.165	350.957	(52.644)	298.313
Stanje na dan 31. decembra	1.989.310	(298.397)	1.690.913	2.479.734	(371.960)	2.107.774

19.4. Obračunata obaveza za porez na dobit za 2024. godinu iznosi 3.286.001 hiljade dinara (za 2023. godinu: 2.391.472 hiljada dinara). S obzirom da je iznos obračunate obaveze za porez na dobit veći od iznosa plaćenih akontacija, Banka je na dan 31. decembra 2024. godine iskazala tekuće poreske obaveze u iznosu od 1.093.918 hiljada dinara (za 2023. godinu: tekuće poreske obaveze u iznosu od 1.521.859 hiljada dinara).

20. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

20.1. Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Gotovina u blagajni u dinarima	6.501.775	4.360.266
Žiro račun	97.673.774	87.629.697
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	1.824.488	2.900.900
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	35.205	35.152
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS	47.005.875	-
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	38.287.906	35.585.709
	191.329.023	130.511.724
Ispravka vrednosti	(8)	(8)
Stanje na dan 31. decembra	191.329.015	130.511.716

Stanje na žiro računu uključuje i obaveznu rezervu u dinarima koja predstavlja minimalnu rezervu dinarskih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa navedenom Odlukom, dinarska obavezna rezerva se obračunava na iznos prosečnog dnevnog knjigovodstvenog stanja dinarskih depozita, kredita, hartija od vrednosti i ostalih dinarskih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca, i to po stopama od 2% do 7% u zavisnosti od ugovorene ročnosti i izvora finansiranja, a zatim drži na žiro računu Banke. Banka je dužna da održava prosečno dnevno stanje obračunate dinarske obavezne rezerve. Tokom 2024. godine NBS je plaćala kamatu na obaveznu rezervu po stopi od 0,75% godišnje.

NBS u skladu sa Odlukom o kamatnim stopama koje NBS primenjuje u postupku sprovođenja monetarne politike, radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled pandemije bolesti COVID-19, na deo iznosa ostvarenog prosečnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koja ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve, plaća kamatu po kamatnoj stopi uvećanoj za 0,50% na godišnjem nivou. Iznos na koji se obračunava kamata po tom osnovu utvrđuje se u visini prosečnog dnevnog stanja dinarskih kredita koji ispunjavaju uslove propisane Uredbom, odnosno Zakonom kojima se utvrđuje garantna šema kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 ako je svaki pojedinačni kredit koji je uključen u to stanje odobren po kamatnoj stopi koja je za najmanje 0,50% niža od maksimalne kamatne stope propisane Uredbom odnosno Zakonom za kredite odobrene u dinarima.

Obavezna devizna rezerva kod NBS predstavlja minimalnu rezervu deviznih sredstava izdvojenu u skladu sa „Odlukom o obaveznoj rezervi kod NBS”. U skladu sa napred navedenom Odlukom, deviznu obaveznu rezervu banke obračunavaju na osnovu prosečnog stanja depozita, kredita i drugih obaveza u stranim valutama ili u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom, primenom kursa dinara prema evru tokom jednog kalendarskog meseca. Stopa obavezne rezerve je 23% na devizne obaveze do dve godine i 16% na devizne obaveze preko dve godine, dok je stopa na dinarske obaveze indeksirane valutnom klauzulom iznosila 100%.

Banka je dužna da održava prosečno dnevno stanje u obračunskom periodu na deviznim računima kod NBS u iznosima ne manjim od obračunatih iznosa. NBS ne plaća kamatu na izdvojena sredstva na redovnom deviznom računu obavezne rezerve.

20.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(8)	(3)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	-	(5)
Ukupno za godinu	-	-	-	(5)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(8)	(8)

21. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Potraživanja po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Potraživanja po osnovu forward revalorizacije i valutnih svopova	19.563	6.094
Potraživanja po osnovu kamatnih svopova	1.647.794	2.049.563
Stanje na dan 31. decembra	1.667.357	2.055.657

22. HARTIJE OD VREDNOSTI

22.1 Hartije od vrednosti obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	63.032.961	62.377.169
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	38.748.762	39.885.343
Hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	1.371.729	2.454.461
Ukupno	103.153.452	104.716.973
Ispravka vrednosti hartija od vrednosti	(284.930)	(271.187)
Stanje na dan 31. decembra	102.868.522	104.445.786

22.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(271.187)	(67.707)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(67.788)	(209.170)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	102	29
Efekti prodaje hartija od vrednosti	-	-	53.943	5.661
Ukupno za godinu	-	-	(13.743)	(203.480)
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(284.930)	(271.187)

22. HARTIJE OD VREDNOSTI (nastavak)

22.3. Podela hartija od vrednosti prema načinu vrednovanja i emitentu prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	Vrednovanje	2024.	2023.
Potraživanja po osnovu eskonta menica	Amortizovana vrednost	21.523	22.664
	Amortizovana vrednost	57.620.101	57.085.922
Državne obveznice Republike Srbije	Po FV kroz ostali rezultat	27.469.542	28.937.720
	Po FV kroz bilans uspeha	1.371.729	2.454.461
	Po FV kroz ostali rezultat	11.176.962	10.838.874
Državne obveznice Republike Srbije - stavke hedžinga	Amortizovana vrednost	5.208.665	5.106.145
Stanje na dan 31. decembra		102.868.522	104.445.786

Potraživanja po osnovu eskonta menica na dan 31. decembra 2024. godine, iznose 21.523 hiljada dinara i predstavljaju ulaganja sa rokom dospeća do godinu dana i eskontnom stopom u visini jednogmesečnog BELIBOR-a uvećanog za 2,80% do 3% na godišnjem nivou.

Na dan 31. decembra 2024. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 57.620.101 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2024. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 27.469.542 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokom dospeća do 2032. godine.

Na dan 31. decembra 2024. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha u iznosu od 1.371.729 hiljada dinara, predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije sa rokovima dospeća do 2034. godine.

Na dan 31. decembra 2024. godine, ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u iznosu od 11.176.962 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije - stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2029. godine.

Ulaganja u hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u iznosu od 5.208.665 hiljada dinara predstavljaju ulaganja u državne obveznice Republike Srbije – stavke hedžinga, sa rokovima dospeća do 2027. godine.

U cilju zaštite od kamatnog rizika kod državnih obveznica Republike Srbije, Banka je implementirala mikro hedžing fer vrednosti (napomena 25).

23. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

23.1. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija uključuju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Devizni računi kod:		
- drugih banaka u okviru UniCredit grupe	2.022.341	1.079.453
- drugih stranih banaka	1.301.068	4.870.147
Ukupno devizni računi:	3.323.409	5.949.600
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight)		
- u stranoj valuti	29.653.983	23.555.187
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	29.653.983	23.555.187
Garantni depozit u stranoj valuti za kupoprodaju hartija od vrednosti	4.681	4.687
Kratkoročni depoziti u stranoj valuti	-	4.688.315
Namenski depoziti u stranoj valuti	37.309	12.293
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	7.317	1.565.062
Ukupno kratkoročni krediti:	7.317	1.565.062
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	3.404.100	1.716.191
Ukupno dugoročni krediti:	3.404.100	1.716.191
Plasmani NBS po REPO transakcijama u dinarima	36.795.248	27.692.035
Ukupno	73.226.047	65.183.370
Ispravka vrednosti	(16.646)	(5.079)
Stanje na dan 31. decembra	73.209.401	65.178.291

23.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	-	-	(5.079)	(9.371)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	-	-	(11.548)	3.552
Efekt promene deviznog kursa	-	-	(19)	79
Otpis bez otpusta duga	-	-	-	661
Ukupno za godinu	-	-	(11.567)	4.292
Stanje na dan 31. decembra	-	-	(16.646)	(5.079)

23.3. Struktura deviznih računa kod banaka u okviru UniCredit Grupe prikazana je u tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
UniCredit Bank Austria AG, Vienna	1.104.716	326.589
UniCredit Bank AG, Munich	14.663	20.237
UniCredit Bank Hungary Z.r.t., Hungary	336.679	27.441
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a.s.	115.970	286
UniCredit S.P.A. Milano	416.878	664.521
UniCredit Bank BIH	935	3.953
UniCredit Bank ZAO Moscow	32.500	36.426
Stanje na dan 31. decembra	2.022.341	1.079.453

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

24.1. Krediti i potraživanja od komitenata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Kratkoročni krediti:		
- u dinarima	50.944.741	44.532.309
- u stranoj valuti	148.025	636.110
Ukupno kratkoročni krediti:	51.092.766	45.168.419
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	297.565.635	276.893.174
- u stranoj valuti	20.455.139	13.717.425
Ukupno dugoročni krediti:	318.020.774	290.610.599
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i izvršenih plaćanja po garancijama i akreditivima:		
- u dinarima	27.906	-
Ukupno	27.906	-
Potraživanja po osnovu faktoringa:		
- u dinarima	5.128.255	4.174.137
- u stranoj valuti	106.753	10.166
Ukupno potraživanja po osnovu faktoringa:	5.235.008	4.184.303
Ostali plasmani u dinarima	-	365
Ukupno	374.376.454	339.963.686
Ispravka vrednosti	(10.427.293)	(12.869.610)
Stanje na dan 31. decembra	363.949.161	327.094.076

Kreditni koji su indeksirani valutnom klauzulom (EUR, CHF, USD) prikazani su u okviru kredita u dinarima.

24.2. Kretanja na računu ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata tokom godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	(5.025.590)	(5.119.705)	(7.844.020)	(8.461.376)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
Dodatna ispravka vrednosti	72.765	(328.324)	(148.722)	(432.123)
Efekt promene deviznog kursa	4.398	4.807	4.087	1.923
Unwinding (time value)	19.326	9.719	1.131	912
Efekt prodaje portfolija	821.985	89.750	-	-
Otpis sa otpustom duga	-	-	343	512
Otpis bez otpusta duga*	935.494	318.163	731.510	1.046.132
Ukupno za godinu	1.853.968	94.115	588.349	617.356
Stanje na dan 31. decembra	(3.171.622)	(5.025.590)	(7.255.671)	(7.844.020)

*Otpis bez otpusta duga, odnosno računovodstveni otpis, predstavlja otpis potraživanja saglasno Odluci NBS o računovodstvenom otpisu bilansne aktive (Sl. glasnik RS br. 77/2017) koja je u primeni od 30. septembra 2017. godine. Banka, saglasno Odluci, sprovodi otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti, odnosno računovodstveni otpis 100% obezvređenih potraživanja. U smislu pomenute Odluke, računovodstveni otpis podrazumeva prenos iznosa potraživanja iz bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

24.3. Struktura kredita i potraživanja od komitenata data je u sledećoj tabeli:

2024.			
U hiljadama dinara	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	24.493.640	(67.765)	24.425.875
Privreda	234.151.197	(6.266.653)	227.884.544
Stanovništvo	115.731.617	(4.092.875)	111.638.742
Stanje na dan 31. decembra	374.376.454	(10.427.293)	363.949.161

2023.			
U hiljadama dinara	Bruto iznos	Ispravka vrednosti	Knjigovodstvena vrednost
Javni sektor	10.770.437	(27.614)	10.742.823
Privreda	218.560.405	(8.004.610)	210.555.795
Stanovništvo	110.632.844	(4.837.386)	105.795.458
Stanje na dan 31. decembra	339.963.686	(12.869.610)	327.094.076

24.4. Krediti pravnim licima su uglavnom odobravani za finansiranje tekuće likvidnosti (minus po tekućem računu), finansiranje obrtnih sredstava i investicija. Odobreni krediti su korišćeni za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokovima dospeća od 30 dana do jedne godine. Kamata na kratkoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom obračunavana je u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,06% dok je kamata na kratkoročne kredite odobrene u dinarima obračunavana u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 2,73%

Dugoročni krediti pravnim licima odobravani su na period do 10 godina. Kamata na dugoročne kredite odobrene sa valutnom klauzulom se obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a uvećanog u proseku za 3,03% na godišnjem nivou, dok se kamata na dugoročne kredite u dinarima obračunavala po kamatnoj stopi u visini jednomesečnog, tromesečnog ili šestomesečnog BELIBOR-a uvećanog u proseku za 3,09% na godišnjem nivou, u skladu sa ostalim troškovima i kamatnom politikom Banke. Pored toga, Banka je odobravala dugoročne kredite pravnim licima u dinarima sa fiksnom kamatom stopom.

Banka u ponudi ima stambene kredite sa fiksnom, varijabilnom i kombinovanom kamatnom stopom. Stambeni krediti sa valutnom klauzulom za stanovništvo odobravaju se sa rokom otplate od 60 do 360 meseci kada je u pitanju opcija sa varijabilnom i kombinovanom kamatnom stopom, odnosno do 240 meseci kada su u pitanju krediti sa fiksnom kamatnom stopom. Krediti sa fiksnom nominalnom kamatnom stopom a za iznose preko EUR 200.000 realizovani su po kamati u rasponu od 6,95% do 8,45%. Krediti sa kombinovanom nominalnom kamatnom stopom, takođe za iznose preko EUR 200.000 realizovani su po kamati koja je fiksna prvih 60 meseci, u visini od 6,45% dok se nakon tog perioda kamatna stopa realizuje u visini od 3,30% uvećano za šestomesečni EURIBOR. Krediti sa varijabilnom kamatnom stopom realizovani su po kamati u visini od 3,30% uvećano za šestomesečni EURIBOR.

Banka u ponudi ima i stambene kredite za fizička lica u dinarima koji se odobravaju na rok od 240 meseci, sa varijabilnom kamatnom stopom od 5% uvećano za šestomesečni BELIBOR.

Tokom 2023. godine, Narodna banka Srbije usvojila Odluku o privremenim merama za banke koje se odnose na stambene kredite fizičkim licima, kojom se propisuju privremene mere i aktivnosti u cilju očuvanja stabilnosti finansijskog sistema koje je poslovna banka dužna da primeni radi zaštite dužnika – korisnika stambenih kredita i stabilnosti finansijskog sistema. Odluka je stupila na snagu 13. septembra 2023. godine i odnosila se na prvi stambeni kredit za kupovinu/izgradnju stambene nepokretnosti fizičkim licima sa promenljivom kamatnom stopom u iznosu do EUR 200.000, a koji je obezbeđen hipotekom na stambenoj nepokretnosti. Korisnicima stambenih kredita se i tokom 2024. godine primenjivao privremeni zastoj rasta nominalne kamatne stope, počev od prvog anuiteta koji im je dospelo nakon 1. oktobra 2023. godine, a zaključno sa 31. decembrom 2024. godine.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

24. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Zaključno sa krajem 2024. godine završava se primena pomenute Odluke, a već počev od 2025. godine u primeni je nova Odluka Narodne banke Srbije o privremenom ograničenju kamatnih stopa kod ugovora o kreditu zaključenih sa korisnikom – fizičkim licem na koje se primenjuje ograničenje promenljive nominalne kamatne stope, tako da ista u periodu od 1. januara 2025. godine do 31. decembra 2025. godine, odnosno do prestanka važenja Odluke, ne može biti viša od 5,00% na godišnjem nivou.

Banka u ponudi ima kredite za investiciono finansiranje, za obrtna sredstva kao i ostale standardne proizvode uključujući i proizvode dokumentarnog poslovanja.

Banka je implementirala cash flow hedžing kako bi se štitila od izloženosti promene novčanih tokova kamate kredita sa varijabilnom kamatnom stopom koristeći kamatne svopove (napomena 25).

24.5. Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata po industrijskim sektorima prikazana je u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Privreda		
- Energetika	20.676.795	21.355.691
- Poljoprivreda	3.467.253	4.598.848
- Građevinarstvo	21.796.300	21.917.997
- Industrija i rudarstvo	69.160.022	53.588.878
- Trgovina	36.585.122	40.878.802
- Usluge	46.035.679	36.507.666
- Saobraćaj	22.979.519	26.565.502
- Ostalo	13.450.507	13.147.021
	234.151.197	218.560.405
Javni sektor	24.493.640	10.770.437
Stanovništvo		
- Fizička lica	106.602.079	103.320.726
- Preduzetnici	9.129.538	7.312.118
	115.731.617	110.632.844
Ukupno	374.376.454	339.963.686
Ispravka vrednosti	(10.427.293)	(12.869.610)
Stanje na dan 31. decembra	363.949.161	327.094.076

Struktura kredita i potraživanja od fizičkih lica prema vrsti kredita je prikazana u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
- Krediti po transakcionim računima	706.502	632.854
- Potrošački krediti	118.941	208.521
- Krediti za obrtna sredstva	1.091.460	991.412
- Investicioni krediti	3.261.602	3.594.193
- Stambeni krediti	39.780.073	40.593.136
- Gotovinski krediti	60.062.121	56.018.404
- Kreditne kartice	1.581.380	1.282.206
Ukupno	106.602.079	103.320.726

U sektor fizička lica se ubrajaju i krediti odobreni registrovanim poljoprivrednim proizvođačima.

Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom NBS, a njihovo poštovanje se redovno prati i izveštava.

Definisanjem industrijskih limita, geografskih limita, limita za izloženosti po osnovu leverage transakcija, odnosno redovnim monitoringom i izveštavanjem izloženosti portfolija po pojedinim segmentima, proizvodima, vrstama sredstava obezbeđenja i sl. Banka kontroliše kreditni rizik na portfolio nivou.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

25. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA

Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika obuhvata:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Neto prihodi od promene vrednosti plasmana, potraživanja i hartija od vrednosti	243.531	598.008
Neto rashodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	(248.012)	(603.052)
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(4.481)	(5.044)

25.1 Hedžing fer vrednost

Banka primenjuje računovodstvo zaštite od rizika državnih obveznica Republike Srbije koristeći kamatne svopove kao hedžing instrument dok je hedžovan rizik kamatni rizik.

Informacije o preostalom dospeću kamatnih svopova su date u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
Nominalni iznos	-	16.581.011	-	-	15.197.429	1.406.084
Prosečna fiksna kamatna stopa	-	1,62%	-	-	1,77%	0,03%

Informacije o hedžing instrumentu su prikazane u sledećoj tabeli:

Instrument	Pozicija u okviru bilansa stanja	2024.			2023.		
		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost	
			Sredstvo	Obaveza		Sredstvo	Obaveza
Kamatni svop	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	9.829.251	338.442	-	9.842.591	553.490	-
Kamatni svop	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	6.751.760	-	176.956	6.760.922	-	119.337

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

25. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

25.1 Hedžing fer vrednost (nastavak)

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2024. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Pozicija u okviru bilansa stanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena fer vrednosti instrumenta na osnovu koje je obračunata neefektivnost	Promena fer vrednosti stavke hedžinga na osnovu koje je obračunata neefektivnost	Pozicija u okviru bilansa uspeha	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Akumuliran iznos hedžing adjustmenta hedžovane stavke koji je uključen u knjigovodstvenu vrednost hedžovane stavke		Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
							Sredstvo	Obaveza	
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti	11.176.962	206.627	(204.978)	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	4.536	(204.978)	-	-
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po amortizovanoj vrednosti	Hartije od vrednosti	5.208.665	70.615	(69.775)	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	2.308	(69.775)	-	-

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2023. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Pozicija u okviru bilansa stanja	Knjigovodstvena vrednost	Promena fer vrednosti instrumenta na osnovu koje je obračunata neefektivnost	Promena fer vrednosti stavke hedžinga na osnovu koje je obračunata neefektivnost	Pozicija u okviru bilansa uspeha	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Akumuliran iznos hedžing adjustmenta hedžovane stavke koji je uključen u knjigovodstvenu vrednost hedžovane stavke		Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
							Sredstvo	Obaveza	
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti	10.838.874	363.513	(366.355)	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	12.575	(366.355)	-	-
Državne obveznice Republike Srbije koje se vode po amortizovanoj vrednosti	Hartije od vrednosti	5.106.145	151.367	(152.831)	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	6.052	(152.831)	-	-

U ovim hedžing odnosima, glavni izvor neefektivnosti je usklađivanje fer vrednosti derivata u skladu sa counterparty kreditnim rizikom i u skladu sa rizikom promene cene finansiranja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

25. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

25.2 Hedžing novčanih tokova

Banka je implementirala hedžing novčanih tokova kako bi se štitila varijabilnost kamatnih novčanih tokova kredita sa varijabilnom kamatnom stopom denominovanih u EUR. Imajući u vidu da se deo kredita po varijabilnoj kamatnoj stopi finansira iz depozita po viđenju koji imaju fiksnu kamatnu stopu, Banka je odlučila da primeni koncept cash flow hedžinga kojim se vrlo izvesni varijabilni novčani tokovi kamate konvertuju u fiksne koristeći kamatne svopove.

U hiljadama dinara

	2024.			2023.		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
Nominalni iznos stavke hedžinga	-	1.495.190	6.030.168	-	-	8.551.077
Prosečna fiksna kamatna stopa	-	3,28%	1,04%	-	-	0,32%

Informacije o hedžing instrumentu su prikazane u sledećoj tabeli:

Instrument	Pozicija u okviru bilansa stanja	2024.			2023.		
		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost		Nominalni iznos	Knjigovodstvena vrednost	
			Sredstvo	Obaveza		Sredstvo	Obaveza
Kamatni svopovi	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.581.956	88.787	-	4.602.323	83.419	-
Kamatni svopovi	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3.943.402	-	510.192	3.948.754	-	615.213

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

25. RAČUNOVODSTVO ZAŠTITE OD RIZIKA (nastavak)

25.2. Hedžing novčanih tokova (nastavak)

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2024. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Promena vrednosti instrumenta koja je priznata u okviru ostalog rezultata	Promena vrednosti stavke hedžinga	Pozicija u bilansu uspeha	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Rezerva novčanih tokova	Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
Vrlo izvesni novčani tokovi kamate iz kredita sa varijabilnom kamatnom stopom	(420.100)	412.732	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(11.325)	(420.100)	-

Informacije o stavki hedžinga i efektivnosti za 2023. godinu su prikazane u sledećoj tabeli:

Stavka hedžinga	Promena vrednosti instrumenta koja je priznata u okviru ostalog rezultata	Promena vrednosti stavke hedžinga	Pozicija u bilansu uspeha	Priznata neefektivnost u bilansu uspeha	Rezerva novčanih tokova	Akumuliran iznos u bilansu stanja za sve stavke kod kojih je prekinuto računovodstvo hedžinga
Vrlo izvesni novčani tokovi kamate iz kredita sa varijabilnom kamatnom stopom	(535.588)	543.803	Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(23.671)	(535.588)	-

Uopšteno govoreći, Banka je uvek u poziciji "under hedged" (ne cilja na potpunu neutralizaciju jer će hedžing stavka biti niža od stavke koja ispunjava uslove za hedžing). Neefektivnost se može pojaviti kada:

- FV derivata je veća od FV hedžovane referentne pozicije (underlying-a) u pogledu hedžovanog rizika kamatne stope. Promena fer vrednosti hipotetičkog derivata možda neće odražavati ugovor sa kolateralom (korišćenje kolateralizovanih hedžing derivata je izvor neefektivnosti). Trenutno ne postoji jasan plan za prelazak na modul kolaterala u Murex-u (modul koji podržava aneks ugovore o kreditnoj podršci (CSA)) za zemlje CIE, uključujući Srbiju. Pošto revalorizacija u Murex (i rizik) sistemima neće uzeti u obzir kolateralizaciju za izračunavanje FV (usvajanjem specifične diskontne krive, npr. ESTER), ne očekuju se situacije neefektivnosti;
- Pogoršanje kreditnog rizika druge ugovorne strane vezano za hedžing instrument utiče na novčane tokove i smanjuje fer vrednost derivata. Međutim, ako je to slučaj, strategija Banke pokriva opoziv označavanja takvih derivata i njihovu zamenu novim sa novim ugovornim stranama dobre kreditne sposobnosti. U ovim odnosim zaštite, jedini izvor neefikasnosti je efekat prilagođavanja kreditne/debitne vrednosti („Credit/Debit Value“) i vrednosti finansiranja („Funding Value adjustment“) koji utiče na fer vrednost derivatnih transakcija.

26. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

Banka na dan 31. decembar 2024. godine ima 100% učešće u zavisnom pravnom licu UniCredit Leasing d.o.o. Tokom 2023. godine pokrenut je i okončan postupak likvidacije zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o. tako da je Banka isknjižila investiciju u navedeno pravno lice i ostvarila dobitak od prestanka priznavanja investicije (napomena 17).

27. NEMATERIJALNA IMOVINA

27.1. Nematerijalna imovina, neto:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Softveri i licence	1.600.297	1.558.490
Nematerijalna imovina u pripremi	796.304	952.519
Stanje na dan 31. decembra	2.396.601	2.511.009

27.2. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2024. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2024. godine	6.699.627	952.519	7.652.146
Nabavke u toku godine	-	460.033	460.033
Prenos sa imovine u pripremi	608.413	(608.413)	-
Gubici po osnovu obezvređenja	(2.547)	-	(2.547)
Ostalo	(7.791)	(7.835)	(15.626)
Stanje 31. decembar 2024. godine	7.297.702	796.304	8.094.006
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2024. godine	5.141.137	-	5.141.137
Amortizacija	558.871	-	558.871
Gubici po osnovu obezvređenja	(2.207)	-	(2.207)
Ostalo	(396)	-	(396)
Stanje 31. decembar 2024. godine	5.697.405	-	5.697.405
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2024. godine	1.600.297	796.304	2.396.601
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2024. godine	1.558.490	952.519	2.511.009

27. NEMATERIJALNA IMOVINA (nastavak)

27.3. Promene u okviru nematerijalne imovine tokom 2023. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Softveri i licence	Nematerijalna imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januar 2023. godine	6.521.801	517.269	7.039.070
Nabavke u toku godine	-	666.043	666.043
Prenos sa imovine u pripremi	215.587	(215.587)	-
Gubici po osnovu obezvređenja	(28.699)	(6.709)	(35.408)
Ostalo	(9.062)	(8.497)	(17.559)
Stanje 31. decembar 2023. godine	6.699.627	952.519	7.652.146
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja			
Stanje 1. januar 2023. godine	4.587.301	-	4.587.301
Amortizacija	581.885	-	581.885
Gubici po osnovu obezvređenja	(26.987)	-	(26.987)
Ostalo	(1.062)	-	(1.062)
Stanje 31. decembar 2023. godine	5.141.137	-	5.141.137
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2023. godine	1.558.490	952.519	2.511.009
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2023. godine	1.934.500	517.269	2.451.769

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

28.1. Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Građevinski objekti	740.704	610.605
Oprema i ostala osnovna sredstva	598.926	560.842
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	167.112	134.362
Osnovna sredstva u pripremi	210.626	238.259
Sredstva sa pravom korišćenja	1.231.642	1.482.855
Stanje na dan 31. decembra	2.949.010	3.026.923

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

28.2. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2024. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2024. godine	857.277	2.457.850	642.161	238.259	3.676.371	7.871.918
Nabavke u toku godine	-	-	-	324.532	42.461	366.993
Prenos sa investicija u toku	32.861	227.642	91.551	(352.054)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(101.544)	(28.616)	(111)	(74.157)	(204.428)
Efekti promene fer vrednosti	162.086	-	-	-	-	162.086
Modifikacije	-	-	-	-	224.826	224.826
Stanje 31. decembar 2024. godine	1.052.224	2.583.948	705.096	210.626	3.869.501	8.421.395
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2024. godine	246.672	1.897.008	507.799	-	2.193.516	4.844.995
Amortizacija	15.363	183.125	58.801	-	508.659	765.948
Gubici po osnovu obezvređenja	-	-	-	-	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(95.111)	(28.616)	-	(64.316)	(188.043)
Efekti promene fer vrednosti	49.485	-	-	-	-	49.485
Stanje 31. decembar 2024. godine	311.520	1.985.022	537.984	-	2.637.859	5.472.385
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2024. godine	740.704	598.926	167.112	210.626	1.231.642	2.949.010
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2024. godine	610.605	560.842	134.362	238.259	1.482.855	3.026.923

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka je angažovala ovlašćene procenitelje OAC Property Services DOO Beograd i CBS International d.o.o. Beograd, da izvrše ponovnu procenu fer vrednosti nepokretnosti koje Banka koristi za obavljanje poslovne delatnosti, prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinosni metod za 10 nepokretnosti, komparativni pristup za 2 nepokretnosti, ponderisanje vrednosti dobijenih Metodom Poređenja Tržišnih Transakcija i Metode Kapitalizacije Prinosa sa po 50% za 1 nepokretnost, kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka. S obzirom da na tržištu nekretnina u Republici Srbiji ne postoje kotirane ili ostvarene cene za identične nepokretnosti koje Banka poseduje, prilikom procene fer vrednosti korišćeni su inputi nivoa 2 i 3. Inputi nivoa 2 su izvedeni inputi koji su razvijeni korišćenjem tržišnih podataka, kao što su javno dostupne informacije o transakcijama koji odražavaju pretpostavke koje tržišni učesnici mogu da koriste. Inputi nivoa 3 su pretpostavljeni inputi koje procenitelj razvija korišćenjem najboljih raspoloživih informacija u datim okolnostima. Da je Banka nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti za građevinske objekte (od 31.12.2019. godine Banka koristi metod revalorizacije), neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2024. godine iznosila bi 503.248 hiljada dinara za nepokretnosti koje koristi za obavljanje poslovne delatnosti. Banka nema nekretnine, postrojenja i opreme koje je dala u zalogu.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

28.3. Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi tokom 2023. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom korišćenja	Ukupno
Nabavna/revalorizovana vrednost						
Stanje 1. januar 2023. godine	844.211	2.313.345	587.905	115.079	3.424.507	7.285.047
Nabavke u toku godine	-	-	-	346.876	71.975	418.851
Prenos sa investicija u toku	-	156.121	64.649	(220.770)	-	-
Otuđenje i rashodovanje	-	(11.616)	(10.393)	-	(118.134)	(140.143)
Efekti promene fer vrednosti	13.066	-	-	-	-	13.066
Ostalo	-	-	-	(2.926)	-	(2.926)
Modifikacije	-	-	-	-	298.023	298.023
Stanje 31. decembar 2023. godine	857.277	2.457.850	642.161	238.259	3.676.371	7.871.918
Ispravka vrednosti i gubici po osnovu obezvređenja						
Stanje 1. januar 2023. godine	229.227	1.722.039	469.506	-	1.766.794	4.187.566
Amortizacija	13.603	185.034	48.686	-	498.570	745.893
Otuđenje i rashodovanje	-	(10.065)	(10.393)	-	(71.848)	(92.306)
Efekti promene fer vrednosti	3.842	-	-	-	-	3.842
Stanje 31. decembar 2023. godine	246.672	1.897.008	507.799	-	2.193.516	4.844.995
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2023. godine	610.605	560.842	134.362	238.259	1.482.855	3.026.923
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2023. godine	614.984	591.306	118.399	115.079	1.657.713	3.097.481

28.4. Sredstva sa pravom korišćenja obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Poslovni prostor	1.198.731	1.428.100
Skladište i magacin	1.081	1.836
Parking	23.803	40.293
Automobili	6.558	12.349
Ostala oprema	1.469	277
Stanje na dan 31. decembra	1.231.642	1.482.855

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

28. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

28.5. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2024. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladište i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2024. godine	3.506.354	5.271	117.026	38.107	9.613	3.676.371
Nova sredstva	40.830	-	-	-	1.631	42.461
Otuđenje i rashodovanje	(73.473)	-	-	-	(684)	(74.157)
Modifikacije	-	-	-	-	-	-
- pozitivni efekti	222.587	55	1.201	-	983	224.826
- negativni efekti	-	-	-	-	-	-
	222.587	55	1.201	-	983	224.826
Stanje 31. decembar 2024. godine	3.696.298	5.326	118.227	38.107	11.543	3.869.501
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2024. godine	2.078.254	3.435	76.733	25.758	9.336	2.193.516
Amortizacija	482.945	810	17.691	5.791	1.422	508.659
Otuđenje i rashodovanje	(63.632)	-	-	-	(684)	(64.316)
Stanje 31. decembar 2024. godine	2.497.567	4.245	94.424	31.549	10.074	2.637.859
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2024. godine	1.198.731	1.081	23.803	6.558	1.469	1.231.642

28.6. Promene na sredstvima sa pravom korišćenja tokom 2023. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Poslovni prostor	Skladište i magacin	Parking	Automobili	Ostala oprema	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrednost						
Stanje 1. januar 2023. godine	3.263.595	5.053	112.387	35.617	7.855	3.424.507
Nova sredstva	67.824	-	-	2.490	1.661	71.975
Otuđenje i rashodovanje	(118.134)	-	-	-	-	(118.134)
Modifikacije						
- pozitivni efekti	298.862	218	4.639	-	97	303.816
- negativni efekti	(5.793)	-	-	-	-	(5.793)
	293.069	218	4.639	-	97	298.023
Stanje 31. decembar 2023. godine	3.506.354	5.271	117.026	38.107	9.613	3.676.371
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januar 2023. godine	1.676.755	2.648	59.557	20.094	7.740	1.766.794
Amortizacija	473.347	787	17.176	5.664	1.596	498.570
Otuđenje i rashodovanje	(71.848)	-	-	-	-	(71.848)
Stanje 31. decembar 2023. godine	2.078.254	3.435	76.733	25.758	9.336	2.193.516
Neto knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2023. godine	1.428.100	1.836	40.293	12.349	277	1.482.855

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

29. INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama tokom 2024. godine prikazane su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	Investicione nekretnine	Investicione nekretnine u pripremi	Ukupno
Fer vrednost			
Stanje 1. januar 2024. godine	7.734	-	7.734
Efekti promene fer vrednosti	3.967	-	3.967
Stanje 31. decembar 2024. godine	11.701	-	11.701

Ovlašćeni procenitelj NAI WMG d.o.o. Beograd je izvršio ponovnu procenu fer vrednosti investicionih nekretnina za svrhu finansijskog izveštavanja na dan 31. decembra 2024. godine prema MSFI 13. Procenitelj je odredio fer, likvidacionu i građevinsku vrednost svake pojedinačne nepokretnosti koristeći prinosni metod kao i tehnike procene za koje je postojalo dovoljno raspoloživih podataka.

Da je Banka nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti (od 31.12.2019. godine Banka koristi metod fer vrednosti), neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2024. godine iznosila bi 1.134 hiljada dinara za investicione nekretnine.

30. OSTALA SREDSTVA

30.1. Ostala sredstva se odnose na:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
<i>Ostala sredstva u dinarima:</i>		
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava	155.708	160.956
Potraživanja po osnovu avansa, depozita i kaucija	21.248	14.522
Potraživanja za plaćene stvarne troškove	103.310	103.415
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje	77.213	72.997
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	1.364.594	929.896
Sredstva stečena naplatom potraživanja	4.927	4.927
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	56.128	37.756
Razgraničeni ostali troškovi	341.737	126.932
Ukupno:	2.124.865	1.451.401
- od toga: Ostala sredstva u dinarima od povezanih lica	79.528	77.635
<i>Ostala sredstva u stranoj valuti:</i>		
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	663.751	249.876
Razgraničena potraživanja za obračunate ostale prihode	393.593	199.536
Ukupno:	1.057.344	449.412
- od toga: Ostala sredstva u stranoj valuti od povezanih lica	704.811	593
Ukupno	3.182.209	1.900.813
Ispravka vrednosti	(57.178)	(77.063)
Stanje na dan 31. decembra	3.125.031	1.823.750

30.2. Kretanje na računu ispravke vrednosti ostalih sredstava tokom godine prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna		Grupna	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	(1.542)	(4.109)	(75.521)	(60.038)
Gubitak po osnovu obezvređenja:				
(Dodatna)/ukidanje ispravke vrednosti	(9.169)	(11.983)	(139.697)	(156.266)
Efekti promene deviznog kursa	-	-	(49)	88
Otpis sa otpustom duga	-	-	205	388
Otpis bez otpusta duga	7.844	14.550	160.751	140.307
Ukupno za godinu	(1.325)	2.567	21.210	(15.483)
Stanje na dan 31. decembra	(2.867)	(1.542)	(54.311)	(75.521)

31. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

Obaveze po osnovu derivata obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Vrste instrumenata:		
- valutni svopovi i forvardi	13.293	20.775
- kamatni svopovi	1.693.591	2.098.367
Stanje na dan 31. decembra	1.706.884	2.119.142

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

32.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci uključuju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	16.868.102	7.670.142
- u stranoj valuti	2.004.073	3.102.760
Ukupno depoziti po viđenju	18.872.175	10.772.902
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	4.396.456	1.444.582
- u stranoj valuti	2.350.876	519.934
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	6.747.332	1.964.516
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	10.013.351	6.234.346
- u stranoj valuti	15.825.751	21.953.561
Ukupno kratkoročni depoziti	25.839.102	28.187.907
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	573.393	241.307
- u stranoj valuti	47.134.380	44.474.935
Ukupno dugoročni depoziti	47.707.773	44.716.242
Dugoročni krediti:		
- u dinarima	2.599.389	6.459.576
- u stranoj valuti	47.820.165	39.885.676
Ukupno dugoročni krediti	50.419.554	46.345.252
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	-	137
- u stranoj valuti	1.392.580	433.339
Ukupno ostale finansijske obaveze:	1.392.580	433.476
Stanje na dan 31. decembra	150.978.516	132.420.295

Kratkoročno oročeni depoziti banaka u dinarima deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu do 5,55% godišnje. Kratkoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do godinu dana uz kamatnu stopu u rasponu od 2,70% do 5,15% godišnje zavisno od valute. Dugoročno oročeni depoziti banaka u stranoj valuti deponovani su na period do 15 godina uz kamatnu stopu od 3,29% do 6,67%.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

32. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII (nastavak)

32.2. Struktura dugoročnih kredita od banaka je sledeća:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	16.168.004	15.209.520
Kreditanstalt für Wiederaufbau Frankfurt am Main ("KfW")	5.495.454	4.762.981
European Investment Bank, Luxembourg	8.015.450	7.150.384
Casa depositi e prestiti Spa, Roma	4.696.208	4.687.766
European Fond for Southeast Europe SA, Luxembourg	5.051.175	6.696.411
Green for Growth Fund, Southeast Europe, Luxembourg	10.993.263	7.838.190
Stanje na dan 31. decembra	50.419.554	46.345.252

Dugoročni krediti od banaka su odobreni na period od 3 do 15 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 6,79%.

33. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

33.1. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Depoziti po viđenju:		
- u dinarima	180.818.104	157.757.344
- u stranoj valuti	146.061.624	129.942.863
Ukupno depoziti po viđenju	326.879.728	287.700.207
Depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):		
- u dinarima	1.567.398	1.758.511
- u stranoj valuti	4.271.197	1.985.323
Ukupno depoziti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnight):	5.838.595	3.743.834
Kratkoročni depoziti:		
- u dinarima	48.639.129	29.717.947
- u stranoj valuti	51.400.948	41.749.537
Ukupno kratkoročni depoziti	100.040.077	71.467.484
Dugoročni depoziti:		
- u dinarima	8.133.255	3.904.049
- u stranoj valuti	20.792.370	21.831.079
Ukupno dugoročni depoziti	28.925.625	25.735.128
Dugoročni krediti:		
- u stranoj valuti	81.443	167.621
Ukupno dugoročni krediti:	81.443	167.621
Ostale finansijske obaveze:		
- u dinarima	1.465	57.172
- u stranoj valuti	2.015.862	863.958
Ukupno ostale finansijske obaveze:	2.017.327	921.130
Stanje na dan 31. decembra	463.782.795	389.735.404

33.2. Struktura depozita i ostalih finansijskih obaveza prema drugim komitentima je sledeća:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Javni sektor	397.839	406.266
Privreda	313.663.814	256.753.402
Stanovništvo	149.639.699	132.408.115
Dugoročni krediti (napomena 33.3)	81.443	167.621
Stanje na dan 31. decembra	463.782.795	389.735.404

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

33. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

Na depozite po viđenju pravnih lica u dinarima, godišnja kamatna stopa se kretala u proseku oko 0,62% dok je kamatna stopa na depozite po viđenju u valuti EUR iznosila u proseku 0,36%. Na oročene depozite pravnih lica u dinarima obračunavala se kamatna stopa u proseku 4,73% godišnje, odnosno 3,35% godišnje kada je reč o oročenim depozitima u valuti EUR.

Na depozite po viđenju stanovništva u dinarima i stranoj valuti za novootvorene štedne račune u 2024. godini, kao i na tekuće račune u stranoj valuti Banka nije obračunavala kamatu.

Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u stranoj valuti su deponovani uz kamatnu stopu do 5,8% godišnje u zavisnosti od perioda oročenja i valute. Kratkoročni oročeni depoziti stanovništva u dinarima su deponovani uz kamatnu stopu do 5,7% godišnje u zavisnosti od perioda oročenja.

Za dinarske oročene depozite za mala preduzeća i preduzetnike kamatna stopa za dinare iznosila je do 5% godišnje u zavisnosti od perioda oročenja, dok se za stranu valutu kretala do 3,7% godišnje u zavisnosti od perioda i valute oročenja.

33.3. Struktura dugoročnih kredita od komitenata je sledeća:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
NBS - Evropska investiciona banka, Luksemburg	81.443	167.621
Stanje na dan 31. decembra	81.443	167.621

Dugoročni krediti od komitenata su odobreni na period u rasponu od 8 do 13 godina, uz nominalnu kamatnu stopu koja se kreće do 2,98%.

34. KRETANJE FINANSIJSKIH OBAVEZA KOJE PROISTIČU IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA

Tabela ispod opisuje promene obaveza Banke koje proističu iz aktivnosti finansiranja, uključujući i gotovinske i bezgotovinske promene. Obaveze koje proističu iz aktivnosti finansiranja su one za koje su novčani tokovi klasifikovani u izveštaju o tokovima gotovine Banke kao novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja.

U hiljadama dinara	Primljeni krediti od banaka		Primljeni krediti od drugih komitenata	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januara	46.345.252	45.745.786	167.621	223.977
Novčani priliv (novi krediti)	14.581.775	10.108.960	-	-
Novčani odliv (otplata kredita)	(10.417.031)	(9.558.478)	(85.563)	(56.231)
Ukupna promena novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja	4.164.744	550.482	(85.563)	(56.231)
Efekti promene deviznog kursa	(59.673)	(42.087)	(213)	(255)
Razgraničena kamata	(30.769)	91.071	(402)	130
Stanje na dan 31. decembra	50.419.554	46.345.252	81.443	167.621

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

35. REZERVISANJA

35.1. Rezervisanja se odnose na:

U hiljadama dinara

Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi
 Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi
 Rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih
 Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava po sudskim sporovima

2024.	2023.
174.780	307.865
1.080.287	1.234.032
112.607	143.336
3.312.565	3.758.578
4.680.239	5.443.811

Stanje na dan 31. decembra

35.2. Promene na računima rezervisanja tokom godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Pojedinačna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Grupna rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi (napomene 4(b) i 5(i))	Rezervisanja za dugoročna primanja zaposlenih (napomene 3(y) i 5(viii))	Rezervisanja za potencijalne odlive sredstava za sudske sporove (napomene 3 (w), 5 (vii) i 41.1)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara	307.865	1.234.032	143.336	3.758.578	5.443.811
Rezervisanja u toku godine:					
- iskazana u bilansu uspeha	767.937	144.948	9.190	934.875	1.856.950
- iskazana u okviru ostalog rezultata	-	-	(34.725)	-	(34.725)
	767.937	144.948	(25.535)	934.875	1.822.225
Iskorišćena rezervisanja u toku godine	-	-	(5.194)	(468.427)	(473.621)
Ukidanje rezervisanja u toku godine (napomene 12 i 17)	(901.022)	(298.693)	-	(912.461)	(2.112.176)
Stanje na dan 31. decembra	174.780	1.080.287	112.607	3.312.565	4.680.239

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

36. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

36.1. Odložena poreska sredstva i obaveze se odnose na:

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Sredstva	Obaveze	Neto	Sredstva	Obaveze	Neto
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	34.673	-	34.673	52.539	-	52.539
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	542.576	-	542.576	605.705	-	605.705
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	63.015	-	63.015	80.338	-	80.338
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	-	(34.648)	(34.648)	-	(18.294)	(18.294)
Odložene poreske (obaveze)/sredstva po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	-	(81.042)	(81.042)	178.469	-	178.469
Odložena poreske (obaveze)/sredstva aktuarskih dobitaka po osnovu planova definisanih primanja	-	(3.642)	(3.642)	1.567	-	1.567
Ukupno	640.264	(119.332)	520.932	918.618	(18.294)	900.324

36.2. Kretanja privremenih razlika tokom 2024. godine prikazana su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u ostalom ukupnom rezultatu	Stanje 31. decembra
Razlika u sadašnjoj vrednosti osnovnih sredstava u poreske i knjigovodstvene svrhe	52.539	(17.866)	-	34.673
Odložena poreska sredstva po osnovu troškova koji nisu priznati u tekućem periodu	605.705	(63.129)	-	542.576
Odložena poreska sredstva po osnovu dobitaka/gubitaka vezanih za zaštitu od rizika novčanih tokova	80.338	-	(17.323)	63.015
Odložene poreske obaveze po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	(18.294)	-	(16.354)	(34.648)
Odložene poreske (obaveze)/sredstva po osnovu revalorizacije hartija od vrednosti	178.469	-	(259.511)	(81.042)
Odložena poreske (obaveze)/sredstva aktuarskih dobitaka po osnovu planova definisanih primanja	1.567	-	(5.209)	(3.642)
Ukupno	900.324	(80.995)	(298.397)	520.932

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

37. OSTALE OBAVEZE

37.1. Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Obaveze za primljene avanse, depozite i kaucije:		
- u dinarima	42.974	38.228
- u stranoj valuti	1.345	2.106
Obaveze prema dobavljačima:		
- u dinarima	343.539	439.296
- u stranoj valuti	196.318	468.954
Obaveze po osnovu lizinga (napomena 37.2):		
- u dinarima	472.181	434.266
- u stranoj valuti	792.585	1.109.021
Ostale obaveze:		
- u dinarima	1.695.674	1.751.908
- u devizama	3.065.547	4.251.596
Obaveze po osnovu naknada i provizija na ostale obaveze:		
- u dinarima	137	861
- u stranoj valuti	204	38
Razgraničeni ostali prihodi:		
- u dinarima	762.079	598.580
- u stranoj valuti	143.339	194.548
Razgraničeni ostali rashodi:		
- u dinarima	688.910	665.460
- u stranoj valuti	55.887	33.505
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	68.406	62.522
Stanje na dan 31. decembra	8.329.125	10.050.889

37.2. Ročna struktura obaveza po osnovu lizinga prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.		2023.	
	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Nediskontovani novčani tokovi
Dospeća:				
- do 1 godine	496.846	537.765	503.286	547.385
- do 2 godine	303.953	330.702	452.344	482.736
- do 3 godine	176.108	192.633	248.949	267.529
- do 4 godine	134.658	143.617	136.931	148.141
- do 5 godina	72.539	77.159	83.066	88.742
- preko 5 godina	80.662	89.232	118.711	129.421
Stanje na dan 31. decembra	1.264.766	1.371.108	1.543.287	1.663.954

37.3. Struktura ukupnih plaćanja odnosno odliva po osnovu lizinga prikazana su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Fiksna plaćanja	271.273	320.246
Varijabilna plaćanja	311.034	233.480
Ukupni odlivi:	582.307	553.726

Varijabilna plaćanja koja se uključuju u vrednost lizing obaveze su plaćanja koja zavise od indeksa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

37. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

Od ukupnih odliva u iznosu 582.307 hiljada dinara na plaćanja glavnice se odnosi 532.146 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz aktivnosti finansiranja, dok se na plaćanje kamate odnosi 50.161 hiljada dinara što je prikazano u okviru novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti u izveštaju o tokovima gotovine.

37.4. Struktura rashoda i prihoda po osnovu zakupa prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi amortizacije sredstava sa pravom korišćenja (napomena 28.5, 28.6)	(508.659)	(498.570)
Rashodi kamate po osnovu lizing obaveza (napomena 7)	(50.161)	(50.329)
Troškovi zakupnina (napomena 18.2)	(438.073)	(420.448)
Prihodi od podzakupa	9.298	8.953
Stanje na dan 31. decembra	(987.595)	(960.394)

38. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH POTRAŽIVANJA I OBAVEZA SA POVERIOCIMA I DUŽNICIMA

Banka je u skladu sa Zakonom o računovodstvu izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke.

Neusaglašena potraživanja ukupno iznose 6.373.461 hiljade dinara (723 otvorenih stavki/partija) što predstavlja 1,32% u odnosu na ukupan iznos potraživanja za usaglašavanje (483.076.630 hiljade dinara) odnosno 2,61% u odnosu na ukupan broj stavki/partija potraživanja (27.679 otvorenih stavki/partija).

Neusaglašene obaveze ukupno iznose 20.502.683 hiljade dinara (2.180 otvorenih stavki) što predstavlja 4,59% u odnosu na ukupan iznos obaveza za usaglašavanje (446.386.264 hiljade dinara) odnosno 3,99% u odnosu na ukupan broj stavki obaveza (54.573 otvorene stavke).

Neusaglašena potraživanja i obaveze najvećim delom obuhvataju potraživanja i obaveze za koje Banka nije primila odgovore od strane dužnika i poverioca.

39. KAPITAL

39.1. Struktura kapitala:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Akcijski kapital	23.607.620	23.607.620
Emisiona premija	562.156	562.156
Neraspoređena dobit	23.492.517	18.462.218
Rezerve	63.533.142	53.534.231
Stanje na dan 31. decembra	111.195.435	96.166.225

Na dan 31. decembra 2024. godine osnovni tj. akcijski kapital Banke iznosi 23.607.620 hiljada dinara i sastoji se od 2.360.762 obične akcije nominalne vrednosti od 10.000 dinara po akciji. Sve akcije Banke su obične akcije. Broj akcija na dan 31. decembra 2024. godine je isti kao i na dan 31. decembra 2023. godine.

Vlasnici običnih akcija imaju pravo na isplatu dividende na osnovu odluke Upravnog odbora Banke i pravo na jedan glas po akciji na Skupštini akcionara Banke.

Rezerve po osnovu promene fer vrednosti odnose se na neto kumulativne promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, promene fer vrednosti osnovnih sredstava i promene fer vrednosti instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova.

39.2. Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji za 2024. godinu iznosi 9.950 dinara (za 2023. godinu 7.820 dinara).

Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji jednaka je osnovnoj zaradi po akciji obzirom da Banka nema potencijalnih akcija, tj. akcija sadržanih u drugim finansijskim instrumentima ili ugovorima koji mogu dati pravo njihovim vlasnicima na obične akcije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

39. KAPITAL (nastavak)

39.3. Analiza ostalog rezultata nakon oporezivanja predstavljena je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Aktuarski dobici po osnovu plana definisanih primanja	29.516	16.379
Neto promena fer vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	1.476.079	1.730.582
Neto promena vrednosti dužničkih instrumenata koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat po osnovu obezvređenja	(5.518)	56.470
Neto promene fer vrednosti osnovnih sredstava	92.671	6.030
Neto promena po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	98.165	298.313
Ostali ukupan rezultat nakon oporezivanja	1.690.913	2.107.774

40. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine i usaglašavanje sa bilansom stanja dat je sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
U dinarima:		
Žiro račun (napomena 20)	97.673.774	87.629.697
Gotovina u blagajni (napomena 20)	6.501.775	4.360.266
	104.175.549	91.989.963
U stranoj valuti:		
Devizni računi (napomena 23)	3.323.409	5.949.600
Gotovina u blagajni (napomena 20)	1.824.488	2.900.900
Ostala novčana sredstva (napomena 20)	35.205	35.152
	5.183.102	8.885.652
Stanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata u Izveštaju o tokovima gotovine	109.358.651	100.875.615
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti (napomena 20)	38.287.906	35.585.709
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS (napomena 20)	47.005.875	-
Devizni računi (napomena 23)	(3.323.409)	(5.949.600)
Ispravka vrednosti (napomena 20)	(8)	(8)
Stanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata u Bilansu stanja	191.329.015	130.511.716

41. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE

41.1. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2024. godine protiv Banke se vodi 18.060 sudskih postupaka (uključujući i 13 radno pravnih sudskih postupaka) čija ukupna vrednost po osnovu tužbenih zahteva iznosi 1.822.300 hiljada dinara. U 122 sudskih postupaka tužioci su pravna lica, a u 17.938 postupka su tužioci fizička lica.

Po osnovu sudskih sporova koji se vode protiv Banke, Banka je rezervisala 3.312.565 hiljada dinara (napomena 35). U ovaj iznos su uključeni i sporovi protiv Banke po osnovu radno pravnih odnosa kao i troškovi advokata Banke i administrativnih taksi po žalbama i revizijama. U najvećem broju tužbi podnetih protiv Banke, kako fizičkih tako i pravnih lica u svojstvu tužilaca, iste se većinom odnose na tužbe za naknade za obradu kredita (gotovinskih i stambenih), naknade za praćenje kredita i naknade NKOSK-u, a u manjem broju na tužbe za kursne razlike, kamatnu stopu, valutnu klauzulu i promenjene okolnosti, kao osnov spora. Predmet tužbi takođe je i utvrđenje ništavosti pomenutih odredbi Ugovora o kreditu i sticanje bez osnova.

Prilikom definisanja iznosa rezervisanja Banka koristi sledeće parametre: novčanu vrednost predmeta tužbe, pregled dokaza koji je tužilac podneo uz tužbu, trend tužbi kako u pogledu učestalosti sudskih postupaka, tako i u pogledu vrste, kao i ishoda sudskog postupka, na osnovu postojeće sudske prakse, stvarne nadležnosti suda koji vodi postupak, status sudskog spora (sudske takse i troškovi punomoćnika tužilaca u prvostepenim i drugostepenim postupcima po vanrednim pravnim lekovima) i svih drugih relevantnih činjenica koje mogu imati direktan ili indirektan uticaj na ishod sudskog spora.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2024. godine

41. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

41.1. Sudski sporovi (nastavak)

Na osnovu definisanih parametara, Banka definiše nivo rizika za svaki sudski spor:

- Grupa A: rizika nastanka troškova je manji od 50%;
- Grupa B: rizik nastanka troškova je između 50% i 90%;
- Grupa C: rizik nastanka troškova je 90% i viši.

Rezervisanje se vrši za sudske sporove iz grupe B tako što se iznos tužbe uvećavati za procenjeni iznos kamate i pretpostavljene troškova postupka. Rezervisanje za sudske sporove iz grupe C se vrši tako što će se iznos tužbe uvećavati za 100% iznosa kamata u masovnim sporovima ili procenjeni iznos kamate u određenim sporovima plus pretpostavljeni troškovi postupka koji se obračunavaju u skladu sa Smernicama rezervisanja u zavisnosti u koju grupu spada visina tužbenog zahteva, statusom predmeta i u skladu sa procenom izvesnosti spora, s tim da postoji mogućnost da se utvrdi i drugačiji iznos rezervisanja ukoliko se za konkretan slučaj proceni drugačije. U nekim sudskim postupcima nije izvršena rezervacija u iznosu na koji glasi tužbeni zahtev, pre svega na osnovu procene da će ishod tih sporova biti verovatno pozitivan po Banku, tj. da Banka neće imati plaćanja po tim postupcima ili da se radi o potencijalnim obavezama od manjeg značaja, za koje nije potrebno izvršiti rezervisanje sredstava. Banka dnevno vrši kontrolu iskorišćenosti rezervisanja i polugodišnje razmatra adekvatnost uspostavljenih rezervacija, a po potrebi i češće.

41.2. Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku prikazane su u tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	186.720.338	(931.001)
Druge vanbilansne stavke	142.600.591	(324.066)
Stanje na dan 31. decembra	329.320.929	(1.255.067)

U hiljadama dinara	2023.	
	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	158.051.823	(856.315)
Druge vanbilansne stavke	131.395.497	(685.583)
Stanje na dan 31. decembra	289.447.320	(1.541.898)

41.3. Potencijalne obaveze Banke prikazane su u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Potencijalne obaveze		
Plative garancije		
- u dinarima	16.923.823	15.885.314
- u stranoj valuti	20.197.533	20.559.330
Činidbene garancije:		
- u dinarima	101.690.977	86.917.444
- u stranoj valuti	7.726.918	4.224.059
Akreditivi		
- u stranoj valuti	3.070.175	2.129.938
Data jemstva u stranoj valuti	6.670.974	5.065.509
Primljena jemstva za obaveze u stranoj valuti	12.585.603	10.610.730
Preuzete i neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	40.164.115	30.538.785
Ostale preuzete neopozive obaveze	39.083.434	36.074.399
Stanje na dan 31. decembra	248.113.552	212.005.508

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne potencijalne obaveze koje se vode u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, ugovorene neiskorišćene zajmove i limite po kreditnim karticama. Navedene preuzete finansijske obaveze iskazuju se u bilansu stanja Banke ako i kada postanu plative.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

41. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE (nastavak)

41.4. Struktura preuzetih neopozivih obaveza data je u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Preuzete obaveze		
Dozvoljeni minusi po tekućim računima	3.319.721	5.678.614
Neiskorišćeni limiti po kreditnim karticama	2.216.838	1.845.229
Neiskorišćeni okvirni krediti	33.797.323	22.930.427
Pisma o namerama	830.233	84.515
Ostale preuzete neopozive obaveze	39.083.434	36.074.399
Stanje na dan 31. decembra	79.247.549	66.613.184

41.5. Na dan 31. decembra 2024. godine Banka ima 2.488.439 hiljade dinara nepovučenih sredstava po odobrenim kreditnim linijama (u 2023. godini: 11.568.911 hiljade dinara).

42. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

Banka je pod kontrolom UniCredit S.p.A., Milan koja je registrovana u Italiji i vlasnik je 100% običnih akcija Banke. Banka je matično pravno lice s obzirom da ima 100% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica UniCredit Leasing d.o.o, Beograd, a takođe je imala i 100% učešća u kapitalu zavisnog pravnog lica UniCredit Partner d.o.o., Beograd koje je likvidirano tokom 2023. godine.

Pod povezanim licima Banke smatraju se: matična banka, zavisna pravna lica Banke, entiteti koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrom, članovi Upravnog odbora i Odbora za reviziju, Izvršni odbor i rukovodioci koji kao članovi odbora Banke (ALCO i kreditnih odbora) imaju ovlašćenja i odgovornosti za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke ("ključno rukovodstvo"), bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, saglasno MRS 24.

U okviru redovnog poslovanja obavlja se određeni broj bankarskih transakcija sa povezanim licima. One uključuju kredite, depozite, investicije u vlasničke hartije od vrednosti, preuzete obaveze i derivativne instrumente.

42.1. Transakcije sa povezanim licima

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2024. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2024.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva				
- Udeli	-	-	-	-
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	30.113.700	1.229.453	90.104	4.377.015
Finansijske obaveze				
- Depoziti i ostale obaveze	46.845.575	1.853.980	138.521	2.341.696
Vanbilansna evidencija				
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	4.696.056	7.998.801	-	8.117.528
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	2.293.492	411	1.489.009
- Primljene garancije i jemstva	5.358.829	-	-	7.231.182
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	12.585.603	-	-	-
- Nominalni iznos derivata	74.593.227	-	-	-

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

42. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

42.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Izloženost i obaveze na dan 31. decembra 2024. godine koje proizlaze iz transakcija sa povezanim licima predstavljeni su u pregledu koji sledi:

U hiljadama dinara	2023.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Finansijska sredstva				
- Udeli	-	-	-	-
- Krediti, potraživanja i ostala sredstva	24.243.156	2.183.188	88.307	2.132.549
Finansijske obaveze				
- Depoziti i ostale obaveze	50.196.038	1.222.580	119.427	2.457.277
Vanbilansna evidencija				
- Potencijalne obaveze po datim garancijama i jemstvima	4.081.645	5.846.179	-	9.006.543
- Preuzete obaveze za nepovučene plasmane	-	234.347	317	1.820.783
- Primljene garancije i jemstva	4.960.565	-	-	10.575.131
- Obaveze za garancije izdate u korist poverilaca banke	10.610.730	-	-	-
- Nominalni iznos derivata	-	-	-	66.486.113

U hiljadama dinara	2024.				2023.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Ispravka vrednosti bilansne i vanbilansne izloženosti	2.387	18.209	42	30.475	1.662	6.638	204	23.929

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2024. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2024.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica *
Prihodi od kamata	2.513.574	94.064	5.774	749.825
Rashodi kamata	(2.992.070)	(3.499)	(3.706)	(61.844)
Prihodi od naknada i provizija	197.528	26.445	296	332.128
Rashodi od naknada i provizija	(23.306)	-	-	(574.529)
Ostali prihodi	10.449	48.367	-	56.782
Ostali rashodi	(221.223)	-	-	(836.882)
Ukupno	(515.048)	165.377	2.364	(334.520)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

42. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

42.1. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Prihodi i rashodi ostvareni tokom 2023. godine koji proizlaze iz transakcija sa povezanim licima dati su u sledećem pregledu:

U hiljadama dinara	2023.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Prihodi od kamata	1.197.811	92.052	5.839	1.535.594
Rashodi kamata	(2.045.591)	(40.817)	(2.267)	(319.825)
Prihodi od naknada i provizija	184.659	19.901	317	327.459
Rashodi od naknada i provizija	(22.072)	-	-	(488.570)
Ostali rashodi	(66.160)	48.402	-	(892.789)
Ostali prihodi	18.215	-	-	1.739
Ukupno	(733.138)	119.538	3.889	163.608

Obračunati rashodi/prihodi rezervisanja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u 2024. i 2023. godini dati su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.				2023.			
	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*	Matična banka	Zavisna pravna lica	Ključno rukovodstvo	Ostala povezana lica*
Neto (povećanje)/ smanjenje ispravke vrednosti	725	11.571	(162)	6.546	(646)	(1.336)	-	906

* Ostala povezana lica uključuju entitete koji su članovi iste grupe ili su pod zajedničkom kontrolom, bliski članovi porodica ključnog rukovodstva kao i pravna lica koja su pod kontrolom ili uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

42.2. Primanja ključnog rukovodstva

Primanja ključnog rukovodstva Banke u toku 2024. odnosno 2023. godine navedena su u narednom pregledu:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Kratkoročna primanja	236.515	197.643
Ostala dugoročna primanja	3.322	2.710
Plaćanja po osnovu akcija	43.883	25.288
Stanje na dan 31. decembra	283.720	225.641

Ostala dugoročna primanja obuhvataju isplate po osnovu dugoročnih šema nagrađivanja. Zaposleni - članovi ključnog rukovodstva uključeni u navedene šeme nagrađivanja, odabrani su na osnovu kriterijuma doprinosa dugoročnoj i rastućoj profitabilnosti Banke.

Plaćanja po osnovu akcija obuhvataju isplate tokom godine po osnovu akcija dodeljenih po osnovu odgovarajućih šema nagrađivanja.

Naknade članova Upravnog odbora i Odbora za reviziju isplaćene u 2024. godini iznose 5.321 hiljada dinara (u 2023. godini: 5.329 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2024. godine

43. DOGAĐAJI NAKON IZVEŠTAJNOG PERIODA

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja uticaj rusko-ukrajinskog i blisko-istočnog konflikta se nastavlja. Neizvesno je trajanje konflikata i razmere uticaja na ekonomiju. Uz snažnu kapitalnu i likvidnosnu poziciju Banka aktivno prati razvoj događaja i procenjuje uticaj na poslovanje, finansijske rezultate, finansijski položaj i novčane tokove. Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja Banka nije identifikovala značajne događaje koji bi zahtevali korekcije priloženih finansijskih izveštaja (korektivni događaji).

Beograd, 14. februar 2025. godine

Potpisano od strane rukovodstva UniCredit Bank Srbija A.D., Beograd:

 Nikola Vuletić
 Predsednik Izvršnog odbora

 Rastko Nicić
 Član Izvršnog odbora
 Direktor poslovanja sa stanovništvom
 i malim privrednim društvima

 Mirjana Kovačević
 Direktor Računovodstva i regulatornog
 izveštavanja